

ANÀLISI I PROPOSTA D'ÚS D'UNA COL·LECCIÓ DE LECTURA FÀCIL: L'ONADA-DONES PROTAGONISTES

“Treball de Final de Grau de Mestra
d'Educació Primària”

Alba Costa i Gago

Curs 2015 - 2016

Tutora: M. Àngels Verdaguer i Pajerols

Vic, 13 maig 2016

Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes

Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya (UVIC – UCC)

Resum

La finalitat d'aquesta investigació és analitzar una col·lecció de Lectura Fàcil, L'Onada – Dones protagonistes de l'editorial Publicacions de l'Abadia de Montserrat, i dur a terme una proposta d'ús entorn de la col·lecció. La proposta d'ús es realitzarà a dues escoles d'Infantil i Primària de la població de Cardedeu, l'escola Can Manent i l'escola Mil·lenari. Per a fer-ho, primer s'estudiarà un marc de referència amb les informacions i els conceptes que engloben la LF. Posteriorment, es durà a terme l'anàlisi de tres llibres de la col·lecció i es realitzarà una entrevista a una de les autores de les versions de la col·lecció, per conèixer des de ben a prop totes les obres que la construeixen. Aquesta part teòrica permetrà desenvolupar la part pràctica, en què es realitzarà la proposta d'ús a les escoles. La proposta d'ús consistirà en el desenvolupament de dues activitats lectores entorn de dos llibres de la col·lecció. Els instruments utilitzats seran l'entrevista, la graella de valoració, les observacions de les activitats i la seva gravació i transcripció i l'anàlisi a partir d'un seguit d'ítems i preguntes. La investigació finalitzarà amb l'exposició de les conclusions, derivades de l'anàlisi de les activitats pràctiques realitzades a les escoles.

Paraules clau: Lectura Fàcil, directrius, fluïdesa lectora, comprensió lectora.

Abstract

The purpose of this paper is to analyze a reading collection named "Lectura Fàcil, L'Onada – Dones protagonistes" from the publishing house of "Publicacions de l'Abadia de Montserrat", and to present a proposal of use of these collection. The proposal will be executed in two schools of Primary education and nursery in Cardedeu; Can Manent and Mil·lenari schools. To do it, first we will examine a framework with the information and concepts that the collection encompasses. Subsequently, we will analyze three of the books that the collection contains and we will interview one of the authors to be able to comprehend better the work that constitute the collection. This theoretical approach will allow us to develop a practical part, in which we will bring our proposal of use to the selected schools. The proposal of use will consist in the performance of two reading activities regarding two of the books contained in the collection. The instruments that will be used are interviews, valuation grids, the observation of the activities and the recording, transcription and analysis of a group of items and questions. Our research will finalize with the exposition of the conclusions extracted from the analysis of the practical activities carried out in the schools.

Key words: Lectura Fàcil, guidelines, reading fluency, reading comprehension.

Índex

1. Introducció i justificació	6
2. Fonamentació teòrica	9
2.1. La Lectura Fàcil	9
2.1.1. Què és IFLA?	9
2.1.2. Què és la Lectura Fàcil?	10
2.1.3. A qui s'adreça i com es distingeixen d'altres adaptacions?	11
2.1.4. Llocs on es promou la Lectura Fàcil	11
2.1.5. Editorials de Lectura Fàcil	12
2.1.6. Premis	16
2.1.7. Clubs de Lectura Fàcil	16
2.2. Directrius per a materials de Lectura Fàcil	18
2.2.1. Com és el text/com es presenta	18
2.2.2. Llenguatge i contingut	18
2.2.3. Imatges/Il·lustracions	19
2.2.4. Disseny, paper, tipografia i impressió	20
2.2.5. Tipus de material	20
2.3. Col·lecció de Lectura Fàcil: L'Onada- Dones protagonistes	22
2.3.1. Descripció de la col·lecció	22
2.3.2. Anàlisi de la col·lecció	25
2.3.2.1. Anàlisi de <i>Dobrunca</i>	27
2.3.2.2. Anàlisi de <i>La dona del sabater</i>	30

2.3.2.3.	Anàlisi de <i>La princesa malalta</i>	33
2.3.3.	Entrevista a Carme Rubio	36
3.	Part pràctica: L'Onada – Dones protagonistes a l'escola	38
3.1.	Metodologia	38
3.2.	Planificació	40
3.2.1.	Presentació de les escoles	40
3.2.2.	Presentació de les docents, bibliotecàries i nens/es de les escoles	42
3.2.3.	Descripció de les activitats pràctiques i el material utilitzat	44
3.3.	Desenvolupament i anàlisi	47
3.3.1.	Descripció del desenvolupament de la primera activitat amb els alumnes de l'escola Can Manent	47
3.3.2.	Anàlisi del desenvolupament de la primera activitat amb els alumnes de l'escola Can Manent	48
3.3.3.	Descripció del desenvolupament de la segona activitat amb els alumnes de l'escola Can Manent	51
3.3.4.	Anàlisi del desenvolupament de la segona activitat amb els alumnes de l'escola Can Manent	52
3.3.5.	Descripció del desenvolupament de la primera activitat amb els alumnes de l'escola Mil·lenari	54
3.3.6.	Anàlisi del desenvolupament de la primera activitat amb els alumnes de l'escola Mil·lenari	55

3.3.7.	Descripció del desenvolupament de la de la segona activitat amb els alumnes de l'escola Mil·lenari	57
3.3.8.	Anàlisi del desenvolupament de la segona activitat amb els alumnes de l'escola Mil·lenari	58
4.	Conclusions	61
5.	Bibliografia	64
Annexos (volum a part)		

1. Introducció i justificació

El següent Treball de Final de Grau (TFG) s'emmarca dins el quart curs del Grau en Mestra d'Educació Primària de la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya (UVic-UCC), i està centrat en el recorregut El treball per projectes a l'Educació Primària: l'educació lingüística, literària i cultural.

Pel que fa a les parts del treball seràn les següents. En primer lloc, ens trobarem amb la fonamentació teòrica, on hi podrem veure un seguit d'apartats sobre la Lectura Fàcil per conèixer els conceptes bàsics d'aquests materials. Els conceptes sobre LF que es treballaran seràn La Federació Internacional d'Associacions de Bibliotecaris i Biblioteques (IFLA), les persones destinatàries de LF i les diferències entre els materials de LF i els materials sense adaptacions específiques, els llocs on es promou la LF, les editorials de LF que publiquen en català, els premis a l'entorn de la LF i els clubs de LF. També hi podrem trobar les directrius per a materials de LF, amb tots els apartats a tenir en compte per construir un text d'aquestes característiques. Seguidament, es presentarà la col·lecció "L'Onada - Dones protagonistes" de l'editorial Les Publicacions de L'Abadia de Montserrat, amb la seva descripció i l'anàlisi de tres de les seves obres. Finalment, es durà a terme una entrevista a una de les responsables de les versions de la col·lecció, Carme Rubio. Així doncs, amb aquesta recerca informativa pretenc saber i entendre el que és la LF i formar-me sobre aquest món, per després poder dur a terme activitats lectores amb materials de LF. Per tant, tot això serà la base per poder realitzar la part pràctica.

En segon lloc, ens trobarem amb la part pràctica, on es durà a terme una proposta d'ús a alguns alumnes de dues escoles de la població on visc, Cardedeu, a partir de dos dels llibres analitzats de la col·lecció i un llibre sense adaptacions específiques. La proposta d'ús consistirà a realitzar dues activitats lectores a l'escola Can Manent i l'escola Mil·lenari amb diferents infants d'un mateix curs, tercer de primària. A la primera activitat s'avaluarà la fluïdesa lectora i a la segona activitat s'avaluarà la comprensió lectora. A més, abans de realitzar les activitats pràctiques parlaré amb les docents i bibliotecàries per informar-me sobre el paper que té la LF a ambdues escoles.

Així doncs, els objectius d'aquest treball són els següents. En primer lloc, conèixer la Lectura Fàcil i el seu món, i en especial la col·lecció de Lectura Fàcil "L'Onada – Dones protagonistes". A partir d'aquesta col·lecció, el que vull aconseguir és observar i analitzar tres de les seves obres, per conèixer les característiques que afecten els

textos literaris en paper, ja que és l'objecte d'estudi d'aquest treball. En segon lloc, un altre dels objectius és veure les possibles diferències entre la lectura d'un llibre de LF i la lectura d'un llibre sense adaptacions específiques i alhora, comprovar si els materials de Lectura Fàcil ajuden a la millora lectora dels infants durant l'etapa d'adquisició de la lectura. En tercer lloc, un altre dels objectius és saber quin és el paper de la LF a les escoles d'Infantil i Primària.

Certament, la idea d'escollir aquest tema em va sorgir l'any passat. Al primer semestre de tercer curs, cursava l'assignatura de La Biblioteca Escolar com a Centre de Recursos d'Informació, i una de les xerrades programades va ser la presentació de les col·leccions "L'Onada – Dones protagonistes" i "Tant de gust" de Carme Bernal i Carme Rubio. A partir d'aquí, em vaig interessar per la col·lecció i vaig llegir-me totes les obres. Així doncs, quan vaig haver d'escollir el tema del treball tenia diversos pensats, però finalment vaig decidir endinsar-me en el món de la Lectura Fàcil.

Convé destacar que el treball està enfocat a nens i nenes de tercer de primària que estan en procés d'aprendre a llegir, però que els materials de Lectura Fàcil s'adrecen a persones de totes les edats amb dificultats lectores transitòries, com per exemple la immigració, o permanents, com per exemple les discapacitats sensorials i psíquiques.

Pel que fa a les preguntes inicials que m'he plantejat amb aquest treball són les següents:

- **Quines característiques tenen els materials de LF?**
- **Quines característiques tenen els llibres de LF de la col·lecció "L'Onada – Dones protagonistes"?**
- **Quines diferències hi ha entre els llibres de LF i els llibres sense adaptacions específiques?**
- **A qui s'adreça la LF?**
- **A quins llocs es promou la LF?**
- **Quines editorials publiquen llibres de LF?**
- **Es realitzen clubs de LF?**
- **Quin és el paper de la LF a les escoles?**
- **Les/els docents i les/els bibliotecaris/es coneixen la LF i l'utilitzen?**
- **Quines diferències hi ha entre la lectura d'un llibre de LF i la lectura d'un llibre sense adaptacions específiques?**
- **Els llibres de LF ajuden a la millora de la fluïdesa i comprensió lectora?**

En referència a les hipòtesis plantejades, penso que a partir de la lectura de llibres de Lectura Fàcil, la fluïdesa i la comprensió lectora poden millorar. De tota manera, aquesta millora possiblement es vegi reflectida en un temps indefinit, perquè els resultats necessiten una continuïtat al llarg del temps.

Així doncs, amb aquest Treball de Final de Grau es pretén conèixer la Lectura Fàcil i en especial la col·lecció L'Onada – Dones protagonistes i donar resposta a totes les preguntes plantejades.

2. Fonamentació teòrica

En aquest primer bloc es tractaran tres apartats essencials per construir el meu treball. En primer lloc, es recolliran un seguit de seccions sobre la Lectura Fàcil per conèixer els conceptes bàsics d'aquests materials. En segon lloc, es tractaran les directrius dels materials de Lectura Fàcil amb tots els apartats que s'han de tenir en compte a l'hora de redactar un document d'aquestes característiques. En tercer lloc, es presentarà la col·lecció L'Onada - Dones protagonistes amb una descripció de la col·lecció i l'anàlisi d'algunes de les seves obres. Aquest apartat finalitzarà amb una entrevista a les responsables d'aquesta la col·lecció.

Així, tot això, anant de general a concret, ens servirà per conèixer les característiques d'aquests materials i per situar la col·lecció dins el món de la Lectura Fàcil.

2.1. La Lectura Fàcil

En aquest primer apartat es presentaran un seguit de capítols sobre la Lectura Fàcil amb informació bàsica sobre les associacions, les editorials, els premis, els clubs de lectura, etc., per tenir coneixença i informar-nos de tots els temes que tracten la Lectura Fàcil i per demostrar-ne la seva utilitat i validesa.

2.1.1. Què és IFLA?

La pàgina oficial de l'entitat diu el següent: "La Federació Internacional d'Associacions de Bibliotecaris i Biblioteques (IFLA) és el principal organisme internacional que representa els interessos dels usuaris, dels serveis bibliotecaris i de documentació. És el portaveu a nivell mundial dels professionals de les biblioteques i la documentació.

Es va fundar a Edimburg, Escòcia, el 30 de setembre de 1927 en un congrés internacional. En l'actualitat, compta amb 1.500 membres de 150 països de tot el món. Podem trobar la seva seu a la Biblioteca Real (La Biblioteca Nacional dels Països Baixos), a l'Haia". (<http://www.ifla.org/ES/about>)

L'IFLA presenta serveis diferents als seus associats. Segons Winston Roberts: "La Federació està integrada per bibliotecaris professionals amb molta dedicació, i té un bon historial de projectes reeixits. Aquests èxits depenen, en gran part, de la dedicació i l'esforç dels voluntaris que formen part de les moltes seccions professionals de l'IFLA (Seccions i Taules Rodones), que treballen amb recursos limitats, però que creuen fermament en els beneficis de la cooperació internacional. Aquest treball està

supervisat, en última instància, per la Junta Professional de l'IFLA (Professional Board), que jutja i aprova els projectes (i hi aporta finançament). Exemples de publicacions o projectes culminats amb èxit són les Directrius per a la formació de bibliotecaris que treballen amb infants i un congrés sobre formació professional permanent.

En contrast amb les Divisions, les Seccions i les Taules Rodones, constituïdes totalment per voluntaris, hi han els Programes Fonamentals, que són programes funcionals de l'Organització que compten amb petites oficines i personal assignat. Aquesta estructura els permet d'operar amb planificació a llarg termini i de donar suport a la tasca diària de les Seccions i les Taules Rodones. Moltes biblioteques nacionals d'arreu del món fan contribucions específiques per al manteniment dels Programes Fonamentals. Un exemple de programa és el programa PAC de l'IFLA, que significa Preservation and Conservation of Library Materials (preservació i conservació de materials bibliotecaris), i es la resposta de l'IFLA a un problema seriós, la preservació d'aquella part del llegat cultural de la Humanitat que es emmagatzemada en biblioteques". (Roberts, W. (2006). L'IFLA: què és i com ens afecta. *Revistes Catalanes amb Accés Obert*. 10,11, 13, 17. Consultat 28 abril 2016, des de <http://www.raco.cat/index.php/Item/article/viewFile/22416/22250>)

Els llibres de Lectura Fàcil segueixen les directrius internacionals de l'IFLA quant al llenguatge, al contingut i a la forma.

2.1.2. Què és la Lectura Fàcil?

La Lectura Fàcil neix als països nòrdics fa diverses dècades i arriba a Espanya fa 12 anys, gràcies a l'Associació de Lectura Fàcil de Barcelona. A partir de llavors comença a expandir-se per la resta d'Espanya.

Segons l'Associació de Lectura Fàcil de Barcelona, la Lectura Fàcil són els materials, ja sigui llibres, documents, pàgines web, etc., elaborats amb especial esment i atenció perquè les persones amb dificultats lectores els puguin llegir i entendre.

Pel que fa a les *Directrius per a materials de Lectura Fàcil*, "consideren que hi ha dues definicions una mica diferents del terme Lectura Fàcil. L'una es refereix a l'adaptació lingüística d'un text que el fa més fàcil de llegir que el text mitjà, però que no el fa més fàcil de comprendre; l'altra es refereix a l'adaptació que fa més fàcils tant la lectura

com la comprensió”. (Directrius per a materials de lectura Fàcil. Associació Lectura Fàcil; Col·legi oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya, 2012).

És difícil que un text s’adapti a les capacitats lectores de totes les persones amb problemes de lectura i escriptura i de comprensió. De manera que, segons les *Directrius Europees de Lectura Fàcil*, la intenció és aconseguir una publicació fàcil d’entendre i llegir pel major nombre de persones.

2.1.3. A qui s’adreça i com es distingeixen d’altres adaptacions?

L’Associació de Lectura Fàcil de Barcelona informa que “els materials de Lectura Fàcil s’adrecen a persones amb dificultats lectores transitòries (immigració, incorporació tardana a la lectura, escolarització deficient, trastorns d’aprenentatge...) o permanents (discapacitats sensorials o psíquiques, senilitat...)”. (<http://www.lecturafacil.net/>)

Si interessa saber amb més detall les diferents dificultats lectores, es recullen a l’article *Directrius per a materials de Lectura Fàcil* (sobretot a les pàg. 17-22), disponible a la pàgina web de l’Associació de Lectura Fàcil de Barcelona.

D’altra banda, els llibres de Lectura Fàcil es diferencien de la resta per el logotip LF, el qual trobem a la contraportada i a la pàgina de crèdits. Aquest logotip avala que el llibre ha estat revisat per l’Associació Lectura Fàcil i que segueix les pautes IFLA.

A simple vista, és el logotip el que ens informa que un llibre és de LF, però el que realment té pes és el seu contingut textual i les il·lustracions.

2.1.4. Llocs on es promou la Lectura Fàcil

Les Associacions de Lectura Fàcil es troben repartides per tot el món. A la pàgina web de L’Associació de Lectura Fàcil de Barcelona hi podem trobar un mapa mundi amb totes les associacions de Lectura Fàcil, llibreries de referència, clubs de Lectura Fàcil, biblioteques dipositàries i entitats col·laboradores. (<http://www.lecturafacil.net/>)

Tot i això, he decidit recollir les associacions que es troben a Espanya per fer una mostra més reduïda i més propera. A continuació les mencionaré i explicaré mínimament.

- Associació Lectura Fàcil de Barcelona. (<http://www.lecturafacil.net/>) És un centre d’informació i referència d’iniciatives a l’entorn de la Lectura Fàcil que va

aparèixer a Catalunya l'any 2002. Imparteixen cursos i tallers de tècniques de redacció LF. A més, promouen l'edició de llibres de Lectura Fàcil per a persones amb dificultats lectores.

- Associació Lectura Fàcil de Euskadi. (<http://lecturafacileuskadi.net/>) Entitat creada l'any 2003 per apropar i facilitar la lectura a persones amb dificultats lectores. Ofereixen serveis editorials, formació, assessorament i consulta i dinamització lectora.
- Associació Lectura Fàcil de Madrid. (<http://www.lecturafacilmadrid.com/>) L'Associació Lectura Fàcil de Madrid es crea l'any 2013. Pretén apropar la lectura a totes aquelles persones que tenen dificultats lectores i/o de comprensió i es veuen privades del dret i el plaer de llegir. Treballen amb entitats, editorials i institucions públiques i assessoren en l'elaboració de textos basats en els criteris de LF. Imparteixen cursos de formació i tallers pràctics d'escriptura LF i dinamització lectora. A més, pretenen impulsar una xarxa de llibreries de referència i una xarxa de biblioteques dipositàries a la comunitat de Madrid.
- Lectura Fàcil Castella i Lleó. (<http://www.lecturafacyl.es/lectura-facil/>) És una entitat creada l'any 2013 que treballa per difondre la Lectura Fàcil com a eina de coneixement entre les persones amb dificultats de comprensió lectora a Castella i Lleó. Fan presentacions públiques de LF, elaboració i redacció de tot tipus de documents, assessorament i realització d'activitats de foment de materials, per exemple clubs de lectura.
- Associació Aragonesa de Lectura Fàcil. (<http://www.lecturafacilaragon.es/>) L'Associació Aragonesa de Lectura Fàcil es crea l'any 2014 per apropar i facilitar la lectura a persones amb dificultats lectores i de comprensió. Treballen amb entitats, editorials i institucions públiques que comparteixen aquest principi i assessoren en l'elaboració de textos basats en els criteris de LF.
- Associació Lectura Fàcil de les Illes Balears. (<https://www.facebook.com/lecturafacil.ib/>) És l'associació que promou la Lectura Fàcil a les Illes Balears creada a l'any 2015.

2.1.5. Editorials de Lectura Fàcil

A continuació recolliré algunes de les editorials de Lectura Fàcil. D'entre totes, n'he escollit quatre perquè són les que publiquen en català. Dins d'aquest recull hi ha l'editorial Publicacions de l'Abadia de Montserrat, on es troba la col·lecció L'Onada - Dones protagonistes, que analitzaré en aquest treball.

- Publicacions l'Abadia de Montserrat: Compta amb un total de 110 col·leccions. Pel que fa exclusivament a Lectura Fàcil, l'editorial ens facilita tres col·leccions: "L'Onada - Dones protagonistes", "Llegim" i "Tant de gust".

En primer lloc, cal fer especial èmfasi a la col·lecció "L'Onada - Dones protagonistes". La col·lecció està formada per un total de vuit obres on s'hi recullen rondalles de diferents països on les dones són les protagonistes. Els llibres són *La filla del carboner*, *La germana dels set corbs*, *La princesa malalta*, *L'Elionor i les oquetes del rei Maó*, *La dona del sabater*, *Dobrunca*, *Alba Rosada*, *la princesa que es va enamorar del mar* i *Sarazad i les mil i una nits*, de Carme Bernal i Carme Rubio.

Al llarg d'aquest treball, podreu veure més al detall les característiques de la col·lecció i els seus respectius llibres, en relació amb les característiques de Lectura Fàcil.

En segon lloc tenim la col·lecció "Llegim" formada per quatre llibres. Els llibres són *Les mateixes estrelles* de Núria Martí Constants, *La mirada ferida* de Mireia Companys Tena, *El nou món de la Sandy* de Fina Niubó Prats i *No estem mai sols: Conèixer Miquel Martí i Pol* de Carme Pérez Arnau. Aquesta col·lecció està editada en coedició amb el centre de formació d'adults Manuel Sacristán de CCOO, segons la pàgina web de les PAM.

En tercer lloc tenim la col·lecció "Tant de gust" formada per vuit llibres. L'objectiu de la col·lecció és apropar als lectors autors com Mercè Rodoreda i Pere Calders amb una petita introducció de la seva vida i una antologia. Els llibres de la col·lecció són *Tant de gust de conèixer-lo, senyor Calders*, *Tant de gust de conèixer-lo, senyor Salvat-Papasseit*, *Tant de gust de conèixer-lo, senyor Verdaguier*, *Tant de gust de conèixer-la, senyora Anglada*, *Tant de gust de conèixer-lo, senyor Lull*, *Tant de gust de conèixer-la, senyora Rodoreda* i *Tant de gust de conèixer-lo, senyor Andersen*, de les autores M. Carme Bernal i Carme Rubio.

- Editorial La Mar de Fàcil: Són la primera editorial especialitzada en l'edició de llibres de Lectura Fàcil. Està formada per cinc col·leccions: la col·lecció

“Tu Pots”, “Història de”, “A mitja veu”, “Podium” i “Aktual”. Els llibres també es poden trobar escrits en castellà.

La col·lecció “Tu pots” està formada per llibres d’autoajuda que ofereixen orientacions i consells pràctics per ajudar. Els llibres són *Com gestionar la teva llar*, *Tingues cura del teu benestar físic i emocional* i *Com gestionar els teus diners*. La col·lecció “Història de” està formada per un sol llibre titulat *Història del paper*. Així mateix, tenim la col·lecció “A mitja veu” formada per un altre llibre titulat *El lladre de Tortosa i altres llegendes* i la col·lecció “Podium” amb el llibre *Educats per guanyar*. La col·lecció “Aktual” és la col·lecció de l’editorial formada per més llibres, en total deu. La majoria dels volums d’aquesta col·lecció tracten sobre temes durs com la mort d’un ésser estimat, la guerra civil espanyola i la segona guerra mundial. Tots els llibres van il·lustrats per una major comprensió del text i el seu contingut és adequat per a tots els públics. Els llibres de la col·lecció són *Cavall de guerra* de Michael Morpurgo, *Un rellotge amb dues inicials* de Sílvia Llorente Briones, *Nahid, la meva germana afganesa* de Anna Tortajada, *Jerusalem* de Froilà Alexandre i Anna Crespo, *Set dies al llac* de Núria Martí Constans, *De Chamartín a Callbató. La guerra civil viscuda per un nen (1936-1939)* de M. Àngels Sellés, *Trampa de foc* de Núria Martí Constans, *L’aigua del Rif* de Montse Flores, *Anna Frank. La seva vida* de Marian Hoefnagel i *Onada de calor* de René Appel.

- Editorial Castellnou: Entre les seves col·leccions, compta amb dues col·leccions de Lectura Fàcil: Kalafat i Kalafate. Els llibres d’ambdues col·leccions són adaptacions de clàssics universals de la literatura seguint els criteris de Lectura Fàcil. En total hi ha 26 títols. A més, els llibres també es poden trobar escrits en castellà.

Els llibres són *L’illa del tresor* de R.L. Stevenson i la versió de David Fernández, *Lazarillo de Tormes* d’autor anònim amb la versió de Jesús Ballaz, *La volta al món en 80 dies* de Julio Verne amb l’adaptació d’Àngel Burgas, *Dràcula* de Bram Stoker amb l’adaptació de Núria Pradas, *Mary Poppins* de P.L. Travers amb la versió de Marta Ibañez, *Robinson Crusoe* de Daniel Defoe amb la versió de Ramón García, *Tom Sawyer* de Mark Twain amb la versió de M. Àngels Rubio, *Tristán e Iseo* d’autor anònim amb la versió de Pere Danés i Montserrat Morera, *Moby Dick* de Herman Melville amb la versió de J. Lorman, *El fantasma de Canterville* d’Oscar Wilde amb la versió de A. García Llorca,

El llibre de la selva de Rudyard Kipling amb la versió de Núria Pradas i Jaume Fornés, *El Dr. Jekyll y Mr. Hyde* de R.L Stevenson amb la versió de M. Carme Salvadó, *L'escarabat d'or* d'Edgar Allan Poe amb la versió de Joan R. Berengueras i Rosa Bonafont, *La crida del bosc* de Jack London amb la versió de J.R. Berengueras i R. Bonafont, *Miguel Strogoff* de Julio Verne amb la versió de Lluís Quintana, *Ivanhoe* de Walter Scott amb l'adaptació d'Elena O'Callaghan, *Peter Pan* de James M. Barrie amb l'adaptació de David Fernández, *L'Odissea* de Homero amb l'adaptació de Joan Alberich, *Capitans valents* de Rudyard Kipling amb l'adaptació de José Aranda, *Huckleberry Finn* de Mark Twain amb l'adaptació de David Fernández, *Romeu i Julieta* de William Shakespeare amb l'adaptació d'Elena O'Callaghan i Duch, *El gos dels Baskerville* d'Arthur Conan Doyle amb l'adaptació de Núria Pradas, *L'home invisible* de H. G. Wells amb l'adaptació de José Aranda, *El misteri de l'habitació groga* de Gaston Leroux, *La gitanyilla* de Miguel de Cervantes amb l'adaptació de Jesús Ballaz i *Frankenstein o el moderno Prometeo* de Mary Shelley amb l'adaptació de David Montserrat.

Totes les obres estan il·lustrades per reconeguts artistes. Les il·lustracions, que es troben a l'inici de cada capítol, permeten seguir l'argument de l'obra. A més, inclouen un apartat final amb activitats que estimulen la lectura i desperten l'esperit crític del lector/a.

- Editorial Tàndem: Està formada per 43 col·leccions. Entre aquestes hi ha la col·lecció Exprés, exclusivament de Lectura Fàcil, formada únicament per dos llibres. Els llibres es titulen *Gulliver al país de Lil·liput* de l'autor Jonathan Swift i *El corsari negre* de l'autor Emilio Salgari.

La col·lecció té unes característiques formals que la fan més útil als lectors amb dificultats, com per exemple la diagramació en bandera, l'interlineat, la separació per paràgrafs, l'estructura lineal i el glossari.

Pel que hem pogut veure, doncs, en les editorials catalanes o amb materials de Lectura Fàcil en català, predomina una narració i il·lustració adient per a tots els públics. També hi veiem obres de diferent tipus com per exemple adaptacions de clàssics universals de la literatura o llibres d'autoajuda amb orientacions i consells pràctics.

2.1.6. Premis

Pel que fa als premis, exposo dos certàmens anuals que es realitzen a l'entorn de la Lectura Fàcil per tenir-ne coneixença i promoure aquest tipus d'activitats culturals.

En primer lloc, ens trobem amb el premi de novel·la curta de Lectura Fàcil. L'objectiu d'aquest premi és cercar nous autors en Lectura Fàcil, per tal d'apropar la cultura i la literatura a tothom i col·laborar a la inclusió social de persones amb dificultats lectores. Està convocat per l'Agrupació d'Associacions de Lectura Fàcil (Associació Lectura Fàcil, Lectura Fàcil Euskadi, Lectura Fàcil Madrid i Lectura Fàcil Castilla y León). El premi a guanyar és una dotació econòmica de 400 euros i la publicació de l'obra.

Per tal d'informar a les persones interessades a participar-hi, les diferents pàgines web d'Associacions de Lectura Fàcil que hi participen, faciliten les bases del premi i les pautes de Lectura Fàcil que s'han de seguir per crear l'obra.

En segon lloc, hi ha el premi bones pràctiques de Lectura Fàcil. L'objectiu d'aquest premi és premiar iniciatives de diferents àmbits, que utilitzin materials de Lectura Fàcil per promoure la lectura i la inclusió social de persones amb dificultats lectores. Així doncs, està convocat per l'Associació de Lectura Fàcil de Barcelona i hi poden participar entitats, centres educatius, biblioteques, etc. que treballin amb aquests materials.

L'Associació facilita les bases del premi a la seva pàgina web, per tal d'informar a les persones interessades a participar-hi. El premi a guanyar és un lot de llibres de Lectura Fàcil. A més, les iniciatives guanyadores i d'altres que hi estiguin interessades, es publiquen a la secció Bones Pràctiques del web de l'Associació Lectura Fàcil. Pel que fa als guanyadors de l'any passat, al 2015, van ser la Biblioteca Central d'Igualada amb el V Premi Bones Pràctiques de Lectura Fàcil. Van realitzar el projecte "Fem-ho Fàcil" per fomentar la lectura entre els alumnes del Pla de Transició al Treball (PTT) de L'Institut Milà i Fontanals. Les professores de l'institut que van impulsar aquesta iniciativa van ser Neus Pelfort i Mònica Tomàs.

2.1.7. Clubs de Lectura Fàcil

Un club de Lectura Fàcil està format per persones amb diferents capacitats lectores, que es reuneixen periòdicament per llegir i comentar el mateix llibre en format Lectura Fàcil. Al mateix temps, el club de lectura està guiat per un monitor.

Les principals entitats impulsores dels clubs de Lectura Fàcil són les biblioteques. Tot i això, qualsevol entitat interessada pot organitzar-los. Alguns exemples de llocs on es poden promoure els clubs de lectura són residències d'avis i hospitals, aules d'acollida i unitats de suport a l'educació especial, escoles d'adults, entitats d'atenció a persones amb diversitats funcionals, centres oberts i pisos tutelats i centres penitenciaris. Des de la pàgina web de l'Associació de Lectura Fàcil, hi podem trobar un mapa d'Espanya que localitza els diferents clubs de Lectura Fàcil que es duen a terme a tot el país. A més, també hi podem localitzar les diferents Associacions de Lectura Fàcil, entitats col·laboradores, llibreries de referència i biblioteques dipositàries.

A Catalunya, concretament a la comarca del Vallès Oriental, hi trobem, per exemple, Granollers. La ciutat està formada per dues biblioteques municipals, i en una d'elles, la biblioteca Roca Umbert, hi duen a terme clubs de Lectura Fàcil periòdicament. Per tal d'informar-me sobre com és el seu funcionament, vaig visitar l'aula infantil de la biblioteca i vaig demanar de parlar amb la dinamitzadora del club de lectura, Carme Ballús, professora de llengua i literatura.

El club de lectura s'anomena "Llibres voladors" i va sorgir perquè inicialment feien un club de lectura per tots els nivells i era molt difícil de gestionar-ho. Per aquesta raó, van crear un club de lectura fàcil per tots aquells infants que tenen més dificultats a l'hora de llegir. La majoria tenen dificultats lectores transitòries a causa de la immigració. Per tant, no es tracta de nens/es amb trastorns d'aprenentatge o amb diversitats funcionals psíquiques o sensorials.

Es realitza un cada mes i el material que utilitzen no és exclusivament llibres de lectura fàcil. Li pregunto per la col·lecció L'Onada - Dones protagonistes i em diu que la tenen però que encara no l'han utilitzat. Tot i això, em diu que l'he entusiasmat a fer-los servir i que al següent club de lectura n'utilitzarà algun. Pel que fa al nombre de nens/es són deu. Em diu que ho limiten a aquesta xifra perquè amb més infants la dinàmica no surt bé. Els que hi assisteixen solen ser els mateixos i l'edat és de 7 a 11 anys. La majoria vénen per motivació pròpia, tot i que cal remarcar que alguns vénen des de l'escola perquè l'assistència als clubs de lectura suma punts a la nota. Així mateix, la dinàmica que utilitza la monitora és llegir el llibre i tot seguit, llegir petits paràgrafs que donin una informació concreta per fer debat. També es realitzen activitats al voltant de la història del llibre. Per tant, els nens/es en cap moment llegeixen, sinó que escolten la monitora llegir i comenten fragments o participen a les diferents activitats que es proposen.

2.2. Directrius per a materials de Lectura Fàcil

En aquest apartat es recolliran les directrius dels materials de Lectura Fàcil, amb tots els apartats essencials per tal de redactar un document d'aquestes característiques.

Ens fixarem, sobretot, en aquelles característiques que afectin els textos literaris en paper perquè és l'objecte d'estudi d'aquest treball (text, llenguatge, imatges, disseny i tipografia), encara que al final també farem atenció a altres formats i altres tipus de material que també han de seguir les regles de Lectura Fàcil.

2.2.1. Com és el text/com es presenta

En primer lloc, cada línia ha de tenir una sola oració i com a màxim en pot contenir dues. A més, les oracions s'han de tallar en els punts de ruptura natural del discurs. Això farà que els complements s'hagin de situar en línies separades al ritme natural de la lectura. Així, és important que les línies no superin els 60 caràcters i tinguin un mínim de 5 paraules i un màxim de 15 a 20. Així doncs, les frases tindran una regular extensió, ni molt llargues ni molt curtes.

Pel que fa a l'alienació del text, s'ha d'arreglar a l'esquerra i no a la dreta. A més, ha de quedar dividit en paràgrafs i capítols curts. Un altre aspecte a tenir en compte és no partir les paraules amb guions i no partir una frase entre dues pàgines.

Quant a la distribució de l'espai, s'ha de crear una estructura ordenada i evitar que quedi atapeït. El nombre de línies per pàgina és limitat i, per tant, és convenient no incloure massa informació a cada pàgina.

2.2.2. Llenguatge i contingut

En primer lloc s'ha d'escriure de manera precisa i evitar el llenguatge abstracte. Ser lògic, directe i simple. També s'ha d'evitar el llenguatge simbòlic (ús de metàfores) perquè pot ser una dificultat pel lector. Alhora, s'ha d'intentar escriure una oració per línia i evitar que hi hagi diverses accions en una sola frase. És important eludir l'ús de paraules complexes, però això no significa deixar d'utilitzar un llenguatge adult. Algunes paraules es poden comprendre pel propi context.

S'ha de tenir en compte que la composició de textos de LF no està contraposada a la correcció ortogràfica. Tot i això, s'han de tenir en compte alguns patrons per evitar l'ús de certs signes ortogràfics que poden dificultar la comprensió del text. Per exemple,

evitar els claudàtors, el punt i coma, els punts suspensius i altres signes ortogràfics poc habituals.

D'igual manera passa amb la gramàtica i el lèxic. Per una banda, en el cas de la gramàtica, s'han d'evitar determinats temps verbals com el futur, el subjuntiu, el condicional i les formes compostes. També s'ha d'evitar la veu passiva i utilitzar l'estil directe abans que l'indirecte. S'han d'evitar les formes negatives, els girs negatius i les dobles negacions i utilitzar formes afirmatives. Per l'altre banda, en el cas del lèxic, s'han utilitzar paraules senzilles i evitar les paraules llargues o difícils de pronunciar. Es poden utilitzar antònims, però s'ha d'evitar la polisèmia, els tecnicismes i els argots.

2.2.3. Imatges/il·lustracions

En els materials de Lectura Fàcil les il·lustracions juguen un paper essencial. Les imatges han d'estar correctament seleccionades perquè arribin a dibuixar tot allò que el text ens diu, han de servir per clarificar el missatge i millorar la comprensió. Així doncs la imatge ha de lligar amb el text. Si ens comunica un missatge que el text no ens descriu portant-nos per una direcció equivocada, confondrà al lector i serà una dificultat per la seva comprensió.

En primer lloc, mai s'ha d'utilitzar una imatge com a fons de text perquè dificulta la llegibilitat. Per això, caldrà col·locar les imatges al costat esquerre i el text a la dreta. Si s'utilitza imatge amb text és recomanable col·locar-les a un costat millor que intercalades. A més, s'han d'utilitzar imatges fàcils d'entendre, senzilles i amb pocs detalls. La imatge ha de ser útil, no bonica. També és important que les fotografies estiguin ben enfocades, s'utilitzi el color, siguin nítides, grans i d'alta resolució. I a més, és convenient utilitzar una mateixa fotografia o dibuix per a una mateixa idea i no utilitzar un mateix dibuix o fotografia per dues idees diferents. Per tot això, per seleccionar la millor imatge, es recomana que s'haurà de cercar la paraula clau de cada part del text que es vol il·lustrar.

Si en comptes d'utilitzar fotografies s'utilitzen dibuixos o esquemes, s'ha de procurar que estiguin fets amb un traçat senzill i gruixut, amb pocs detalls i sobre un fons sense imatges.

Els còmics solen ser confosos. Tot i això, el fet de ser diferents vinyetes seguides pot resultar útil per crear una conseqüència.

Així mateix, l'experiència indica que els dibuixos abstractes o conceptuals funcionen bé per a un tipus de públic de Lectura Fàcil, com ara les persones amb discapacitats intel·lectuals. El més important és que la il·lustració estigui concorde al text i no generi confusió.

2.2.4. Disseny, paper, tipografia i impressió

En primer lloc, i pel que fa al disseny la maquetació ha de ser clara i cridar l'atenció del lector. És important que el disseny de la coberta vagi relacionat amb el contingut i especialment amb el tema o personatge més important de l'obra. Pel que fa als marges, han de ser amples i amb un espaiat generós.

En segon lloc, el tipus de paper ha de ser de bona qualitat. També és important que sigui mat per evitar les lluentors i preferiblement blanc, ja que els fons de color confonen el lector.

En tercer lloc, la tipografia ha de ser gran i clara. Tipus de lletres com "Times" i "Garamond" o "Helvetica" i "Verdana" són bones opcions. La mida ideal és de 12-16 punts. A més, és recomanable utilitzar dos tipus de lletra com a màxim: per a text i per a títols.

L'interlineat ha d'anar acord a la tipografia. No és convenient un interlineat massa ampli perquè la separació excessiva de línies pot confondre. No s'han d'utilitzar caràcters molt fins, ni cursives ni majúscules. Si de cas, cal utilitzar negretes i subratllats per destacar paraules, encara que sempre de forma moderada per evitar distraccions. També s'han d'evitar efectes tipogràfics com adorns, colors i ombres.

Per últim, no s'ha d'imprimir mai de forma invertida (lletra blanca sobre fons negre). A més, s'ha d'imprimir en un format fàcil de fotocopiar i escanejar. També és important imprimir l'obra amb diferents pautes de color per a diferents discapacitats visuals.

2.2.5. Tipus de material

Hi ha tot tipus de material sobre Lectura Fàcil. Actualment, la majoria de publicacions es poden trobar en diferents mitjans i formats, inclosos l'imprès, l'electrònic i l'àudio.

Pel que fa als mitjans impresos tenim la literatura, les notícies i la informació sobre la societat i les revistes.

En primer lloc, la literatura de Lectura Fàcil ha d'incloure obres de ficció i de no-ficció. També ha de tenir nous materials escrits i adaptacions dels clàssics. Un exemple de clàssics són les adaptacions de clàssics universals de la literatura, de les col·leccions Kalafat i Kalafate de l'editorial Castellnou. Altres exemples són les rondalles populars de la col·lecció L'Onada – Dones protagonistes i els autors/es reconeguts de la col·lecció "Tant de gust", totes dues col·leccions de l'editorial Publicacions de l'Abadia de Montserrat. També és important que es cobreixin tots els gèneres (novel·les, contes, poesia, còmics, llibres il·lustrats, llibres informatius, llibres de viatges, etc.)

Hem de ser conscients de la seva importància perquè sense l'oportunitat de tenir versions de Lectura Fàcil, les persones amb dificultats podrien quedar excloses de conèixer tant els clàssics, la literatura popular i les tradicions com els llibres de nova creació.

En segon lloc tenim les notícies i informació sobre la societat. És un altre punt important perquè si no hi haguessin les versions de Lectura Fàcil de notícies i altres documents informatius, moltes persones no es podrien informar. Per tant, l'audiència per a aquests tipus de publicacions és més gran que amb altres tipus de document. Els articles dels diaris són massa llargs i utilitzen un llenguatge complex amb l'ús de termes especialitzats. D'igual manera, les notícies de la televisió es donen a una velocitat massa ràpida. Per aquesta raó, moltes persones experimenten dificultats per comprendre les notícies dels mitjans de comunicació.

Per últim tenim les revistes. Són un mitjà de comunicació que llegeix molta gent com a entreteniment i per informar-se i per tant, també han d'estar adaptades a tots els públics.

Pel que fa als mitjans electrònics i altres formats no impresos tenim l'àudio, la televisió, el cd/dvd/mp3..., DAISY i pàgines web.

En primer lloc, tenim l'àudio. És un mitjà electrònic útil per a lectors amb discapacitats visuals i dificultats lectores.

En segon lloc, tenim la televisió i altres imatges en moviment, com per exemple les pel·lícules en DVD o BluRay. Aquests mitjans electrònics són de gran utilitat per a persones amb greus dificultats lectores i de comprensió. També són eficaces per a persones amb deficiències de concentració i problemes auditius.

En tercer lloc, tenim la tecnologia moderna com el CD, DVD i MP3. Poden ser molt vàlids per a persones amb dificultats lectores si la informació es presenta en diferents nivells. D'aquesta manera la persona podrà accedir al nivell que pot controlar. És important combinar les necessitats dels usuaris amb l'equip i la presentació del contingut.

En quart lloc, tenim DAISY, que consisteix en una presentació multimèdia de materials de Lectura Fàcil molt beneficiosa per a persones amb dificultats lectores i de comprensió. Va ser desenvolupada i és mantinguda com un format estàndard internacional per a llibres digitals i parlats pel Consorci DAISY. (<http://www.daisy.org>). Es poden compartir en un CD/DVD, una targeta de memòria o per Internet. Per accedir-hi es pot fer mitjançant un ordinador que tingui instal·lat el programa, per mòbil i per PDA.

Per últim, tenim les pàgines web a Internet, que han guanyat posicions en els últims anys esdevenint essencials per a cercar tot tipus d'informació, comunicar-nos i promocionar-nos. El seu disseny ha de ser clar i entenedor i s'ha d'estructurar correctament per poder oferir una navegació fàcil. A més, el contingut ha de ser accessible per tots els nivells de lectura.

2.3. Col·lecció de Lectura Fàcil: L'Onada - Dones protagonistes

2.3.1. Descripció de la col·lecció

L'Onada - Dones protagonistes és una col·lecció de contes que forma part de les Publicacions de l'Abadia de Montserrat. La col·lecció està formada per vuit obres, totes elles preparades a cura de M. Carme Bernal i Carme Rubio, professores de la FETCH de la Universitat de Vic i especialistes en Filologia i Didàctica de la Llengua i la Literatura. Les obres de la col·lecció són *Sarazad i les mil i una nits*, *Alba Rosada la princesa que es va enamorar del mar*, *Dobrunca*, *La dona del sabater*, *La princesa malalta*, *L'Elionor i les oquetes del rei Maó*, *La germana dels set corbs* i *La filla del carboner*.

En aquesta col·lecció totes les protagonistes són noies i totes tenen qualitats diferents. Cada història ens permet revivre una tradició.

En primer lloc, *Sarazad i les mil i una nits* és un llibre on la protagonista, Sarazad, aconsegueix salvar vides gràcies a la seva habilitat per explicar històries.

En segon lloc, *Alba Rosada, la princesa que es va enamorar del mar*, ens explica una llegenda índia americana a través d'una bonica història d'amor plena d'aventures i sentiments, tot el recorregut vital d'un dels peixos més sorprenents dels rius americans, el salmó.

En tercer lloc, *Dobrunca*, ens narra una llegenda de l'antiga Txecoslovàquia que va estretament lligada al cicle de l'any. La protagonista triomfarà i superarà totes les proves gràcies als seus bons sentiments, que mereixeran l'ajut de les forces de la naturalesa.

En quart lloc, *La dona del sabater*, un conte tradicional català on la protagonista és molt enginyosa i se les pensa totes per ajudar el seu marit, que ha caigut en una trampa que li ha parat el dimoni. A partir d'aquesta història es mostra com es poden superar els problemes amb humor i intel·ligència.

En cinquè lloc, *La princesa malalta*, un conte tradicional dels Andes d'Amèrica que parla del valor de l'amistat entre dues noies, una princesa i la seva serventa, i de com aquest sentiment els permetrà superar totes les pors i les dificultats més terribles.

En sisè lloc, *L'elionor i les oquetes del rei Maó*, una rondalla dels Països Catalans en què la jove protagonista, l'Elionor, aconsegueix salvar-se d'un gran perill. La veritat acaba triomfant gràcies a la col·laboració d'unes oques prodigioses. *La germana dels set corbs* és una antiga rondalla alemanya que va ser recollida pels germans Grimm. La història mostra com l'amor i el sacrifici de la jove protagonista és el motor que trencarà el malefici que ha caigut sobre els seus set germans.

Per últim, *La filla del carboner*, una rondalla catalana on la protagonista, la petita de les tres filles del carboner, aconseguirà tot el que es proposi gràcies a la seva intel·ligència i humor.

Fig.1: Portada de *Sarazad i les mil i una nits*.

Il·lustració: Montse Ginesta

Fig. 2. Portada de *Alba Rosada la princesa que es va enamorar del mar*.

Il·lustració: Emma Schmid

Fig.3: Portada de *Dobrunca*.

Il·lustració: Paloma Valdivia

Fig. 4: Portada de *La dona del sabater*. Il·lustració: Marta Balaguer

Fig.5: Portada de *La princesa Malalta*. Il·lustració: Rebeca Luciani

Fig. 6: Portada de *L'Elionor i les oquetes del rei Maó*. Il·lustració: Txell Darné

Fig.7: Portada de *La germana dels set corbs*. Il·lustració: Núria Feijó

Fig. 8: Portada de *La filla del carboner*. Il·lustració: Montse Gisbert

De moment, hi han intervingut els següents il·lustradors. *Sarazad i les mil i una nits* està il·lustrat per Montse Ginesta, *Alba Rosada la princesa que es va enamorar del mar* per Emma Schmid, *Dobrunca* per Paloma Valdivia, *La dona del sabater* per Marta Balaguer, *La princesa malalta* per Rebeca Luciani, *l'Elionor i les oquetes de rei Maó* per Txell Darné, *La germana dels set corbs* per Núria Feijó i *La filla del carboner* per Montse Gisbert.¹

Així doncs, totes les obres de la col·lecció són escrites i il·lustrades seguint els criteris de Lectura Fàcil, fent-les accessibles a tots els públics.

2.3.2. Anàlisi de la col·lecció

En aquest apartat duré a terme l'anàlisi de tres llibres de la col·lecció. He escollit *Dobrunca*, *La dona del sabater* i *La princesa malalta* per diverses raons.

En primer lloc, cada història recull una llegenda d'una tradició totalment diferent. *Dobrunca* ens narra una llegenda europea de l'Antiga Txecoslovàquia, *La princesa*

¹ Podeu veure informació de les il·lustradores a: Montse Ginesta (Seva, 1952), dibuixant i il·lustradora catalana, directora de la col·lecció L'Onada – Dones protagonistes; Emma Schmid; Paloma Valdivia (Chile, 1978), amb més de deu anys d'experiència en il·lustració; Marta Balaguer (Barcelona, 1953), il·lustradora de la pàgina web infantil Chilies Biblioteca Virtual, projecte que manté el Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona; Rebeca Luciani (Argentina, 1980), il·lustradora que imparteix conferències i tallers d'il·lustració en diferents centres de formació artística; Txell Darné (Banyoles, 1978), il·lustradora catalana que treballa amb la tècnica del collage; Núria Feijó (Sant Feliu de Llobregat, 1973), il·lustradora i arquitecte catalana; Montse Gisbert (Tarragona, 1968), il·lustradora que ha rebut premis nacionals i internacionals com per exemple el Premi Serra d'Or de Barcelona i el Premi Marmousse d'Or a França.

malalta una llegenda tradicional dels Andes d'Amèrica i *La dona del sabater* una rondalla tradicional catalana.

En segon lloc, també les he escollit per la diferència de rols de les protagonistes. Pel que fa a l'edat, la protagonista de *La dona del sabater* és una dona casada i amb fills, en canvi, la protagonista de *Dobrunca* i *La princesa malalta* són dues noies que es troben entre l'adolescència i principis de l'edat adulta.

En tercer lloc, el rol social de les tres protagonistes també és diferent. *Dobrunca* és una noia òrfena de pare i mare, que viu amb la madrastra i la seva filla amb una casa vella i dos camps que amb prou feines donen per viure. *La dona del sabater* és una dona de família treballadora. El seu marit treballa dia i nit per mantenir la família. En canvi, la protagonista de *La princesa malalta* és una princesa que conserva un símbol molt important de protecció.

Per últim, també he escollit *La princesa malalta* perquè és l'única obra de la col·lecció que ha guanyat el premi Crítica Serra d'Or. El premi va ser atorgat el dimecres 4 de maig amb els Premis de la Crítica Serra d'Or 2011. El jurat de Literatura Infantil i Juvenil estava format per Mònica Baró, Montse Ginesta, Teresa Mañà, Joan Portell i Núria Ventura. El llibre va estar seleccionat per tenir un "text acurat i renovador" i per la qualitat de les il·lustracions.

Crec que aquestes raons són prou significatives i l'anàlisi de tres volums és ja indicativa de la totalitat de la col·lecció.

A continuació, realitzaré l'anàlisi dels tres llibres de la col·lecció seleccionats, a partir d'un mateix model de graella de valoració. L'objectiu de l'anàlisi és observar, investigar i reflexionar sobre si realment els llibres de la col·lecció segueixen les pautes de Lectura Fàcil i si totes les obres segueixen la mateixa estructura.

La graella de valoració s'ha fet a partir de la fitxa de valoració de llibres literaris de Gemma Lluch. (Lluch, Gemma. *Cómo seleccionar libros para niños y jóvenes. Los comités de valoración en las bibliotecas escolares y públicas*. Gijón: Edicions Trea, 2010). En aquesta fitxa s'han seleccionat els diferents apartats, i s'han modificat alguns punts o se n'han afegit de més. Sobretot he mirat de fixar-me en l'apartat del llenguatge i les il·lustracions i he tingut molt en compte l'apartat dels personatges, on m'he centrat únicament en la protagonista de cada història.

La graella està dividida en onze apartats i recull tant l'anàlisi de contingut com de forma. Els apartats són els següents: el tema i el seu tractament, el llenguatge, l'estructura, el narrador, la protagonista, l'època, el temps, l'espai, les il·lustracions, el disseny i la impressió i l'edició.

En els apartats següents s'analitzaran els punts observats a les graelles de valoració, que podem trobar recollides a l'annex, junt amb la fotocòpia de l'obra corresponent.

2.3.2.1. Anàlisi de *Dobrunca*

A partir de la graella de valoració, analitzaré i valoraré els diversos aspectes de l'obra.

En primer lloc, és una història interessant que ens explica una llegenda de l'antiga Txecoslovàquia sobre el cicle de l'any. Tot i això, no la definiria com a divertida perquè, tot i que al final la protagonista acaba venent, el tracte de la madrastra i la seva filla cap a Dobrunca és egoista i cruel al llarg de tota la història.

La història és inversemblant perquè ens explica una llegenda en la que apareixen els dotze mesos de l'any personificats. Els dotze mesos de l'any ajuden a Dobrunca, la protagonista, a aconseguir totes les flors i fruites que la seva madrastra i la seva filla li demanen. Així doncs, és innovadora perquè se'ns informa de les estacions de l'any i les seves collites d'una manera diferent i divertida. També es pot reflexionar sobre temes com la família, sentiments negatius que defineixen a la madrastra i la seva filla com l'egoisme, la gelosia, el menyspreu i el rebuig, com canvia la natura amb el pas de les estacions de l'any, etc.

Pel que fa al llenguatge és clar i directe sense conceptes abstractes que dificultin la comprensió. Les oracions són curtes, donant una sola idea principal per oració. Un exemple d'oració és la primera línia de la primera pàgina que ens diu: "*Una vegada, cap a les muntanyes de Moldàvia,*"

A més, es va combinant la narració i el diàleg utilitzant els signes de puntuació adequats en cada moment. Un exemple de diàleg és el primer paràgraf de la pàgina 16 que ens diu:

- "Ara la meva germana vol maduixes.
Si no n'hi porto, no podré entrar a casa.
- Ja saps que a l'hivern no se'n troben?

- Sí que ho sé, senyor”.

Pel que fa als signes de puntuació que s'utilitzen són els més bàsics i senzills: punts, comes, signes d'exclamació i d'interrogació, guions, dos punts, punt i coma i tres punts.

La informació que es dóna s'explica molt bé i no es donen per assumits coneixements previs de la història. Per exemple, quan la madrastra i la seva filla li demanen violetes a Dobrunca estant a l'hivern, els mesos de l'any personificats li diuen a Dobrunca que en aquella estació de l'any no en floreixen, però que si li demanen al mes de març, amb l'arribada de la primavera, en podran florir.

S'utilitza la veu activa i s'eviten les paraules d'un altre idioma. Altrament, no hi ha ajudes textuais o de vocabulari. Tot i això, crec que no en fan falta perquè si el text està adaptat mitjançant les directrius de de Lectura Fàcil, les paraules que s'utilitzen en el text ja estan correctament seleccionades per una major comprensió lectora.

Quant a l'estructura, la seqüència narrativa és coherent i la història es desenvolupa a partir d'un plantejament, nus i desenllaç. En el plantejament es presenta els personatges, el lloc i la seva situació econòmica i es planteja el primer conflicte, quan la fillastra de Naninca li demana a Dobrunca violetes a ple hivern i ella ha d'anar al bosc a buscar-ne. Al nus es desenvolupen la resta de conflictes que la madrastra i la seva filla provoquen a causa dels seus capricis. Al desenllaç s'acaben resolent tots els conflictes gràcies a l'ajuda dels dotze mesos de l'any, que segueixen protegint sempre la protagonista. Així doncs, la situació inicial, quan Zobloga li demana un pom de violetes a Dobrunca, genera expectativa perquè tens l'esperança que les trobi però no saps el que passarà. Així mateix, la història planteja diversos conflictes que Dobrunca soluciona gràcies a l'ajuda dels dotze personatges. Aquests conflictes fan que t'endinsis a la lectura i no puguis parar de llegir fins a descobrir com acaba la història.

El narrador guia al lector al llarg de la història, ja que en tot moment desenvolupa el que està passant i no dóna res per explicat. A més, la seva narració és coherent. Alhora, presenta els personatges, el lloc, l'espai i el temps però no l'època. Al primer paràgraf del llibre ens presenta a Naninca, Zobloga i Dobrunca, ens situa a les muntanyes de Moldàvia on totes tres viuen en una casa i dos camps i en els diferents moments de la història ens situa l'estació de l'any, però no diu res sobre l'època.

Pel que fa a la protagonista se la defineix com una noia bonica i amb un molt bon cor, que superarà totes les proves gràcies als seus bons sentiments. La personalitat de la protagonista varia al llarg de la història perquè passa a ser més forta després dels esdeveniments que succeeixen. Al final de la història aconsegueix alliberar-se de la madrastra i la seva filla per així poder viure la seva vida amb llibertat. També se'ns poden despertar sentiments d'empatia per el tracte de Zobloga i Naninca cap a Dobrunca perquè mare i filla la tracten amb menyspreu i egoisme al llarg de tota la història, demanant-li capricis impossibles d'aconseguir per l'estació de l'any en la que es troben. A més, se'ns dóna informació sobre l'estatus social dels personatges, ja que se'ns informa que són molt pobres perquè el seu home només havia deixat una casa vella i dos camps. Així doncs, podem reconèixer en quines etapes de la vida dels personatges transcorre el relat. Naninca és una senyora vídua que viu l'etapa adulta. Zobloga i Dobrunca són dues noies que viuen entre l'etapa de l'adolescència i principis de l'adulta.

Sobre el temps, podem seguir una cadena d'esdeveniments a partir de tot el que va passant i podem percebre el pas de les hores, els dies i els anys gràcies a l'ús de paraules com un dia de gener, l'endemà, eren les deu del matí, després, al cap d'una estona, etc.

L'espai ubica el lector en els escenaris on transcorre la història, que són la casa on viuen i el bosc. A més, l'espai també influeix en les actituds i decisions dels personatges, ja que l'actitud i les accions que fa Dobrunca són per complaure a la madrastra i la seva filla i no per decisió pròpia. Això succeeix perquè conviuen juntes a la mateixa casa.

Pel que fa a les il·lustracions ajuden, són clares i no afegixen informació que no prové del text, ja que això dificultaria la seva comprensió. Així doncs, no contenen detalls, són molt bàsiques i senzilles. A més, es centren en el tema principal de cada pàgina. Per exemple, el text de la pàgina 10 ens parla de la primera trobada de Dobrunca amb els dotze mesos de l'any. A la il·lustració de la pàgina 11, hi surten dibuixats els dotze mesos de l'any davant de la foguera. Pel que fa als colors, s'utilitzen colors vius i alegres com el verd, groc, rosa i vermell. Els colors de la vestimenta de la Dobrunca són majoritàriament tons marrons, mentre que els de la Zobloga i la Naninca negres i vermells. A la il·lustració de la primera pàgina surten dibuixades Zobloga, Naninca i Dobrunca i, a sota de cada una, hi ha escrits el seus noms. Pel que fa als dotze personatges, alguns són blancs com la neu, altres verds com l'herba del prat, altres

daurats com les llavors i els últims tres morats com el raïm. Altrament, no s'utilitzen dibuixos com a fons de text ja que això dificultaria la lectura. Un punt a destacar és el dibuix de la mascota de la casa, un gos de color blanc i negre, que apareix en gairebé totes les pàgines. A vegades apareix al costat del text i d'altres a dins la il·lustració.

Pel que fa a la coberta, el disseny està format per un dibuix de la protagonista, Dobrunca, corrent pel bosc. Les lletres del títol són grosses i de color blanc sobre un fons verd. A més, es dona la informació bàsica sobre l'obra: títol, autor, il·lustrador i editorial. Sobre la contracoberta, aquesta genera curiositat i desig per llegir el llibre. Ens proporciona un resum molt breu de tres frases amb un dibuix del bosc, on s'hi dibuixen tres arbres i el gos. També hi trobem el logotip de LF i el logotip de la col·lecció amb una petita explicació sobre aquesta.

Pel que fa a la lletra utilitzada al llarg del llibre, només s'utilitza un tipus, és clara i amb una mida grossa. S'eviten les majúscules i les cursives en el text ja que poden confondre. No s'usa la impressió invertida, que consisteix a escriure el text d'un color clar sobre un fons fosc.

Per últim, i en referència a l'edició, l'adaptació conserva l'essència dels textos originals fent una adaptació el més fidel possible. La pàgina legal, ubicada a la primera pàgina després de la portada, presenta les dades sobre drets d'autor, registre en l'ISBN i impressió. També hi trobem el logotip de LF.

2.3.2.2. Anàlisi de *La dona del sabater*

A partir de la graella de valoració, analitzaré i valoraré els diversos aspectes de l'obra.

En primer lloc, és una història interessant i divertida que tracta sobre una llegenda tradicional catalana. La protagonista, la dona del sabater, és molt enginyosa i se les pensa totes per ajudar el seu marit, que ha caigut en una trampa que li ha parat el dimoni. Tot i això, és una història inversemblant perquè un dels personatges del llibre que desenvolupa la trama és un dimoni, un ésser de la mitologia, protagonista en moltes rondalles populars. Pot semblar diferent i innovador perquè no és gaire comú. A partir d'aquest personatge i de tots els altres, es duu a terme una història en la que es desenvolupen alguns conflictes. Aquests conflictes porten al lector a reflexionar sobre temes com la situació laboral de determinades persones, en aquest cas dels sabaters, la importància que li donem als diners i el poder que ens poden arribar a donar, la família i el que nosaltres entenem per felicitat. També podem reflexionar sobre el

paper de la dona, ja que la protagonista de la història és la dona del sabater. Gràcies a la seva astúcia i intel·ligència la família de sabaters aconsegueix superar els conflictes.

En referència al llenguatge és entenedor i evident sense conceptes abstractes que dificultin la lectura. Les oracions són curtes, donant una sola idea principal per oració. Un exemple d'oració és la quinzena línia de la primera pàgina que ens diu: "El pobre sabater va quedar sense paraules".

La narració es combina amb el diàleg i es fa ús dels signes de puntuació adequats en cada moment. Un exemple de diàleg és el primer paràgraf de la pàgina 12 que ens diu:

- " Feina, feina! –cridaven aquells homes alhora.
- Calma, calma – va contestar el sabater-".

Sobre els signes de puntuació que s'utilitzen, són els més bàsics i senzills: punts, comes, signes d'exclamació i d'interrogació, guions, dos punts, punt i coma i tres punts.

No es dona res per suposat i s'explica tot en exactitud. Per exemple, a la vuitena pàgina es defineix al dimoni com una persona "murri". Després de la paraula murri, que significa una persona astuta i hàbil, s'acaba d'explicar com és referint-se a aquest adjectiu: "i coneixia bé els homes".

Es fa ús de la veu activa, s'eviten les paraules d'un altre idioma i no s'utilitzen sinònims ni onomatopeies.

D'igual manera que al llibre de *Dobrunca* i que a tots els llibres de la col·lecció, no hi han ajudes textuais o de vocabulari. El text ja està adaptat mitjançant les directrius de Lectura Fàcil i totes les paraules estan correctament seleccionades.

En referència a l'estructura, la seqüència narrativa té relació i la història es desenvolupa a partir d'un plantejament, nus i desenllaç. Hi ha una situació inicial, en la que el sabater està trist i desesperat perquè no pot mantenir la família i se li apareix el dimoni oferint-li ajuda. Aquesta situació genera al sabater una esperança i una possibilitat de millorar la seva situació laboral i familiar. Però, alhora produeix desconcert i por perquè en realitat el dimoni li vol parar una trampa. Al llarg de la història es produeixen una seguit d'esdeveniments i conflictes que finalment, s'acaben resolent amb l'ajuda incondicional de la dona del sabater.

El narrador és el que et dirigeix i guia al llarg de la història. No dóna res per explicat i t'exposa el que succeeix en cada moment. La seva narració té sentit i coherència. També et presenta als personatges i l'espai, ja que a la primera pàgina ens mostra la família i el poble on succeeix la història. Alhora, ens parla del temps, perquè de tant en tant podem llegir principis de frase com "Un dia" o "Encara no havia passat una hora". Tot i això, no ens dius res sobre l'època.

Sobre la protagonista, la dona del sabater, no se la defineix directament, però pel text es pot intuir que és una persona segura i decidida. Gràcies a ella s'acaben resolent tots els problemes. Pel que fa al sabater, les diferents situacions de la història el fan adoptar una actitud o un altre. Per exemple, al principi de la història està angoixat perquè no sap que fer per mantenir a la seva família i al llarg de la història segueix amb aquesta angoixa, que incrementa en moments en què els treballadors li demanen més feina. Finalment, quan aconsegueixen lliurar-se del dimoni passa a estar tranquil i feliç. A més, les situacions que passen els personatges de la història ens poden despertar sentiments d'empatia, ja que possiblement hem patit una situació semblant i ens sentim identificats. També podem saber en quina etapa de la vida dels personatges succeeix el relat. Tot i això, l'època no influeix. El sabater i la seva dona viuen a l'etapa adulta i els seus fills a l'etapa infantil.

Quant al temps, podem percebre el pas de les hores, els dies i els anys gràcies a l'ús de paraules com un dia, encara no havia passat una hora, així anaven passant els dies, tot seguit, després, etc.

L'espai situa el lector en els escenaris en els què succeeix la història. L'escenari és la casa, on es troba també el taller de sabates. L'espai també influeix en les decisions dels personatges perquè la situació laboral del taller el porta a acceptar l'ajuda del dimoni i provocar tots els esdeveniments que acaben succeint a la història.

Les il·lustracions fan de suport, ja que ajuden a entendre la lectura. Són entenedores i no afegeixen informació que no provingui del text. Són molt bàsiques i per tant, no contenen detalls que dificultin la comprensió lectora. Així mateix, els dibuixos exposen el tema principal de cada pàgina. Per exemple, el text de la pàgina 8 ens exposa la primera trobada del sabater i el dimoni. A la il·lustració de la pàgina 9, hi surten dibuixats ambdós personatges dins el taller de sabates. El colors que s'utilitzen són vius, majoritàriament verds, blaus i roses. La vestimenta de la família conté els colors blau, verd, rosa i marró. En canvi, a la vestimenta del dimoni hi predominen colors més foscos com el gris, marró i granat. A més, a moltes de les il·lustracions hi podem veure

ombres dibuixades que provenen del dimoni i els seus treballadors. A la família, a més a més dels sabaters, la sabatera i els seus sis fills, hi ha un gos, que podem veure dibuixat en gairebé totes les il·lustracions. I sobretot, no s'utilitzen dibuixos com a fons de text ja que això dificulta la lectura. Un altre aspecte a destacar són els dibuixos de diferents sabates que apareixen al costat de cada text.

El disseny de la coberta conté un dibuix del sabater agafant una sabata i una eina, de la seva dona i el seu gos. A més, també hi veiem dibuixada l'ombra del dimoni que apareix per darrere del sabater. Les lletres del títol són grosses i de color blanc sobre un fons taronja. La coberta també ens dóna la informació bàsica sobre l'obra: títol, autor, il·lustrador i editorial. La contracoberta ens exposa un resum de quatre línies de l'obra amb diferents dibuixos de sabates. A més, a sota hi trobem el logotip de LF i el logotip de la col·lecció amb una petita explicació.

La lletra que s'utilitza al llarg de l'obra és única, clara i amb una mida grossa. S'eviten les majúscules i les cursives en el text i no s'usa la impressió invertida, que consisteix en escriure el text d'un color clar sobre un fons fosc.

Per últim, i en referència a l'edició, l'adaptació conserva l'essència dels textos originals fent una adaptació el més fidel possible. La pàgina legal, la qual es troba a la primera pàgina després de la portada, presenta les dades sobre drets d'autor, registre en l'ISBN i impressió. També hi trobem el logotip de LF.

2.3.2.3. Anàlisi de *La princesa malalta*

A partir de la graella de valoració, analitzaré i valoraré els diversos aspectes de l'obra.

En primer lloc, és una llegenda tradicional dels Andes d'Amèrica molt interessant i emocionant, que parla del valor de l'amistat entre dues noies, una princesa i la seva serventa i amiga, Mistafà. Tanmateix, és una història inversemblant perquè es tracta d'una llegenda en la que apareixen éssers mitològics com són els déus. Per aquesta mateixa raó podem dir que és innovadora, perquè tot i haver-hi moltes llegendes sobre déus, cada una tracta cultures diferents i és única.

D'una banda podem reflexionar sobre temes com l'amistat entre la princesa i la seva serventa i la mort, que es presenta en forma de colom anunciant la propera mort de la princesa. D'altra banda podem reflexionar sobre sentiments que caracteritzen a les protagonistes, com la valentia i la gratitud.

Quant al llenguatge, és senzill, natural i clar. No hi ha conceptes abstractes que suposin una dificultat per la lectura. Les oracions que es construeixen són curtes i donen una sola idea principal per oració. Un exemple d'oració és la tercera línia de la vuitena pàgina que ens diu: "Un dia la princesa es va posar molt malalta".

La narració coordina amb el diàleg. Un exemple de diàleg és l'últim paràgraf de la pàgina 8 que ens diu:

- " Mistafà, les nostres ofrenes han agradat a Xes?
- No, estimada senyora –responia- ,
avui no hi ha hagut cap resposta".

Es fa ús dels signes de puntuació adequats en cada moment. Els signes de puntuació que s'utilitzen són els següents: punts, comes, signes d'exclamació i d'interrogació, guions i dos punts.

Els coneixements previs de la història s'expliquen amb precisió i no es donen per assumits. Per exemple, a la pàgina 22 ens diu que Mistafà té molta por de creuar el lloc prohibit. Tot seguit, ens explica que té por perquè de petita, havia escoltat històries de gent desapareguda en aquella muntanya.

S'utilitza la veu activa, però no s'utilitzen les paraules d'un altre idioma, els sinònims i les onomatopeies.

En aquest llibre, d'igual manera que a *La dona dels sabater* i que a tots els llibres de la col·lecció, no hi han ajudes textuais o de vocabulari. El text ja està adaptat a partir de les directrius de Lectura Fàcil i per tant, les paraules estan exactament seleccionades.

Pel que fa a l'estructura, la seqüència narrativa té connexió i la història es desenvolupa a partir d'un plantejament, nus i desenllaç. Hi ha una situació inicial que ens genera expectació i ganes de seguir llegint. Aquesta situació és quan la princesa es posa malalta i Mistafà, la seva ajudant i amiga, ha d'anar fins a la muntanya sagrada per entregar l'àguila d'or al déu Xes. D'aquesta manera, el deu Xés podrà escoltar les seves pregàries i ajudar-la a curar a la princesa. Aquest conflicte s'acaba resolent perquè Mistafà aconsegueix pujar fins la muntanya i recollir l'herba del cérvol, el remei que finalment cura a la princesa.

El narrador ens orienta al llarg de la història i ens explica el que passa en tot moment. La seva narració és coherent i té un significat. A més, ens presenta als personatges: el deu Xés, la tribu dels indis timotes, la princesa i Mistafà. També ens presenta l'espai, una tribu d'indis de les muntanyes dels Andes i ens parla del temps, perquè en alguns principis de paràgrafs podem llegir-hi "Un dia", "I l'endemà", "Mentrestant", "Aquella nit", entre d'altres. Tot i això, no ens parla sobre l'època.

Hi ha dues protagonistes a la història. La primera és la princesa i l'únic que sabem d'ella és que governa el poble amb l'ajuda de l'àguila daurada i que cau malalta. L'altre protagonista és Mistafà, servent i amiga de la princesa. Se la defineix com una persona valenta, compromesa, fidel i entregada a la seva princesa, ja que puja fins a la muntanya sagrada per aconseguir el remei que curarà a la princesa. Alhora, les protagonistes pateixen una transformació al llarg de la història. Al principi de la història la princesa està malalta, però els esdeveniments provoquen que s'acabi curant. Els esdeveniments que succeeixen també fan variar la personalitat de Mistafà, que s'ha d'omplir de valentia i coratge per aconseguir que la princesa es curi. També se'ns dóna informació sobre l'estatus social dels personatges. La princesa és la que governa el poble i per tant, té el màxim càrrec i Mistafà és la seva servent. A més, els personatges de la història ens poden provocar sentiments d'empatia. Exemples de situacions que ens poden despertar aquest sentiment poden ser quan la princesa es posa malalta i no troben el remei perquè es curi o quan Mistafà ha d'armar-se de valor per pujar la muntanya sagrada. Així mateix, pel text i les imatges podem conèixer quines etapes de la vida viuen les protagonistes. L'època no influeix. La princesa i Mistafà viuen a l'etapa adulta.

Sobre el temps, podem experimentar el pas de les hores, dies i anys gràcies a la utilització de paraules com fa molts, molts anys, des d'aquell moment, i l'endemà, aquella nit...

En referència a l'espai, aquest posiciona al lector en els escenaris en els que succeeix la història. Els escenaris són el poblat de la tribu i la muntanya sagrada. Així mateix, l'espai també influeix en les decisions dels personatges perquè Mistafà ha d'anar fins a la muntanya sagrada, la qual es troba lluny del poblat. Això fa que Mistafà tingui por d'anar-hi, però finalment prengui la decisió d'arriscar-se.

Pel que fa a les il·lustracions, són molt descriptives, gràfiques i acurades. Per aquesta raó, poden confondre al lector i afegir més informació de la que prové del text. Les imatges són molt boniques, però són massa minucioses i amb multitud de detalls.

Tot i això, es centren en el tema de cada pàgina. Per exemple, a la pàgina 12 apareix el colom que anuncia la mort de la princesa. A la il·lustració de la pàgina 13 hi surt dibuixat. S'utilitzen majoritàriament colors foscos barrejats amb altres de més vius. Els colors són el lila, vermell, granat, negre, groc, taronja, marró, blau... La princesa i Mistafà tenen la pell fosca i vesteixen amb colors verds, vermells i roses. Tampoc s'utilitzen dibuixos com a fons de text ja que això resultaria una dificultat lectora.

El disseny de la coberta està format per un dibuix de la princesa. S'hi dibuixa amb detall el seu ull i part del cabell. Les lletres del títol són grosses. Pel que fa al color, el nom de princesa està escrit amb una lletra de cada color i la resta en blanc. Alhora, les lletres estan escrites sobre un fons vermell. Així mateix, la coberta ens dóna la informació bàsica sobre l'obra: títol, autor, il·lustrador i editorial. Sobre la contracoberta, ens proporciona un resum molt breu de l'obra escrit amb lletres vermelles sobre un fons negre sense dibuix. També hi trobem el logotip de LF i el logotip de la col·lecció amb una petita explicació.

La lletra que s'utilitza al llarg de la història és la mateixa. És clara i amb una mida grossa. No s'utilitzen les majúscules i les cursives en el text i no s'utilitza la impressió invertida, que consisteix en escriure el text d'un color clar sobre un fons fosc.

Per últim, i pel que fa a l'edició, l'adaptació conserva l'essència dels textos originals. La pàgina legal, la qual es troba a la primera pàgina després de la portada, presenta les dades sobre drets d'autor, registre en l'ISBN i impressió. També hi trobem el logotip de LF.

2.3.3. Entrevista a Carme Rubio

Per finalitzar l'últim apartat del bloc teòric, he realitzat una entrevista a una de les autores que ha creat les versions de la col·lecció L'Onada – Dones protagonistes, Carme Rubio. D'aquesta manera, puc conèixer més al detall el que és la Lectura Fàcil i, especialment, conèixer les obres de la col·lecció que he escollit.

Per tal de proposar l'entrevista i concertar el dia i l'hora, em vaig posar en contacte amb les autores mitjançant el correu electrònic de la Universitat de Vic. M. Carme Bernal no va poder assistir, però vaig poder reunir-me amb Carme Rubio.

L'entrevista es va dur a terme el dia 7 d'abril de 2016 a les 11 del matí. Jo portava el portàtil amb les preguntes escrites i de tant en tant m'anava apuntant alguna resposta.

Tot i això, la majoria de les respostes les vaig escriure un cop acabada l'entrevista. Ella portava diferents documents amb informació sobre els llibres de la col·lecció. A més, em va enviar per correu electrònic una sèrie de documents sobre la col·lecció i les vuit obres aparegudes fins avui.

Les preguntes seleccionades per a l'entrevista són curiositats i incertes que tenia, sobre temes que es tracten al llarg d'aquest Treball de Final de Grau. Alhora, les preguntes estan ordenades, seguint l'índex del treball. Les primeres preguntes estan relacionades amb els diferents apartats del marc teòric i les últimes quatre amb el marc pràctic. Les preguntes de l'entrevista, juntament amb les seves respostes, es poden trobar recollides a l'annex 5.

Va ser molt interessant. Carme Rubio és una persona amena i propera. No té cap problema a contestar-te les preguntes i exposar-te les seves idees i els seus pensaments.

Vaig trobar a faltar que hi pogués assistir M. Carme Bernal perquè, al ser dues autores les que han versionat els llibres, ambdues poden aportar aspectes particulars i diferents. Així mateix, vam disposar de poc temps. Això va fer que em quedés amb l'interès i curiositat de seguir parlant amb ella. Tot i això, agraeixo molt que m'hagin donat l'oportunitat d'entrevistar-les i de participar en aquest Treball de Final de Grau.

Pel que fa a les respostes de l'entrevista, m'ha cridat l'atenció el fet que no fossin elles les que escollissin les il·lustracions. Creia que els autors de les versions s'havien d'encarregar de decidir tot el que construeix l'obra, incloent les il·lustracions.

Un altre aspecte a destacar és el de les ajudes del text. Carme Rubio exposa que un llibre de Lectura Fàcil no ha d'incorporar ajudes textuais. Des de l'editorial ho demanen com a requisit. Segurament deu ser que, quan adaptes el text t'encarregues que totes les paraules que esculls estiguin correctament seleccionades per una millor comprensió lectora. Tanmateix, això no comporta deixar d'utilitzar paraules d'un lèxic ric.

També m'ha sorprès gratament que vulguin seguir amb la col·lecció L'Onada – Dones protagonistes i espero que algun dia tinguin l'oportunitat de poder adaptar més rondalles o llegendes, ja que és un bon recurs per a la millora de la comprensió lectora i per a difondre el gust per la lectura a infants i lectors de totes les edats.

3. Part pràctica: L'Onada – Dones protagonistes a l'escola

En aquest segon bloc es tractaran tres apartats fonamentals per construir el marc pràctic.

En primer lloc, ens trobarem amb l'apartat de metodologia, on s'explicarà la hipòtesi i els objectius de partida de la part pràctica. Alhora, es parlarà de les tècniques de recollida de dades que s'utilitzaran per extreure informacions. A més, es desenvoluparà el lligam entre la part teòrica i la part pràctica d'aquest Treball de Final de Grau.

En segon lloc, ens trobarem amb l'apartat de planificació, on a partir de diferents subapartats es presentaran les escoles en les quals s'han dut a terme les activitats pràctiques, es parlarà de les docents i bibliotecàries dels centres i els nens/es que hi participen, i s'exposaran les dues activitats realitzades.

En tercer lloc, se'ns mostrarà l'apartat de desenvolupament, on s'explicarà detalladament com s'han dut a terme les activitats i l'anàlisi, on s'examinaran les activitats i se'n trauran reflexions.

L'objectiu d'aquest marc pràctic és realitzar una petita investigació amb diferents infants que estan aprenent a llegir, per validar si els materials de Lectura Fàcil ajuden a la millora de la lectura, parlant tant de fluïdesa lectora com de comprensió lectora. A partir d'aquestes dues activitats podrem veure si hi ha diferències entre la lectura d'un llibre de Lectura Fàcil i un llibre sense adaptar. I si n'hi ha, conèixer quines són.

3.1. Metodologia

A continuació, explicaré la metodologia utilitzada per realitzar aquest marc pràctic.

En primer lloc, m'he plantejat una hipòtesi i uns objectius de partida. La hipòtesi plantejada és que a partir de la lectura de llibres de Lectura Fàcil, la fluïdesa i la comprensió lectora poden millorar. Tot i això, aquesta millora possiblement es vegi reflectida en un temps indefinit, perquè els resultats necessiten una pràctica i continuïtat. No podem demanar resultats eficaços i alhora ràpids perquè tot canvi positiu esdevé a partir d'un progrés. Aquests resultats positius es poden observar en un infant amb un nivell lector més baix, però també en un infant amb un nivell lector més alt, ja que l'aprenentatge de la lectura no té límits.

Per tant, la pregunta de recerca d'aquest Treball de Final de Grau és la següent: **La Lectura Fàcil ajuda a la millora de la fluïdesa i comprensió lectora?**

Així doncs, els objectius que m'he plantejat assolir al llarg d'aquesta part pràctica són els següents.

- Conèixer el paper de la Lectura Fàcil a dues escoles d'Infantil i Primària.
- Saber si els/les docents i els/les bibliotecaris/es de les escoles coneixen la Lectura Fàcil i en fan ús.
- Saber si els infants de les escoles coneixen la Lectura Fàcil i en fan ús.
- Observar i analitzar les possibles diferències entre la lectura d'un llibre de Lectura Fàcil i la lectura d'un llibre sense adaptacions específiques en infants amb diversitat de nivell lector.
- Observar i analitzar la comprensió lectora d'un llibre de Lectura Fàcil de la col·lecció L'Onada – Dones protagonistes a partir d'una conversa lectora entre dos infants.
- Saber què pensen els infants sobre aquests materials.

Per tal de poder recollir les informacions necessàries i conseqüentment, poder extreure reflexions i conclusions, utilitzaré un seguit de tècniques de recollida de dades.

En primer lloc, utilitzaré l'entrevista per conèixer el paper de la Lectura Fàcil a les escoles. Les entrevistes es faran a les mestres de tercer d'ambdues escoles i a les bibliotecàries responsables de les biblioteques escolars. A partir d'un seguit de preguntes, podré extreure informacions interessants i conèixer una mica més el context on es realitzaran les activitats lectores.

En segon lloc, utilitzaré les observacions, per recollir les informacions de les dues activitats lectores que realitzaré a les escoles. A més, per tal de recollir més fàcilment aquestes observacions i treure'n el màxim profit, gravaré les activitats i seguidament en faré la transcripció.

L'anàlisi de les activitats el duré a terme a partir de la valoració d'un seguit d'ítems o preguntes. En el cas de la primera activitat, on s'avaluarà la fluïdesa lectora d'un llibre de Lectura Fàcil i un llibre sense adaptacions específiques, utilitzaré un seguit d'ítems establerts. En el cas de la segona activitats, on s'avaluarà la comprensió lectora d'un llibre de Lectura Fàcil de la col·lecció L'Onada – Dones protagonistes, utilitzaré un

seguit de preguntes. Aquestes preguntes podran ser de coneixement o d'opinió. A més, ni hauran de resposta tancada i des resposta oberta.

D'altra banda, a la parc teòrica del treball també he utilitzat tècniques de recollida de dades.

En primer lloc, i per tal de conèixer la Lectura Fàcil, i en especial, les característiques de la col·lecció L'Onada – Dones protagonistes, he realitzat l'anàlisi de tres llibres de la col·lecció a partir de la fitxa de valoració de llibres literaris de Gemma Lluch. Els tres llibres analitzats són *Dobrunca*, *La dona del sabater* i *La princesa malalta*. A més, també he utilitzat la tècnica de recollida de dades de l'entrevista, per conèixer a una de les autores que ha creat les versions de la col·lecció L'Onada – Dones protagonistes, Carme Rubio.

Per últim, cal fer esment específic al lligam entre la part teòrica i la part pràctica, perquè la informació exposada a la part teòrica serveix com a base de partida per poder realitzar la part pràctica. Així doncs, les dues parts es complementen i són essencials per construir aquest Treball de Final de Grau.

3.2. Planificació

3.2.1. Presentació de les escoles

Les dues escoles en les quals he dut a terme les activitats pràctiques són l'escola Can Manent i l'escola Mil·lenari, totes dues situades a la població de Cardedeu, al Vallès Oriental.

Can Manent és una escola pública d'Infantil i Primària de creació recent, que es concreta en tres comunitats: la de petits constituïda per p3, p4 i p5, la de mitjans per 1r, 2n i 3r i la de grans per 4t, 5è i 6è. Treballa per projectes; partint dels interessos dels infants, del que saben, del que volen saber i de com ho poden aconseguir. La pedagogia i la filosofia que els defineix es mou en línies d'una escola viva i activa.

L'escola compta amb una biblioteca escolar i biblioteques d'aula. (veure fig. 9 i 10) L'espai de la biblioteca escolar està molt ben aprofitat i la seva coordinadora està molt predisposada a dur a terme nous projectes. Un dels projectes pendents és un club de lectura. És important que s'estigui ben informat de les novetats i es proposin noves

activitats i nous espais per treure'n el màxim profit i perquè la biblioteca estigui contínuament en creixement.

L'escola Mil·lenari és una escola pública d'Infantil i Primària de doble línia. Des de l'any 2000 té un projecte específic d'ensenyaments artístics, que té com a objectiu general potenciar els ensenyaments artístics com a base per millorar les competències bàsiques. A més, des d'educació infantil i fins a 2n de primària es treballa a partir de projectes a Medi. Com a mínim es realitza un projecte per trimestre.

L'escola compta amb una biblioteca escolar i biblioteques d'aula. (veure fig. 11 i 12) Tot i això, no es fa esporga de materials i alguns d'ells hi són des del principi.

Fig. 9: Biblioteca de l'escola Can Manent. Fotografia: Alba Costa

Fig. 10: Biblioteca de l'escola Can Manent. Fotografia: Alba Costa

Fig. 11: Biblioteca de l'escola Mil·lenari.
Fotografia: Alba Costa

Fig. 12: Biblioteca de l'escola Mil·lenari.
Fotografia: Alba Costa

3.2.2. Presentació de les docents, bibliotecàries i nens/es de les escoles

Per poder dur a terme les activitats pràctiques vaig posar-me en contacte amb les mestres de tercer d'ambdues escoles. A més a més d'explicar en què consistien les activitats de Lectura Fàcil a l'entorn de la col·lecció L'Onada – Dones protagonistes, vaig interessar-me per saber el paper que té la Lectura Fàcil i en especial la col·lecció treballada, a les escoles.

D'una banda, a l'escola Can Manent, la tutora de tercer desconeixia la Lectura Fàcil i la col·lecció L'Onada – Dones protagonistes. Per tant, també desconeixia si a l'escola hi havia llibres de Lectura Fàcil i si se'n feia ús. També vaig parlar amb la bibliotecària de l'escola. Al contrari de la mestra, la bibliotecària coneixia la Lectura Fàcil i la col·lecció. Així mateix, em va dir que a l'escola hi havia llibres de Lectura Fàcil i que entre ells hi havia la col·lecció L'Onada – Dones protagonistes. L'ús que en fan, però, és únicament de préstec, tot i que tenen pensat de fer una activitat de dinamització lectora. A més, pensa que és un molt bon recurs per als infants que comencen o els costa llegir.

D'altra banda, a l'escola Mil·lenari, ni la tutora ni la bibliotecària coneixien la Lectura Fàcil i per tant, tampoc coneixien la col·lecció. Per una banda, la tutora no sabia si a l'escola hi havia llibres de Lectura Fàcil i si se'n feia ús, i de l'altra banda, la bibliotecària em va confirmar que no en tenien ni n'utilitzaven. Tot i això, les vaig entusiasmar i em van dir que demanarien llibres de Lectura Fàcil per a la biblioteca.

A partir d'aquestes converses amb les mestres i bibliotecàries, malgrat sigui una mostra molt reduïda, he pogut veure que la Lectura Fàcil té poc protagonisme a les escoles, premissa que ja intuïa prèviament. De les dues escoles, només la bibliotecària d'una d'elles coneixia la Lectura Fàcil i la col·lecció L'Onada – Dones protagonistes. Així doncs, tot i conèixer-la i pensar que és un bon recurs, no ha dut a terme cap activitat de dinamització lectora i únicament utilitza la col·lecció per fer préstecs.

Les activitats pràctiques s'han dut a terme a les aules de tercer de primària. He escollit aquest curs perquè és l'edat en la qual ja saben desxifrar les paraules, però encara queda molt camí per seguir aprenent i perfeccionant la seva lectura. A més, conec els alumnes de les dues classes perquè són les aules on he dut a terme les pràctiques de mestra des de la Universitat de Vic. Així doncs, coneixia el grup classe i podria valorar amb quins infants realitzar les activitats.

En ambdues escoles s'han dut a terme les activitats amb quatre nens/es diferents. La primera activitat, que consisteix a avaluar individualment la fluïdesa lectora de dues pàgines d'un llibre de Lectura Fàcil i dues pàgines d'un llibre sense adaptacions específiques, vaig dur-la a terme amb un nen amb un nivell lector més baix i amb una nena amb un nivell lector més alt. La raó per la qual vaig escollir-ho així va ser per tenir diversitat de nivells, ja que m'interessava observar els possibles canvis que s'hi poden produir en ambdós casos i les informacions i reflexions que en podria treure.

La segona activitat, que consisteix a avaluar conjuntament la comprensió lectora d'un mateix llibre de Lectura Fàcil, vaig dur-la a terme amb un nen i una nena d'un nivell lector igualat. La raó per la qual vaig escollir-ho és perquè al ser una activitat de comprensió lectora executada oralment, en la que els dos infants han de participar d'igual manera, és millor que tinguin un nivell lector semblant, sinó podria passar que un d'ells intervingués més que l'altre i la participació quedés desequilibrada.

3.2.3. Descripció de les activitats pràctiques i el material utilitzat

A continuació, explicaré les dues activitats lectores que he dut a terme a les escoles amb el seu corresponent material.

Activitat de fluïdesa lectora

Respecte a la primera activitat, consisteix a avaluar la fluïdesa lectora d'un nen i una nena de vuit anys a partir de dos llibres; un llibre de Lectura Fàcil i un llibre sense adaptacions específiques. Així, els infants són de la mateixa edat però tenen diversitat de sexe i diversitat de nivell lector. L'objectiu és observar la lectura dels dos llibres i demostrar si les adaptacions i característiques de Lectura Fàcil influeixen en la millora de la fluïdesa lectora.

Pel que fa al material, s'utilitzen els dos llibres. El llibre de Lectura Fàcil és *Dobrunca* de la col·lecció L'Onada – Dones protagonistes. L'altre llibre es titula *Les ensopegades de l'Alicia Paf* de Gianni Rodari. (Rodari, G. (2001). *Les ensopegades de l'Alicia Paf*. Madrid: Editorial Barcanova,) La traductora és Beatriu Cajal i la il·lustradora Montse Ginesta. Està recomanat per nens i nenes de 8 anys.

La raó per la qual he triat el llibre de *Dobrunca* és perquè a més a més de recordar-me a una història amb la què em vaig criar, la Ventafocs, segueix les directrius que ha de tenir un document de LF. A més, de tots els llibres de la col·lecció és el que té més diàleg entre personatges, el qual m'interessa per treballar aspectes com l'entonació, les exclamacions i les interrogacions. En relació amb el llibre *Les ensopegades de l'Alicia Paf*, l'he triat perquè Gianni Rodari és un autor de literatura infantil i juvenil que sempre m'ha cridat l'atenció, els seus llibres sempre són imaginatius, originals, divertits i innovadors. També l'he triat pel predomini de diàleg, que dóna dinamisme a la història i et permet veure si l'entonació i la lectura de l'infant canvia. Per últim, les il·lustracions estan fetes per Montse Ginesta, la directora de la col·lecció L'Onada - Dones protagonistes.

La diferència entre les il·lustracions de *Les ensopegades de l'Àlicia Paf* i *Dobrunca* és que en aquest primer els dibuixos no complementen totes les pàgines i per tant, no ajuden a comprendre el text, tal com succeeix amb les il·lustracions de *Dobrunca*.

Quant al desenvolupament de l'activitat, es duu a terme individualment i per tant, primer es realitza amb un infant i després amb l'altre. En primer lloc, es deixa una estona per preparar-se la lectura perquè una lectura en veu alta no té cap sentit si el lector no s'ha pogut familiaritzar amb el text. A continuació, l'infant llegeix el llibre que no està adaptat i seguidament el que sí ho està. Tot i això, l'ordre de lectura dels llibres no influeix en els resultats de l'activitat. Pel que fa a la lectura dels llibres està gravada, per així poder analitzar-la amb deteniment. L'anàlisi de les lectures es duu a terme a partir d'uns ítems. Els ítems utilitzats són els següents:

- Velocitat (lectura fluida, s'entrebanca, llegeix a poc a poc, llegeix massa ràpid)
- Entonació (musicalitat, respecte punts i comes, fa les preguntes i les exclamacions)
- Pronúncia (vocalitza)
- Llegeix totes les paraules o n'omet alguna
- Canvia/substitueix les lletres/paraules
- Llegeix paraula per paraula o els conjunts de mots amb sentit
- Volum/intensitat
- Transmissió del sentit del text
- Diferencia el text del diàleg

Activitat de comprensió lectora:

Pel que fa a la segona activitat, consisteix en avaluar la comprensió lectora d'un nen i una nena de vuit anys a partir d'un llibre de Lectura Fàcil. Així, els infants són de la mateixa edat i tenen un nivell lector igualat però són de diferent sexe. L'objectiu és observar el nivell de comprensió que assoleixen amb un llibre de Lectura Fàcil i demostrar si les adaptacions influeixen en la millora de la comprensió lectora.

El material utilitzat és el llibre de la col·lecció L'Onada – Dones protagonistes titulat *La dona del sabater*. La raó per la qual l'he triat és perquè és una de les llegendes de la col·lecció que tracta sobre més temes. Els temes que es poden tractar poden ser la situació laboral dels sabaters, la importància que donem als diners i el poder que ens

poden arribar a donar, el personatge del dimoni, la família, el paper de la dona, etc. A més, és una història molt divertida que t'entusiasma des del principi.

Sobre el desenvolupament de l'activitat, es duu a terme conjuntament. En primer lloc, es deixa una estona perquè cada infant faci una lectura individual i silenciosa. Un cop se l'han llegit, s'inicia una conversa lectora entre els dos infants que s'han llegit el mateix llibre. Jo, com a guia, oriento i redirigeixo el debat a partir de diferents preguntes.

El desenvolupament de la conversa lectora està gravada, per així poder analitzar-la amb deteniment. L'anàlisi de les lectures es duu a terme a partir de les mateixes preguntes que jo plantejo al llarg de la conversa lectora. Les primeres catorze preguntes són sobre la història i la seva comprensió i les últimes són d'opinió. Les preguntes són les següents:

1. Què li passava al sabater al principi de la història?
2. Què va dir el sabater perquè se li aparegués el dimoni?
3. Què li va passar posteriorment al sabater quan es va trobar amb el dimoni?
4. Quin pacte van fer el sabater i el dimoni?
5. Com anava vestit el dimoni?
6. Què va succeir a partir de llavors?
7. Quins són els personatges del llibre? Me'ls podries descriure?
8. La família coneixia el pacte que havia fet el sabater i el dimoni?
9. El sabater va passar a tenir molta feina però, com estava el seu humor?
10. Com va reaccionar la sabatera quan el sabater li ho va explicar tot?
11. Quina idea va tenir la sabatera? Em podeu dir una de les feines que va manar de fer la sabatera als seus treballadors?
12. Què feien la família de sabaters mentre els seus treballadors s'encarregaven de fer tota la feina?
13. Quin pacte li va proposar el dimoni al sabater al final de la història?
14. Com va acabar la història? La família es va poder desfer del dimoni? Van ser feliços tot i no tenir tanta feina? Quin reflexió/missatge en traieu?
15. Per què es titula així?
16. Què és el que més us ha agradat/destacaríeu del conte?
17. Quin personatge us sembla més interessant? Per què?
18. Heu entès el conte? Creieu que heu entès millor aquest conte que altres que heu llegit? Per què?

19. Us heu trobat amb alguna paraula que no entengueu?
20. Heu mirat les il·lustracions mentre llegíeu la història? Les il·lustracions us han ajudat a entendre el conte o us han confós?
21. Us heu fixat en què surt dibuixat al costat de cada text?

3.3. Desenvolupament i anàlisi

3.3.1. Descripció del desenvolupament de la primera activitat amb els alumnes de l'escola Can Manent

L'activitat següent consisteix a avaluar la fluïdesa lectora d'un nen i una nena de vuit anys a partir de dos llibres; un llibre de Lectura Fàcil i de la col·lecció L'Onada – Dones protagonistes titulat *Dobrunca* i un llibre sense adaptacions de l'autor Gianni Rodari titulat *Les ensopegades de l'Àlícia Paf*. Els infants són de la mateixa edat però tenen diversitat de sexe i diversitat de nivell lector. La raó per la qual ho vaig triar així va ser per veure els possibles canvis de lectura en infants amb diferents nivells. Alhora, vaig poder dur a terme aquesta elecció perquè conec a tots els nens i nenes de la classe, i això em permet valorar amb quins infants dur a terme l'activitat.

L'activitat es va realitzar el dia 19 d'abril de 2016 a dos quarts de quatre. Per poder dur a terme les activitats, vaig contactar amb la tutora de tercer de l'escola Can Manent, per comentar-li les activitats i concretar un dia que ens anés bé a les dues. Com que havia de realitzar l'activitat individualment amb cada un dels dos infants, vaig reservar una aula de reforç que es troba a prop de les aules de tercer.

En primer lloc, vaig anar a l'aula de tercer i vaig recordar a la tutora com duria a terme l'activitat. Tot seguit, vaig anar a l'aula de reforç amb el primer infant per dur-la a terme. El primer infant és un nen de 8 anys de família castellanoparlant, a qui costen molt les llengües, sobretot la llengua catalana. Durant els dos mesos de pràctiques que vaig compartir amb ell, em vaig fixar que tenia una lectura més fluixa que la resta de la classe. La seva lectura era lenta i necessitava molta pràctica.

Abans de començar, vaig explicar com realitzaríem l'activitat. Vaig explicar que havia de llegir les dues primeres pàgines de dos llibres diferents, però no que un dels llibres estava adaptat per Lectura Fàcil, per així evitar que les seves reflexions entorn a la comprensió estiguessin influenciades per aquesta informació. També vaig explicar que abans de començar a llegir, es preparés la lectura i es familiaritzés amb el text. A més, com que totes les activitats són gravades, vaig comunicar que gravaria la veu mentre

estigués llegint i el perquè de les gravacions. Així doncs, quan ja es va preparar la primera lectura, el llibre que no està adaptat, va començar a llegir. A continuació, va realitzar el mateix amb el segon llibre de Lectura Fàcil. Mentrestant, jo escoltava atentament la lectura mentre gravava amb el mòbil. Quan ja vam acabar les dues lectures, vaig demanar que tornés a la classe i avisés a la següent alumna per realitzar la mateixa activitat.

El segon infant és una nena de 8 anys de família catalanoparlant. El seu nivell en llengua catalana i especialment en lectura és correcte. Tot i això, encara queden molts aspectes a millorar. A diferència del primer alumne és una nena a la qual agrada molt llegir. Durant els dos mesos de pràctiques, em vaig fixar que freqüentava la biblioteca de l'escola. A més, sempre tenia un llibre guardat al calaix de la seva taula, el qual anava variant cada setmana. Així doncs, vaig realitzar la mateixa dinàmica amb la segona alumna. Abans de començar la lectura vaig explicar en què consistia l'activitat, vaig comentar que les lectures serien gravades i vaig demanar que abans de començar se les preparés. Tot seguit, va començar amb les lectures.

3.3.2. Anàlisi del desenvolupament de la primera activitat amb els alumnes de l'escola Can Manent

Després de desenvolupar la descripció de la primera activitat, realitzada amb dos alumnes de l'escola Can Manent, duré a terme l'anàlisi a partir d'un seguit d'ítems. Els ítems els podeu veure a l'apartat 3.2.3 d'aquest treball. També podeu veure la seva transcripció a l'annex 6.1.

En primer lloc, analitzaré la lectura del primer infant. Pel que fa a la seva actitud, es mostrava tranquil i a l'expectativa, interessat pel que li proposaria. Abans de llegir es va preparar les lectures. Va costar una mica concentrar-se abans de començar a llegir el primer llibre i la preparació de les lectures va ser pausada.

Pel que fa a la lectura del primer llibre, *Les ensopegades de l'Alicia Paf*, comentaré els següents aspectes. En primer lloc, llegeix molt a poc a poc i s'entrebanca en la majoria de paraules que llegeix. De tant en tant, es queda en silenci per llegir per dins el que hi ha escrit, i quan ho ha descodificat ho verbalitza. El text manca totalment d'entonació, va llegint sense posar atenció als signes de puntuació. Per tant, no diferencia la narració del diàleg. Tot i això, cap al final, s'adona de dues exclamacions i una pregunta i fa l'entonació. L'exemple és l'últim diàleg de la pàgina 10, on llegeix posant èmfasi al diàleg fent les exclamacions i la pregunta. A més, també canvia la veu

posant-se al paper del personatge. Sobre la seva pronúncia pot millorar, ja que confon paraules i n'omet algunes, no acaba de llegir correctament el text i això provoca que verbalitzi paraules inventades que no tenen sentit i no les vocalitzi adequadament. Per exemple, confon la lletra "b" per la "d". En la penúltima frase de la pàgina 9, diu "duscava" en comptes de "buscava". També, al llarg de tot el text, verbalitza "àvia" en comptes "d'avi". A més, llegeix totes les "r" com si fossin doble "r" i les remarca. Això també provoca que llegeixi paraula per paraula i no els conjunts de mots amb sentit. Tot i això, de tant en tant, es para i llegeix en silenci tres paraules seguides per després verbalitzar-les i trobar una coherència. Quant al seu volum de veu és alt i potent. En cap moment l'ha d'augmentar.

Pel que fa a la lectura del segon llibre, *Dobrunca*, comentaré els següents aspectes. En primer lloc, segueix llegint a poc a poc, però en alguns paràgrafs, la lectura passa a ser més fluida i s'entrebanca en menys paraules. El text segueix mancant d'entonació i en cap moment diferencia la narració del diàleg. Llegeix les dues pàgines sense destacar les exclamacions i les preguntes i es salta la majoria de pauses de les comes. Tot i això, fa les pauses dels punts. Quant a la seva pronúncia millora respecte del primer llibre, segueix confonent i ometent algunes paraules, però aquestes són menys que en la primera lectura. Per exemple, segueix confonent la lletra "b" per la "d". En la primera frase del segon paràgraf de la pàgina 8, diu "dosc" en comptes de "bosc". També fa canvis de paraules com "marit" per "matí" o "camps" per "caps". Algunes de les paraules que li costen més de pronunciar són els noms dels personatges: Zobloga, Dobrunca i Naninca. A més, segueix llegint totes les "r" com si fossin doble "r" i les remarca. La seva petita millora en velocitat i pronúncia influeix en la transmissió del text, que passa a llegir més conjunts de mots amb sentit, tot i que en la majoria de frases llegeix paraula per paraula. Pel que fa al seu volum de veu segueix sent alt i potent i en cap moment l'ha d'augmentar.

Un cop fetes les lectures, vaig preguntar sobre quin dels dos llibres havia costat més de llegir i quin havia resultat més fàcil. S'ho va estar pensant uns segons, però quan ho va tenir clar em va dir convençut que el segon llibre semblava més fàcil perquè "les frases són més fàcils i curtes".

En segon lloc, analitzaré la lectura del segon infant. Pel que fa a la seva actitud, es mostrava tímida i nerviosa. Abans de llegir es va preparar les lectures. Es va mostrar interessada i curiosa amb els llibres. Abans de preparar-se les lectures, va observar les portades i contraportades.

Pel que fa a la lectura del primer llibre, *Les ensopegades de l'Àlícia Paf*, comentaré els següents aspectes. En primer lloc, la seva lectura és fluïda, excepte en alguns moments que és massa ràpida. De tant en tant s'entrebanca, però és poc freqüent. Quant a l'entonació, fa les preguntes i les exclamacions i canvia la veu dels personatges. Així doncs, diferencia la narració del diàleg. Tot i això, no respecta les comes i els punts i enllaça les diferents paraules, frases i paràgrafs. En alguns moments del text, vol córrer massa i passa per alt les pauses necessàries. Pel que fa al seu to de veu és molt fi, això provoca que no se la senti adequadament i alhora, influeix en la correcta vocalització. No omet cap paraula, però confon i en modifica algunes. Alguns exemples són la verbalització "d'àvia" en comptes "d'avi" i "marmolava" en comptes de "mormolava". Al llarg de tot el text, llegeix els conjunts de mots amb sentit i no paraula per paraula. Així doncs, el text verbalitzat té un sentit perquè la lectura té fluïdesa, excepte en alguns moments que llegeix massa ràpid.

Pel que fa a la lectura del segon llibre, *Dobrunca*, comentaré els següents aspectes. En primer lloc, la seva lectura té molta més fluïdesa que al primer llibre, segueix llegint ràpid però deixa més pauses entre comes i punts. Gairebé no s'entrebanca, només ho fa quan es troba amb paraules més complicades de pronunciar, com per exemple els noms dels personatges: Dobrunca, Zobloga i Naninca. No omet cap paraula i confon menys paraules que al primer llibre. Quan confon les paraules, ho torna a llegir i finalment ho verbalitza correctament. Tot i això, exemples de paraules que ha substituït són els noms de les protagonistes com per exemple "Zoblaga" en comptes de "Zobloga" o la paraula "poma" en comptes de "pom". Quant a l'entonació, segueix fent les preguntes i les exclamacions i canvia la veu dels personatges. Així doncs, diferencia la narració del diàleg. Així mateix, fa les pauses de les comes i també dels punts. La seva lectura passa a ser més relaxada i no passa per alt els signes de puntuació. A més, respecta les pauses entre les frases i els paràgrafs. Conseqüentment, al llarg de tot el text, llegeix els conjunts de mots amb sentit i no paraula per paraula. Pel que fa al seu to de veu és molt fi. Això provoca que no se la senti adequadament i, alhora, influeix en la correcta vocalització.

Un cop fetes les lectures, vaig preguntar sobre quin dels dos llibres havia costat més de llegir i quin havia resultat més fàcil. Sense pensar-s'ho gaire em va dir que trobava fàcils els dos llibres, però que en el segon havia trobat paraules que no entenia i en el primer les havia entès totes.

3.3.3. Descripció del desenvolupament de la segona activitat amb els alumnes de l'escola Can Manent

L'activitat següent consisteix a avaluar la comprensió lectora d'un nen i una nena de vuit anys a partir d'un llibre de Lectura Fàcil. El llibre és de la col·lecció L'Onada – Dones protagonistes i es titula *La dona del sabater*. Els infants són de la mateixa edat i tenen un nivell lector igualat però són de diferent sexe. La raó per la qual vaig triar que tinguessin un nivell lector igualat és perquè poguessin participar d'igual manera en la conversa posterior. En aquest cas, també vaig poder dur a terme aquesta elecció perquè ja coneixia els infants.

L'activitat es va realitzar el dia 19 d'abril de 2016 a les quatre de la tarda. Per poder dur a terme les activitats, vaig contactar amb la tutora de tercer de l'escola Can Manent. Aquella mateixa tarda també vaig realitzar la primera activitat individual. Com que havia de realitzar la primera activitat individual i la segona en parella, vaig reservar una aula de reforç que es troba a prop de les aules de tercer. A diferència de la primera activitat, aquesta es va realitzar en parella. Abans de començar, vaig explicar com realitzaríem l'activitat. En primer lloc havien de fer una lectura individual i silenciosa d'un llibre, el mateix per a tots dos, i seguidament realitzar una conversa lectora. La conversa lectora consistia que m'expliquessin el que havien entès de la història, el que més i menys havia agradat, el que destacarien, entre d'altres. Alhora, faria diverses preguntes per encaminar la conversa i treure'n més informació. També vaig explicar que gravaria la veu mentre estiguéssim realitzant la conversa lectora i el perquè de les gravacions.

El primer infant és un nen de 8 anys de família catalanoparlant, a qui agrada molt anar a l'escola i sempre està motivat i predisposat a aprendre. Se li donen molt bé les matemàtiques i les llengües i la seva relació amb la lectura és bona. El segon infant és una nena de 8 anys de família catalanoparlant i castellanoparlant, a qui agraden molt les llengües i sobretot la lectura. Durant els dos mesos de pràctiques que vaig compartir amb ella, em vaig fixar que sempre portava un llibre a sobre i que la majoria d'esbarjos se'ls passava llegint o anant a la biblioteca quan estava oberta.

Així doncs, vaig deixar una estona perquè es llegissin el llibre de *La dona del sabater* individualment. Un cop havien acabat de llegir-se la història, vaig demanar que m'expliquessin el que volguessin del llibre que havien llegit, sense donar-los cap pista. Tot seguit, vaig fer les preguntes que tenia pensades i ells me les anaven contestant.

3.3.4. Anàlisi del desenvolupament de la segona activitat amb els alumnes de l'escola Can Manent

Després de desenvolupar la descripció de la segona activitat, realitzada amb dos alumnes de l'escola Can Manent, en duré a terme l'anàlisi. Per realitzar aquesta anàlisi es tindrà en compte la conversa lectora que es va originar a partir dels pensaments i idees que van expressar els infants. A més, també es tindran en compte un seguit de preguntes que vaig utilitzar per guiar la conversa i treure'n més informació, i que podeu veure a l'apartat 3.2.3 d'aquest treball. També podeu veure la seva transcripció a l'annex 6.2.

Pel que fa als infants, tenien una actitud positiva i estaven curiosos per saber el que proposaria. Quan vaig explicar en què consistia, es van mostrar motivats. Abans de començar a llegir individualment el llibre, vaig preguntar si se l'havien llegit o el coneixien, però la resposta va ser negativa. Un cop se l'havien llegit, vaig demanar que m'expliquessin el que volguessin del llibre, sense donar-los cap pista. El primer infant va dir que: "li havia semblat una història molt xula" i el segon infant va explicar de què anava la història, en paraules textuais: "és un sabater que truca al dimoni i el dimoni li dóna tres dimonis que li fan la feina, les feines són feines que no es poden acabar mai". Tot seguit, el primer infant va afegir informació dient "si s'acaben les feines, el dimoni li prendria l'ànima al sabater". Després em van demanar que fes les preguntes. A continuació, les comentaré i en trauré reflexions.

Els dos infants estaven atents i predisposats al llarg de tota la conversa. Al principi, el primer alumne estava més absent, però quan vaig començar a plantejar les preguntes la participació es va equilibrar. Els dos infants van participar i en la majoria de respostes es complementaven. Tot i això, en algunes preguntes tenien respostes diferents i no tenien cap problema a expressar-ho. Per exemple, en la pregunta 17, on havien de dir el personatge que havia semblat més interessant, cadascú va dir un de diferent. L'alumne 1 va expressar que li havia agradat més la sabatera i l'alumne 2 el sabater.

Les respostes que m'han semblat més interessants són les següents. En primer lloc, la pregunta 15, on havien d'expressar el missatge que extreien de la història. El primer infant va parlar de la importància del treball en equip i de la família per sobre dels diners. Alhora, va dir que hi ha gent que té molts diners i que és bona i ajuda la gent. D'altra banda, el segon infant va dir que el missatge que extreia és que no et pots fiar dels desconeguts perquè et poden fallar, i que igual que hi ha gent amb diners que

ajuda, hi ha gent amb diners que és dolenta. Altres respostes que m'han semblat interessants són les de la pregunta 18, on havien d'expressar si havien entès millor aquest conte que altres i el perquè. El primer alumne va dir que li agradava com estava explicat perquè és més entenedor que altres llibres. La segona alumna va dir que les il·lustracions eren molt importants i que ajudaven a entendre la informació del text. També va dir que cada il·lustració tenia un lligam amb el text. Així doncs, destaco la diversitat de reflexions que extreuen de la història, totes elles molt interessants.

A partir de les respostes puc observar que han entès la idea del conte, que en part confirmen allò que és la Lectura Fàcil. Tot i això, hi ha algunes respostes del primer alumne que són errònies. Per exemple, a la primera pregunta, demanava que diguessin el que passava amb el sabater al principi de la història. L'infant va dir que el sabater necessitava una feina. La resposta correcta és que el sabater ja té feina, però necessita més clients. Un altre exemple és la pregunta 12, on demano quina idea va tenir la sabatera cap al final de la història. L'infant va dir que la idea que té la sabatera és despatxar-los, i el que realment succeeix és que la sabatera s'encarrega de donar feines infinites als treballadors perquè mai li prenguin l'ànima. Sobre la segona alumna puc observar que es fixa molt en els detalls. Per exemple, a la pregunta 21, preguntava si s'havien fixat en el que hi ha dibuixat al costat dels textos. La nena va dir que sí s'hi havia fixat, que hi havia una sabata dibuixada a cada pàgina, just al costat del text i que totes eren diferents. Un altre exemple és la pregunta 19, on vaig preguntar per les il·lustracions i em va dir que tota la família anava amb la roba conjuntada portant els mateixos colors.

Així doncs, ha resultat ser una conversa lectora molt interessant, on els dos alumnes volien participar i tenien ganes d'expressar el que havien entès i pensaven de la història. M'ha sorprès la coordinació i connexió entre els dos alumnes, ja que en la majoria de preguntes es complementaven, afegint informació que el company no havia dit. Alhora, quan tenien opinions diferents, no pretenien convèncer a l'altre i fins i tot, es quedaven pensant i reflexionant sobre el que havien escoltat. A més a més de les reflexions extretes sobre les respostes, em quedo amb l'opinió dels alumnes, que han expressat que han entès millor aquest conte que d'altres gràcies a l'adaptació del text i l'ajuda de les il·lustracions.

3.3.5. Descripció del desenvolupament de la primera activitat amb els alumnes de l'escola Mil·lenari

L'activitat següent consisteix a avaluar la fluïdesa lectora d'una nena i un nen de vuit anys a partir de dos llibres; un llibre de Lectura Fàcil i de la col·lecció L'Onada – Dones protagonistes titulat *Dobrunca* i un llibre sense adaptacions de l'autor Gianni Rodari titulat *Les ensopegades de l'Àlícia Paf*. Els infants són de la mateixa edat però tenen diversitat de sexe i diversitat de nivell lector. La raó per la qual ho vaig triar així va ser per veure els possibles canvis de lectura en infants amb diferents nivells. Alhora, vaig poder fer aquesta elecció perquè fa un any vaig realitzar les pràctiques de mestra a l'escola Mil·lenari i això em permet valorar amb quins infants dur a terme l'activitat. A més, els dos infants escollits per dur a terme l'activitat, són alumnes a qui faig classes de repàs. Això em permet conèixer-los molt més. Així doncs, vaig realitzar l'activitat amb dos alumnes de tercer de l'escola Mil·lenari, però fora de l'horari escolar i en diferents dies. Per poder dur a terme les activitats, vaig parlar amb les seves mares per explicar en què consistien les activitats i el context en el qual es realitzaven, el Treball de Final de Grau.

L'activitat es va realitzar el dia 26 d'abril de 2016 a les cinc de la tarda amb la primera alumna i el dia 29 d'abril de 2016 a dos quarts de set de la tarda amb el segon alumne. El primer infant és una nena de 8 anys de família catalanoparlant i castellanoparlant. És molt bona en totes les assignatures de l'escola, en canvi li costen molt les llengües i especialment la lectura. Sempre que proposo llegir o realitzar alguna activitat relacionada amb la lectura la seva actitud i motivació disminueixen. Abans de realitzar l'activitat, vaig explicar el que havia de fer, llegir les dues primeres pàgines d'ambdós llibres. No vaig explicar que un dels llibres estava adaptat per Lectura Fàcil, per així evitar que les reflexions entorn a la comprensió, estiguessin influenciades per aquesta informació. Després vaig explicar que abans de començar a llegir, es preparés la lectura i es familiaritzés amb el text. També vaig explicar que gravaria la veu mentre estigués llegint i el perquè de les gravacions. Un cop es va preparar la primera lectura, el llibre que no està adaptat, va començar a llegir. Tot seguit, va realitzar el mateix amb el segon llibre de Lectura Fàcil. Mentrestant, jo escoltava atentament la lectura mentre gravava amb el mòbil.

El segon infant és un nen de vuit anys de família catalanoparlant. La seva relació amb la lectura és bona, des que el conec m'explica que llegeix molt i els seus pares li han inculcat des de petit. Tot i això, en els últims mesos ha fet un canvi, ha deixat de costat

la lectura per interessar-se per altres coses. Això ha fet que la seva fluïdesa lectora es mantingui igual i no millori. Així doncs, vaig realitzar la mateixa dinàmica amb el segon alumne. Abans de començar la lectura vaig explicar en què consistia l'activitat, vaig comentar que les lectures serien gravades i vaig demanar que abans de començar se les preparés. En acabar, va començar a llegir.

3.3.6. Anàlisi del desenvolupament de la primera activitat amb els alumnes de l'escola Mil·lenari

Després de desenvolupar la descripció de la primera activitat, realitzada amb dos alumnes de l'escola Mil·lenari, duré a terme l'anàlisi a partir d'un seguit d'ítems. Els ítems els podeu veure a l'apartat 3.2.3 d'aquest treball. També podeu veure la seva transcripció a l'annex 6.3.

En primer lloc, analitzaré la lectura del primer infant. En referència a la seva actitud, es mostrava curiosa i inquieta. Abans de començar em va preguntar de què tractaven els llibres, però jo vaig dir que més tard ho descobriríem. Abans de llegir es va preparar les lectures. Va costar una mica iniciar l'activitat i em va preguntar si podia començar a llegir sense preparar-se la lectura, però vaig dir que si es preparava el text aniria molt millor.

Pel que fa a la lectura del primer llibre, *Les ensopegades de l'Àlícia Paf*, comentaré els següents aspectes. En primer lloc, la lectura és lenta, s'entrebanca sovint i falta pràctica. Altrament, fa l'entonació amb els signes d'exclamació i d'interrogació i diferencia la narració del diàleg. Pel que fa a les comes i punts només en fa algunes, la majoria les passa per alt. La seva pronúncia és bona, ja que el seu ritme de lectura és lent, però s'esforça a vocalitzar correctament les paraules i no ometre-les o confondre-les. Així doncs, no n'omet cap i modifica algunes paraules. Exemples de paraules que verbalitza diferent són "cordill" en comptes de "cordonet" i "destres" en comptes de "destresa". Així doncs, el ritme lent en la lectura també provoca que llegeixi paraula per paraula i no els conjunts de mots amb sentit. El seu to de veu és fluix i se li ha de demanar que alci la veu.

Pel que fa a la lectura del segon llibre, *Dobrunca*, comentaré els següents aspectes. En primer lloc, el ritme de la lectura canvia notòriament, la seva lectura passa de tenir un ritme lent al llarg de tot el text a tenir fluïdesa en algunes frases. Fa les entonacions adequades quant a les exclamacions i les interrogacions, i per tant diferencia el text del diàleg. Tot i això, segueix passant per alt les comes i els punts. Alhora, la seva

pronúncia és bona, ja que vocalitza les paraules correctament i no té pressa en verbalitzar el que llegeix. Altrament, el seu to de veu és fi i en alguns moments haig de demanar que l'alci. No omet cap paraula, però en canvia moltes. En aquest cas, són més les paraules modificades en aquest llibre que en l'anterior. Alguns exemples de paraules que verbalitza diferent són "Dobruca" en comptes de "Dobrunca", "caps" en comptes de "camps", "veure" en comptes de "viure" i "paquet" en comptes de "pecat". El canvi de ritme a la lectura influeix a la seva transmissió del text, que passa a llegir algunes frases amb tots els conjunts de mots amb sentit. Tot i això, segueix llegint la majoria del text paraula per paraula.

Un cop fetes les lectures, vaig preguntar sobre quin dels dos llibres havia costat més de llegir i quin havia resultat més fàcil. Dubtosa, em va dir que creia que el més fàcil era *Dobrunca*, però que no em sabia dir el perquè, només tenia bones sensacions.

En segon lloc, analitzaré la lectura del segon infant. Pel que fa a la seva actitud, es mostrava motivat i amb ganes de llegir. Abans de llegir es va preparar les lectures. Es mostrava interessat i tafaer.

Pel que fa a la lectura del primer llibre, *Les ensopegades de l'Àlícia Paf*, comentaré els següents aspectes. En primer lloc, la seva lectura és massa ràpida. Això fa que s'inventi moltes paraules i n'ometi algunes. Sembla que tingui pressa per acabar de llegir i vulgui fer-ho el més ràpid possible. La seva pronúncia és fluixa. Això és perquè al llegir massa ràpid, deixar-se paraules i inventar-se'n, la seva pronúncia es veu afectada. Això també provoca que acabi llegint paraula per paraula i no els conjunts de mots amb sentit i que la transmissió del sentit del text es perdi. Algunes de les paraules que modifica són "l'àvia" en comptes de "l'avi", "on estàs" en comptes "d'on ets", "havia" en comptes de "hi he", "cordament" en comptes de "cordonet" i "ve" en comptes de "veïna". Quant a l'entonació, no fa les exclamacions i interrogacions dels primers diàlegs però sí de l'últim. Així doncs, diferencia la narració del diàleg i és conscient que llegir-lo comporta transmetre la veu dels personatges, encara que no sempre se'n recordi. Fa la majoria de punts i comes però se'n deixa alguns. Respecte el seu to de veu és correcte, ni massa fort ni massa fluix. Cal destacar que mentre està llegint les dues pàgines del llibre, més o menys quan es troba per la meitat, expressa que està costant més del que creia.

Pel que fa a la lectura del segon llibre, *Dobrunca*, comentaré els següents aspectes. En primer lloc, la seva lectura segueix sent ràpida però fa la sensació que es relaxa una mica. Això pot ser degut a les frases del text, que com són més curtes l'obliguen a

fer la pausa. Tot i això, segueix llegint paraula per paraula i no els conjunts de mot amb sentit i segueix sense transmetre el sentit del text.

La seva pronúncia també millora. Això és gràcies al canvi del ritme lector, que passa a ser més relaxat. Segueix canviant moltes de les paraules, però a diferència del primer llibre, no n'omet cap. Exemples de paraules que canvia són "Nanica" en comptes de "Naninca", "feina" en comptes de "feines", "tot" en comptes de "tota" i "que" en comptes de "quan". En referència a l'entonació, no fa les exclamacions i interrogacions dels diàlegs. Així doncs, la diferència entre la narració i el diàleg no es manifesta. El mateix succeeix amb els punts i les comes, fa algunes pauses però se'n deixa moltes. Quant al seu to de veu, és correcte i no varia respecte al primer llibre.

Després de llegir les lectures, vaig preguntar quin dels dos llibres havia costat més de llegir i quin havia resultat més fàcil. Sense pensar-ho, em va dir que el més fàcil era *Dobrunca*, perquè tot i que els noms de les protagonistes eren difícils de pronunciar, el trobava més fàcil i més ràpid de llegir.

3.3.7. Descripció del desenvolupament de la segona activitat amb els alumnes de l'escola Mil·lenari

L'activitat següent consisteix a avaluar la comprensió lectora d'un nen i una nena de vuit anys a partir d'un llibre de Lectura Fàcil. El llibre és de la col·lecció L'Onada – Dones protagonistes i es titula *La dona del sabater*. Els infants són de la mateixa edat i tenen un nivell lector igualat però són de diferent sexe. La raó per la qual vaig triar que tinguessin un nivell lector igualat és perquè els dos infants poguessin participar d'igual manera en la conversa posterior. En aquest cas, també vaig poder dur a terme aquesta elecció perquè ja coneixia els infants, ja que fa un any vaig realitzar les pràctiques de mestra a l'escola Mil·lenari i això em permet valorar amb quins infants dur a terme l'activitat. A més, els dos infants escollits per dur a terme l'activitat, són dos alumnes a qui faig classes de repàs. Així mateix, vaig realitzar l'activitat amb dos alumnes de tercer de l'escola Mil·lenari, però fora de l'horari escolar i en diferents dies. Per poder realitzar les activitats, vaig parlar amb les seves mares per explicar en que consistien les activitats i el context en el qual es realitzaven, el Treball de Final de Grau.

L'activitat es va realitzar el dia 28 d'abril de 2016 a dos quarts de sis de la tarda. A diferència de la primera activitat, aquesta es va realitzar en parella. Abans de començar, vaig explicar com realitzaríem l'activitat. Vaig dir que en primer lloc havien

de fer una lectura individual i silenciosa d'un llibre, el mateix per tots dos, i que seguidament realitzaríem una conversa lectora. La conversa lectora consistia que m'expliquessin el que havien entès de la història, el que més i menys havia agradat, el que destacarien, entre d'altres. Alhora, jo faria diverses preguntes per encaminar la conversa i treure'n més informació. També els vaig explicar que gravaria la veu mentre estiguéssim realitzant la conversa lectora i el perquè de les gravacions.

El primer infant és un nen de 8 anys de família catalanoparlant, a qui costen les llengües i la lectura. El segon infant és una nena de 8 anys de família catalanoparlant i castellanoparlant. La seva relació amb la lectura és escassa, mostra rebuig i costa molt motivar-la perquè ho faci. Durant els dos mesos de pràctiques que vaig compartir amb ells, em vaig fixar que l'únic moment en què llegien era a les estones obligatòries de lectura de l'horari escolar. Tot i això, els costava molt concentrar-se i trobar un llibre que els enganxés i agradés. Així doncs, els vaig deixar una estona perquè es llegissin el llibre de *La dona del sabater* individualment. Un cop havien acabat de llegir-se la història, vaig demanar que m'expliquessin el que volguessin del llibre que havien llegit, sense donar cap pista. Tot seguit, vaig fer les preguntes que tenia pensades.

3.3.8. Anàlisi del desenvolupament de la segona activitat amb els alumnes de l'escola Mil·lenari

Després de desenvolupar la descripció de la segona activitat, realitzada amb dos alumnes de l'escola Mil·lenari, en duré a terme l'anàlisi. Per realitzar aquesta anàlisi es tindrà en compte la conversa lectora que es va originar a partir dels pensaments i idees que van expressar els infants. A més, també es tindran en compte un seguit de preguntes que vaig utilitzar per guiar la conversa i treure'n més informació, i que podeu veure a l'apartat 3.2.3 d'aquest treball. També podeu veure la seva transcripció a l'annex 6.4.

Sobre els infants, el primer alumne mostrava una actitud interessada i es mirava la portada i la contraportada del llibre. El segon alumne preguntava el que faríem. Quan vaig explicar en què consistia l'activitat, es van mostrar una mica desmotivats perquè no tenien ganes de llegir. Tot i això, quan vaig dir que després comentariem el llibre tots junts es van animar una mica. Abans de començar a llegir individualment, vaig preguntar si se l'havien llegit o el coneixien, però la resposta va ser negativa. A més, la segona alumna em va comentar que estava segura perquè només s'havia llegit un llibre sencer.

Un cop se l'havien llegit, vaig demanar que m'expliquessin el que volguessin del llibre, sense donar-los cap pista. El primer infant va dir: "és una sabater que té com un dimoni i que li va fer un pacte perquè el sabater no volia fer més feina, estava cansat, i li va fer un pacte que li donava la seva anima a canvi de tres treballadors" i el segon infant va dir "el dimoni se li va aparèixer al davant i el sabater li va dir que si al pacte". Tot seguit, vaig fer les preguntes. A continuació, les comentaré i en trauré reflexions.

Pel que fa a la participació, el primer infant intervenia més que el segon. Hi han preguntes, com per exemple la segona, on se'ls demana el que diu el sabater al dimoni al principi de la història, on l'infant no contesta res i es queda escoltant. D'altres, com per exemple la primera pregunta, que diu que no ho recorda. Tot i això, a partir de la quarta pregunta i sobretot cap al final, fa un canvi en la seva participació i respon amb el que ella creu, encara que el que pensi sigui el mateix que el seu company.

Noto un canvi respecte de l'activitat duta a terme a l'escola Can Manent, ja que en aquesta activitat els infants no complementen el company afegint informació, sinó que diuen el que pensen independentment de si el company ja ho ha dit o no. També em fixo que en algunes preguntes pensen diferent i així ho expressen, aspecte comú amb l'activitat de Can Manent. Per exemple, a la pregunta 8, on pregunto si la dona coneix el pacte, el primer alumne diu que no, en canvi, la segona alumna ens diu que sí que ho explica, però més endavant.

Així doncs, a partir de les respostes puc observar si han entès el conte. En general, els dos alumnes entenen la idea principal de la història, però passen per alt i s'equivoquen en alguns detalls. Per exemple, el primer alumne, a la pregunta 8, ens diu que la família no coneix el pacte, i la resposta correcta és que sí que el coneix perquè més endavant el sabater ho confessa a la seva dona. Un altre exemple és a la pregunta 12, on es pregunta el que feia la família quan els treballadors realitzaven tota la feina. El primer alumne diu que la família ajudava els treballadors, i en realitat anaven a passejar i a gaudir del dia en família.

Les respostes que m'han semblat més interessants són les següents. En primer lloc, la pregunta 5, on havien d'explicar com anava el vestit el dimoni. Em crida l'atenció perquè és una de les preguntes on hem donen més detalls. Em diuen fins i tot els colors de la vestimenta i el perquè dels colors. La segona alumna diu que porta colors foscos i el segon explica que porta aquests colors perquè és el dimoni i per tant, s'ha de representar així. Un altre de les respostes que m'ha semblat interessant és la de la

pregunta 7, on han de dir quins són els personatges de la història. El primer alumne ens anomena un personatge que no havia sortit quan es va realitzar l'activitat a Can Manent. Aquest personatge és el gos, que no es presenta al llarg de la narració, però surt dibuixat a les il·lustracions. A la pregunta 17, on han d'anomenar el seu personatge preferit, també diu el personatge del gos juntament amb el dimoni. Per últim, una altra resposta que m'ha semblat interessant és la de la pregunta 14, en la que se'ls pregunta si creuen que la família acaba sent feliç. La segona alumna diu que aparentment semblen feliços, però que això mai se sap, que per assegurar-nos els ho hauríem de preguntar als personatges i això no pot ser. També ens diu que a vegades aparentem ser feliços però per dins no ho estem. Crec que aquesta última reflexió és molt significativa i té tota la raó.

En definitiva, ha sigut una conversa lectora on els participants expressaven el que sentien i creien que havien entès de la història. Tot i que al principi va costar d'arrencar i en algunes preguntes les respostes són escasses, s'han acabat extraient informacions i reflexions interessants. Cal remarcar que hi ha diferències entre l'activitat realitzada a l'escola Can Manent i l'escola Mil·lenari, perquè les motivacions i nivells són diversos. De totes maneres, ambdues activitats han servit per extreure'n aspectes interessants.

4. Conclusions

Les conclusions és un apartat fonamental del Treball de Final de Grau, ja que, basant-nos en els resultats extrets de les activitats pràctiques realitzades a les escoles, es pot respondre a la pregunta de recerca del treball.

Fent referència a la pregunta de recerca: **La Lectura Fàcil ajuda a la millora de la fluïdesa i comprensió lectora?** Puc dir que a partir de les activitats pràctiques realitzades a les escoles es percep un canvi positiu en la lectura. Aquest canvi positiu afecta tant a la fluïdesa lectora com a la comprensió lectora.

Primerament, he pogut veure que hi ha diferències entre la lectura d'un llibre sense adaptacions específiques i un llibre de Lectura Fàcil. Aquestes diferències són provocades per les dissemblances de narració i il·lustració, entre d'altres aspectes que construeixen l'obra i que també són importants, com per exemple la tipografia o la impressió. Aquestes diferències hi són presents, ja que un text de Lectura Fàcil té unes característiques especials i úniques que han estat triades acuradament per un públic lector amb dificultats lectores transitòries o permanents, i que sovint són exclosos de molta informació. Així mateix aquestes característiques úniques han provocat que la majoria d'infants millorin la seva fluïdesa i comprensió lectora en la lectura dels llibres de Lectura Fàcil *Dobrunca* i *La dona del sabater*. Tanmateix, aquestes millores possiblement siguin més visibles amb una pràctica continuada al llarg del temps. El que vull dir és que aquestes lectures només es van realitzar un dia i per tant, els resultats que podem percebre possiblement siguin més exitosos amb el pas del temps.

Tot i això, les conclusions extretes en la majoria d'anàlisis ens diuen que els nens i nenes llegeixen i entenen millor els llibres de Lectura Fàcil.

D'una banda, ens centrarem a veure els resultats en fluïdesa lectora. En referència a la velocitat, hi havia dos infants que tendien a llegir massa ràpid i el fet de trobar-se frases curtes amb més pauses al llarg de la narració feia que es relaxessin i tinguessin una lectura amb més fluïdesa. Altrament, la lectura dels infants que tendien a llegir més a poc a poc també es torna més fluida. Això es deu al fet que hi hagi una sola acció per frase i a més a més, les paraules estiguin correctament seleccionades per una major comprensió del text, evitant que siguin llargues o difícils de pronunciar. La millora de la fluïdesa lectora també provoca que els infants llegeixin més conjunts de mots amb sentit i no paraula per paraula. Alhora, totes les narracions dels llibres de la

col·lecció es complementen amb diàleg, això provoca un canvi de format i dona dinamisme a la història amb la veu directa dels personatges. Tot i això, la meitat dels nens i nenes no van fer els diàlegs i la seva entonació no variava al llarg de la lectura. Per tant, aquest aspecte no milloraria d'un llibre a l'altre. Un altre aspecte que tampoc millora és el volum i intensitat del text, ja que els infants que tendeixen a llegir fluix segueixen llegint fluix, i a l'inrevès. Pel que fa a la verbalització correcta de les paraules, n'ometen i en modifiquen menys en el llibre de Lectura Fàcil. Tot i això, hi ha un cas d'un infant que s'equivoca més durant la lectura del llibre de Lectura Fàcil.

D'altra banda, em centraré a veure els resultats en comprensió lectora. En primer lloc, els dos grups van entendre la idea principal de la història, tot i que hi havia dos infants que no van acabar d'entendre alguns detalls. En segon lloc, un aspecte interessant que m'ha cridat l'atenció és la varietat d'opinions, ja que els infants expressaven el que creien independentment de si el company pensava diferent. També m'han agradat les reflexions i els missatges que van extreure de la història. Els infants van molt més enllà del que nosaltres podem creure. Pel que fa a les il·lustracions, he pogut observar que en la majoria de casos ajuden a la comprensió del text. Un dels infants va expressar que les il·lustracions l'havien ajudat a entendre el text perquè dibuixaven el que hi havia escrit i per tant, tenien relació.

Un dels meus objectius en aquesta activitat era que els dos infants participessin d'igual manera a la conversa i per aquesta raó, vaig intentar escollir nens i nenes que tinguessin un nivell semblant, En ambdós casos, la conversa va començar tenint una participació una mica desequilibrada, ja que un dels infants participava més. Tot i això, cap a la meitat de la conversa es van animar i la participació es va igualar.

A més, com que l'opinió dels infants és primordial, un cop finalitzades les activitats vaig preguntar, en referència a la primera activitat, quin dels dos llibres creien que havien llegit millor, si el de Lectura Fàcil o el que no té adaptacions específiques. Tots els infants em van anomenar el llibre de Lectura Fàcil perquè s'havien equivocat en menys paraules i se'ls hi havia fet més curt. Pel que fa a la segona activitat, tots ells em van dir que havien entès millor el llibre de Lectura Fàcil que d'altres que havien llegit, perquè la història els havia semblat divertida i les il·lustracions els havien ajudat a la comprensió lectora.

Així doncs, la resposta a la pregunta de recerca és que els llibres de Lectura Fàcil sí ajuden a la comprensió i la fluïdesa lectora i per tant, són un bon recurs per al desenvolupament lector. Tot i això, els materials de Lectura Fàcil no només són per a infants, encara que aquest treball sigui enfocat a l'àmbit educatiu, sinó que abasten a tots els públics. Així doncs, he pogut veure que es realitzen clubs de Lectura Fàcil amb infants i amb adults i es treballen en altres àmbits, sobretot a les biblioteques. Durant la realització del treball, em vaig assabentar que s'obria un club de lectura a la biblioteca Vall d'Or de Valldoreix i en una de les sessions es va treballar el conte *Sarazad i les mil i una nits* de la col·lecció L'Onada - Dones protagonistes.

A banda d'això, amb aquest treball també s'ha pogut respondre a una altra pregunta: Quin és el paper de la Lectura Fàcil a les escoles d'Infantil i Primària? Així doncs, a partir de les converses amb les mestres i bibliotecàries de les escoles, malgrat sigui una mostra molt reduïda, he pogut veure que la Lectura Fàcil té poc protagonisme a les escoles, premissa que ja intuïa prèviament. Tot i això, si la mostra fos més àmplia les conclusions envers aquesta pregunta podrien variar. Per tant, crec que és importat que els mestres i les bibliotecàries estiguin al corrent de les novetats i sobretot, donin a conèixer aquests materials als nens i nenes. Els mestres som els miralls dels nostres alumnes i per tant, hem de donar bon exemple donant coneixença i promovent la lectura de materials d'aquest tipus.

Cal remarcar que tenia pensat realitzar l'anàlisi de totes les vuit obres de la col·lecció, però finalment vaig pensar que l'anàlisi de tres volums era ja indicativa de la totalitat de la col·lecció. També tenia pensat realitzar les activitats a més escoles d'Infantil i Primària, però per falta de temps no ho he pogut dur a terme. Tot i això, he realitzat una mostra reduïda d'un total de vuit infants de dues escoles diferents. Així doncs, si aquest treball continués en un futur, es podria ampliar la mostra i realitzar les activitats pràctiques en altres escoles.

Per últim, no puc negar l'aprenentatge que m'ha proporcionat aquest treball, ja que he adquirit molts coneixement nous entorn a la Lectura Fàcil i m'ha portat a fer reflexions sobre la importància de la lectura i per tant, la importància de les adaptacions lingüístiques dels textos perquè tothom pugui accedir a tot tipus d'informació i la pugui entendre.

5. Bibliografia

Asociación Lectura Fácil Castilla y León. (2016). *Lectura Fácil*. Consultat 16 gener 2016, des de <http://www.lecturafacyl.es/lectura-facil/>

Associació Lectura Fàcil de Barcelona. (2015). *Foment lector*. Consultat 23 desembre 2015, des de <http://www.lecturafacil.net/service/foment-lector/>

Associació Lectura Fàcil de Barcelona. (2015). *Manuais i directrius*. Consultat 22 desembre 2015, des de <http://www.lecturafacil.net/rec/23/>

Associació Lectura Fàcil de Barcelona. (2016). *Mapa LF*. Consultat 16 gener 2016, des de <http://mapalf.lecturafacil.net/index.php>

Associació Lectura Fàcil de Barcelona. (2015). *Memòria d'activitats*. Consultat 23 desembre 2015, des de <http://www.lecturafacil.net/es/info/memoria-de-actividades/>

Associació Lectura Fàcil de Barcelona. (2015). *¿Què és la Lectura Fàcil?*. Consultat 2 juny 2015, des de <http://www.lecturafacil.net/es/info/que-es-la-lectura-facil-lf1/>

Asociación Lectura Fácil Madrid. (2016). *¿Qué ofrecemos?* Consultat 16 gener 2016, des de <http://www.lecturafacilmadrid.com/qu%C3%A9-ofrecemos/>

BIB. ESCOLAR CAN MANENT. (2016) Consultat 30 abril 2016, des de <http://bibescolarcanmanent.blogspot.com.es/>

Bloc fent i desfent – Blogspot. (2014). *Graelles per a la valoració de l'àrea de llengua*. Consultat 9 febrer 2016, des de <http://fentidesfentalescola.blogspot.com.es/2012/10/graelles-per-lavaluacio-de-llengua.html>

Castellnou edicions. (2016). *Inici*. Consultat 5 febrer 2016, des de <http://www.castellnouedicions.com/>

CEIP Can Manent. (2016) Consultat 30 abril 2016, des de <http://agora.xtec.cat/ceipcanmanent/>

CEIP Mil·lenari. (2016) Consultat 30 abril 2016, des de <http://agora.xtec.cat/ceipcanmanent/>

La Federació Internacional d'Associacions de Bibliotecaris i Biblioteques – IFLA. (2015). *Sobre l'IFLA*. Consultat 22 desembre 2015, des de <http://www.ifla.org/ES/about>

La mar de fàcil editorial. (2016). *Inici*. Consultat 5 febrer 2016, des de <http://www.lamardefacil.com/xowiki/novetats>

Lectura Fàcil Aragón (2016). *Lectura Fàcil Aragón*. Consultat 16 gener 2016, des de https://www.facebook.com/Lectura-F%C3%A1cil-Arag%C3%B3n-728615160508230/info/?tab=page_info

Lectura Fàcil Euskadi, Irakurketa Erraza. (2016). *Inicio*. Consultat 16 gener 2016, des de <http://lecturafacileuskadi.net/>

Lectura Fàcil Illes Balears (2016). *Lectura Fàcil Illes Balears*. Consultat 16 gener 2016, des de <https://www.facebook.com/lecturafacil.ib/>

Publicacions de l'Abadia de Montserrat – PAM. (2016). *Col·leccions*. Consultat 5 febrer 2016, des de <http://www.pamsa.cat/pamsa/colleccions/llicitat.html>

Roberts, W. (2006). L'IFLA: què és i com ens afecta. *Revistes Catalanes amb Accés Obert*, 10,11, 13, 17. Consultat 28 abril 2016, des de <http://www.raco.cat/index.php/Item/article/viewFile/22416/22250>

Tàndem edicions (2016). *Inici*. Consultat 5 febrer 2016, des de <http://www.tandemedicions.com/>

Bernal, M. C., Rubio Larramona, C. (2007). *Sarazad i les mil i una nits*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Bernal, M. C., Rubio Larramona, C. (2007). *Alba Rosada, la princesa que es va enamorar del mar*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Bernal, M. C., Rubio Larramona, C. (2009). *Dobrunca*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Bernal, M. C., Rubio Larramona, C. (2009). *La dona del sabater*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Bernal, M. C., Rubio Larramona, C. (2012). *La filla del carboner*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Bernal, M. C., Rubio Larramona, C. (2012). *La germana dels set corbs*. Barcelona: Abadia de Montserrat.

Bernal, M. C., Rubio Larramona, C. (2010). *La princesa malalta*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Bernal, M. C., Rubio Larramona, C. (2010). *L'Elionor i les oquetes del rei Maó*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Carrasco, X. (2012). Llegir en veu alta: una pràctica poderosa i emocionant. *Escola Catalana*, núm. 475, 24-25.

Lluch, G. (2010). *Cómo seleccionar libros para niños y jóvenes: Los comités de valoración en las bibliotecas escolares y públicas*. Gijón: Edicions Trea.

Rodari, G. (1998). *Les ensopegades de l'Àlícia Paf*. Madrid: Editorial Barcanova.

Ros, R. (2012). Llegir a cor què vols. *Escola Catalana*, núm. 475, 20-21.

ANÀLISI I PROPOSTA D'ÚS D'UNA COL·LECCIÓ DE LECTURA FÀCIL: L'ONADA-DONES PROTAGONISTES

“Treball de Final de Grau de Mestra
d'Educació Primària”

ANNEXOS

Alba Costa i Gago

Curs 2015 - 2016

Tutora: M. Àngels Verdaguer i Pajerols

Vic, 13 maig 2016

Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes

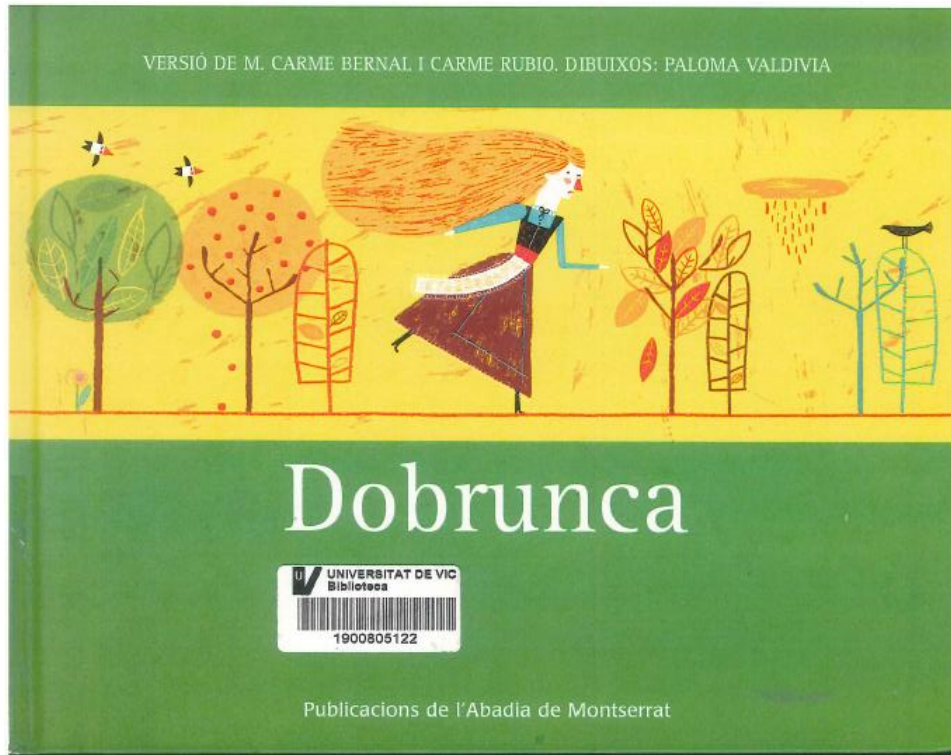
Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya (UVIC – UCC)

TAULA DE CONTINGUTS

Annex 1. Fotocòpia i graella d'anàlisi de <i>Dobrunca</i>	3
1.1 Fotocòpia	3
1.2 Graella d'anàlisi	18
Annex 2. Fotocòpia i graella d'anàlisi de <i>La dona del sabater</i>	25
2.1 Fotocòpia	25
2.2 Graella d'anàlisi	40
Annex 3. Fotocòpia i graella d'anàlisi de <i>La princesa malalta</i>	47
3.1 Fotocòpia	47
3.2 Graella d'anàlisi	61
Annex 4. Fotocòpia de <i>Les ensopegades de l'Alicia Paf</i> (només les dues primeres pàgines)	68
Annex 5. Entrevista a Carme Rubio	70
Annex 6. Transcripció de les activitats pràctiques	73
6.1. Primera activitat escola Can Manent	73
6.2. Segona activitat escola Can Manent	77
6.3. Primera activitat escola Mil·lenari	79
6.4. Segona activitat escola Mil·lenari	84

Annex 1. Fotocòpia i graella d'anàlisi de *Dobrunca*

1.1. Fotocòpia

Primera edició, maig de 2009

© M. Carme Bernal Creus i Carme Rubio Larramona, 2009, per al text

© Paloma Valdivia Barria, 2009, per als dibuixos

Disseny de la col·lecció: Jordi Avia

Lectura Fàcil. Aquest logotip identifica els materials elaborats d'acord amb la normativa internacional de l'IFLA (International Federation of Library Associations and Institution), adreçats a col·lectius amb dificultats lectores i de comprensió.

La propietat d'aquesta edició és de Publicacions de l'Abadia de Montserrat

Ausiàs Marc, 92-98 - 08013 Barcelona

ISBN: 978-84-9883-118-4

Dipòsit legal: B. 13.861-2009

Imprès a Gràfiques 94, S.L. - Pol. Can Casabiancas - Garrotxa, nau 5
08192 Sant Quirze del Valles

Dobrunca

15000 PAGES • 14000 ILLUSTRATIONS • 10000 PHOTOS
100000 ILLUSTRATIONS • 10000 PHOTOS

Publicacions de l'Abadia de Montserrat

Una vegada, cap a les muntanyes de Moldàvia,
hi vivia una vídua, la Naninca,
que tenia una filla que es deia Zobloga
i una fillastra, la Dobrunca.
Eren molt pobres, perquè el primer marit,
el pare de la Dobrunca,
només els havia deixat una casa vella i dos camps
que amb prou feines donaven per viure.

6

La Dobrunca tenia molt bon cor,
però les altres dues eren cruels i dolentes.
La noia feia tota la feina de la casa,
en canvi, la madrastra i la germanastra,
es passaven el dia sense fer res.

Com sol passar a les rondalles,
la Dobrunca era molt bonica;
en canvi, la Zobloga era lletja com un pecat.
Mare i filla tenien molta enveja de la noia,
i sempre la renyaven sense motiu.
Quan la mare es mirava la Dobrunca, pensava:

«Aviat tots els nois es voldran casar amb ella.
No n'hi haurà cap que vulgui la Zobloga».

Un dia de gener que feia molt fred,
la Zobloga va cridar la seva germana i li va dir:
–Vés al bosc i porta'm un pom de violetes,
que vull posar-me'n unes quantes al pit.
La Dobrunca va mirar per la finestra i va dir:
–Zobloga, com és que vols violetes a l'hivern?
–Calla i obeeix, estúpida! –va cridar la germana.
La madrastra va agafar la Dobrunca pel braç
i la va fer fora empipada:
–Ai de tu, si tornes sense violetes!

La nena se'n va anar cap al bosc.
Tenia tanta por que va pensar:
«Potser en un racó protegit trobaré alguna violeta».
Eren les deu del matí i estava a punt de nevar.
Tremolant de fred, la Dobrunca
va començar a caminar muntanya amunt.

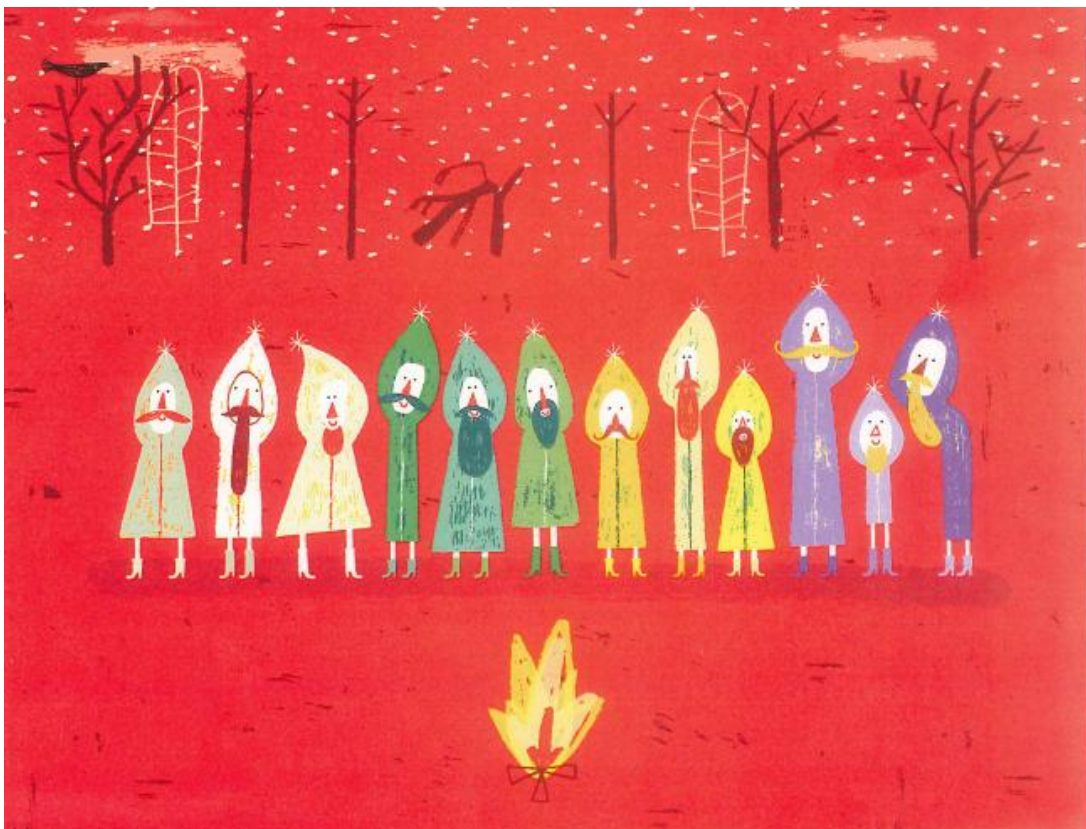

10

Quan ja estava a punt de perdre les forces,
allà lluny, en una clariana del bosc,
va veure una foguera.
S'hi va acostar a poc a poc per escalfar-se.
Al voltant del foc, asseguts en unes pedres,
hi havia dotze personatges estranys.
Tots portaven capa amb caputxa:
la dels tres primers era blanca com la neu;
tres més la duïen verda com l'herba del prat;
altres tres, daurada com les llavors,
i la dels tres últims era morada com el raïm.
Callaven, i el més vell remenava el foc amb un bastó.

La Dobrunca, tot d'una, els va reconèixer:
eren els dotze mesos de l'any!
—Que em deixeu escalfar al foc? —va demanar.
El vell de la barba blanca, que era el Gener,
li va fer lloc al seu costat.
—Com és que ets tan lluny de casa amb aquest fred?
—Oh, senyor! —va contestar la nena—.

La meva germana vol un pom de violetes.
–Que no saps que ara a l'hivern no en floreixen?
–Sí –va dir trista la noia–,
però, si torno sense violetes, em castigaran.

Quan va sentir això,
el Gener va donar el bastó al jove Març,
que duia la capa de color verd, i li va dir:
–Ara et toca a tu, germà Març.
El jove va remenar les brases amb el bastó.
La flama es va fer més viva i la neu es va fondre.
Les branques dels arbres van treure fulla
i el prat es va cobrir d'herba.
Les violetes van florir i tot era primavera.
–De pressa, filla –va dir el Març–. Fes-ne un pom.
La Dobrunca va donar les gràcies als mesos
i, contenta, se'n va tornar cap a casa.

12

14

Quan la madrastra la va veure arribar, va dir:
–Mira, Zobloga, què t'ha portat la teva germana!
–I ara, desgraciada, d'on has tret aquestes violetes?
–va dir empipada la Zobloga.
–De la muntanya –va respondre la Dobrunca.
La germanastra es va posar les violetes al pit.
L'endemà va cridar la Dobrunca i li va dir:
–Avui tinc ganes de menjar maduixes.
–Com vols que en trobi a l'hivern?
–va respondre la Dobrunca.
–Mira, si no me'n portes, te'n recordaràs.
En sentir els crits, la mare va venir.
I agafant la Dobrunca pel braç la va fer fora:
–Pobra de tu, si tornes sense maduixes!

La Dobrunca va tornar a pujar muntanya amunt.
Al cap d'una bona estona de caminar,
va arribar a la clariana i va dir:
–Que em deixeu escalfar al foc? Tinc molt fred.
–Ja tornes a ser aquí? –va sorprendre's el Gener.

–Ara la meva germana vol maduixes.
Si no n'hi porto, no podré entrar a casa.
–Ja saps que a l'hivern no se'n troben?
–Sí que ho sé, senyor.

El vell Gener va donar el bastó al jove Maig.
El Maig, que també duia la capa verda,
es va posar a remenar les brases amb el bastó.
Al moment, la neu es va fondre,
els ocells cantaven i les plantes florien.
Arran de terra van brotar maduixes.
–Afanya't a collir-les, filleta—va dir el Maig.
La noia se les anava posant a la falda del davantal.

La mare i la germana no s'ho podien creure:
–On has trobat aquestes maduixes?
–Al bosc —va contestar la noia.
Les dones, furioses, es van empipar molt,
però se les van menjar totes.

16

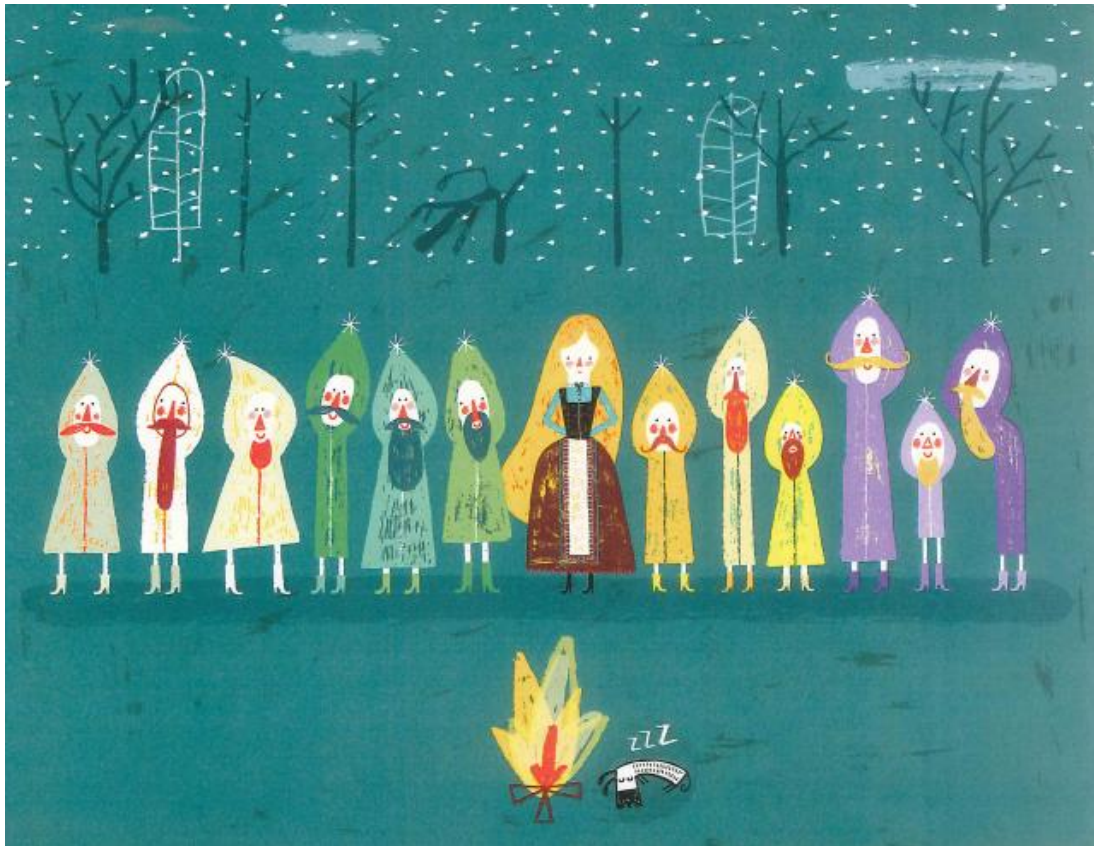

La Dobrunca no en va poder tastar ni una.
L'endemà, la Zobloga volia menjar pomes:
–Dobrunca, ja me'n pots anar a buscar.
Com altres vegades,
la madrastra va agafar la nena pel braç
i li va dir enfurismada:
–Si tornes sense pomes, no entraràs.

18

La nena va pensar novament en els mesos
i es va enfilir muntanya amunt.
Quan va ser a prop de la foguera,
va dir al vell Gener:
–Per favor, senyor, deixeu-me escalfar.
–Un altre cop aquí? –va dir el Gener empipat de debò.
–És que ara la meva germana vol pomes.
Si em poguéssiu ajudar...

—Germà Setembre —va dir el vell Gener—,
aquí tens el bastó.
El Setembre, que portava la capa morada,
va començar a remenar les brases.
Com altres vegades, la flama va fondre la neu.
Els arbres es van cobrir de fulles daurades
i el vent en va fer caure unes quantes: era tardor.
La Dobrunca va veure una pomera plena de pomes.
—Ràpid, filla, sacseja l'arbre —va dir el Setembre.
La nena va obeir i va fer caure dues pomes precioses.
Després va donar les gràcies als mesos,
i se'n va tornar a casa contenta.

La madrastra i la filla estaven meravellades.
—Pomes fresques i madures! On les has trobat?
—va demanar la madrastra.
—I només en portes dues? —va dir la Zobloga—.
Quantes te n'has menjat pel camí?
—No n'he tocat ni una! —va contestar la Dobrunca.

Després, mare i filla es van menjar les pomes:

—Que n'és de bona! —va dir la mare.

—Jo me'n menjaria unes quantes més.

Saps què, mare? Me'n vaig a buscar-ne

—va dir la Zobloga.

Quan ja era fora, va cridar la Dobrunca i li va dir:

—A veure, tu, on és la pomera?

La Dobrunca va contestar:

—Germana, no surtis. El camí és llarg i fa molt fred.

—Contesta'm el que t'he dit —va dir la Zobloga.

La Dobrunca li va indicar el camí,
però la germana, sense voler escoltar-la,
va començar a caminar.

Aviat es va perdre

i va trigar moltes hores a trobar la clariana.

Quan va ser a la vora de la foguera,

el yell Gener li va preguntar:

—I tu qui ets? Què vens a fer aquí?

—No n'has de fer res, vell tafaner!

Vaig on vull i m'escalfo al foc, que no ho veus?
Els dotze mesos es van mirar
i van arrufar el nas.

Al cap d'una estona, la noia se'n va anar sense dir res.
Llavors el vell Gener se la va mirar amb ràbia,
va aixecar el bastó enlaire i va dibuixar un cercle.
El cel de seguida es va ennuvolar,
el vent bufava amb fúria i queien grans volves de neu.
La Zobloga caminava perduda,
fins que va caure sense forces i la neu la va colgar.

En veure que la filla no tornava,
Naninca, la madrastra, va dir espantada:
–Hauré d'anar a buscar la Zobloga.
A fora, la neu queia sense parar
i no es veïen les muntanyes ni els camins.
La dona caminava cap a dins del bosc i cridava:
–Zobloga, on ets?
Però ningú no contestava.
La Naninca, cansada, va caure a terra.

Volia cridar, però la veu ja no li sortia.
Al final, es va quedar adormida damunt la neu.

Com que les dones no tornaven a casa,
la Dobrunca va voler sortir a buscar-les.
Però cada cop que obria la porta de casa,
el vent l'empenyia cap a dintre amb força.
I així una i altra vegada.
La Naninca i la Zobloga no van tornar mai més.

26

Els dotze mesos van protegir sempre la Dobrunca.
I, com diu el refrany, la noia tenia:
l'hivern a la porta i l'estiu al graner;
la tardor a la cova i la primavera al cor.

28

La història de la
Dobrunca, una
llegenda de l'antiga
Txecoslovàquia, ens
explica com canvia
la natura amb el pas
de les estacions de l'any.

L'Onada – Dones protagonistes
és una col·lecció de contes peculiar:
totes les protagonistes són noies
i totes tenen qualitats diferents.
Cada història us descobrirà un món fantàstic.
Deixeu-vos emportar per la força d'aquesta onada.

1.2. Graella d'anàlisi

Títol: Dobrunca

Versió de: M. Carme Bernal i Carme Rubio

Il·lustrador/a: Paloma Valdivia

Llengua i país d'origen: Català. Espanya.

Ciutat: Sant Quirze del Vallès

Editorial: Publicacions de l'Abadia de Montserrat

Col·lecció: Onada - Dones protagonistes

Data d'edició: maig de 2009

A continuació, s'exposaran un seguit de criteris classificats en apartats i es valoraran amb un sí/no si és en positiu o en negatiu. A més, s'inclourà l'apartat "Altres" per afegir-hi comentaris, si s'escau. Aquests elements són una ajuda per elaborar un comentari crític del llibre que es valora.

		sí	no	Altres
El tema i el seu tractament	Commou, diverteix i interessa al lector	X		
	És versemblant i creïble		X	És una història inversemblant perquè explica una llegenda de l'antiga Txecoslovàquia en la què apareixen els dotze mesos de l'any personificats
	És innovador	X		És una manera divertida d'aprendre el cicle de l'any, les estacions i la seva collita
	És evocador i suscita reflexions	X		Es pot reflexionar sobre temes com la família, sentiments negatius com l'egoisme, la gelosia, el menyspreu i el rebuig i d'altres com el canvi de la natura amb el pas de les estacions de l'any

	Ofereix diferents perspectives	X	

		sí	no	Altres
El llenguatge	S'usa un llenguatge senzill i directe	X		
	S'eviten els conceptes abstractes	X		
	S'empren vocables curts relatius al llenguatge quotidià parlat	X		
	S'utilitzen oracions curtes majoritàriament	X		
	S'inclou una sola idea principal en cada oració	X		
	Cada línia del text forma un sentit	X		
	Hi ha veu directa dels personatges (diàleg)	X		Al llarg de la història es combina narració i diàleg
	S'empra preferentment la veu activa enfront de la passiva	X		
	S'utilitza un llenguatge positiu	X		
	No es donen per assumits coneixements previs sobre la història	X		
	S'utilitzen signes de puntuació senzills	X		S'utilitzen punts, comes, signes d'exclamació i d'interrogació, guions, dos punts, punt i coma i tres punts
	No s'utilitza el subjuntiu	X		No s'utilitza el subjuntiu
	No s'utilitzen paraules d'un altre idioma	X		No s'utilitzen paraules d'un altre idioma
	S'utilitzen sinònims		X	No s'utilitzen sinònims
	S'utilitzen onomatopeies		X	No s'utilitzen onomatopeies
Hi ha ajudes textuais o de vocabulari		X	No hi ha ajudes textuais o de vocabulari	

		sí	no	Altres
L'estructura	La seqüència narrativa és coherent	X		La història es desenvolupa a partir d'un plantejament, nus i desenllaç
	La situació inicial genera expectativa	X		La situació inicial quan la Zobloga li demana un pom de violetes a la Dobrunca estant a ple hivern i ella ha de sortir al bosc a buscar-ne
	La història planteja un o diversos conflictes que conviden a seguir amb la lectura	X		La història planteja un seguit de problemes que la Dobrunca soluciona amb l'ajuda de dotze personatges
	El final de la història és convincent	X		Els problemes sorgits durant la història s'acaben resolent

		sí	no	Altres
El narrador	Guia el lector al llarg de la història	X		El narrador explica el que està passant en tot moment
	Presenta els personatges, l'espai/temps/època	X		Presenta als personatges, l'espai i el temps, però no l'època
	Té una veu i un to personal i es diferencia dels personatges	X		
	La seva narració és coherent	X		

		sí	no	Altres
La protagonista	Té definits atributs psicològics i físics	X		Se la defineix com una noia bonica físicament i amb un molt bon cor
	Representa paràmetres socials i culturals del context de la història	X		Ens dona informació sobre l'estatus social dels personatges ja que ens diu que són molt pobres perquè el seu home els hi havia deixat una casa vella i dos camps
	Pateix una transformació al llarg de la història	X		La personalitat de la protagonista varia al llarg de la història perquè passa a ser més forta després dels esdeveniments que es succeeixen
	Genera empatia	X		Es poden despertar sentiments d'empatia per el tracte de la Zobloga i Naninca cap a la Dobrunca
	Es construeix a través de diàlegs clars i àgils	X		

		sí	no	Altres
L'època	Permet reconèixer en quines etapes de la vida dels personatges transcorre el relat		X	L'època no influeix. Naninca viu a l'etapa adulta i Zobloga i Dobrunca a l'etapa adolescent- entrada a l'adulta
	Es reflexa en el comportament i les accions dels personatges		X	

		sí	no	Altres
El temps	Permet seguir la cadena d'esdeveniments	X		
	Permet percebre el pas de les hores, els dies, els anys...	X		Gràcies a l'ús de paraules com un dia de gener, l'endemà, eren les deu del matí, després, al cap d'una estona...
	Marca el ritme i la intensitat del text	X		

		sí	no	Altres
L'espai	Ubica al lector en els escenaris en els que transcorre la història	X		Els escenaris són la casa i el bosc
	Influeix en les actituds i decisions dels personatges	X		
	Contribueix a crear l'atmosfera del relat, a reforçar sensacions i situacions	X		

		sí	no	Altres
Les il·lustracions	Les il·lustracions ajuden i complementen el text		X	Les il·lustracions són clares i ajuden a entendre la informació del text. No afegeixen més informació
	Són clares i no confonen el lector	X		No afegeixen informació que no prové del text
	No contenen detalls	X		Són molt bàsiques i senzilles
	Es centren en el tema principal de cada pàgina	X		
	Les il·lustracions són nítides	X		
	S'utilitza color per als dibuixos	X		S'utilitzen colors vius i alegres. Els colors de la vestimenta de la Dobrunca són majoritàriament tons marrons, mentre que els de la Zobloga i la Naninca negres i vermells
	No s'utilitzen dibuixos com a fons del text	X		

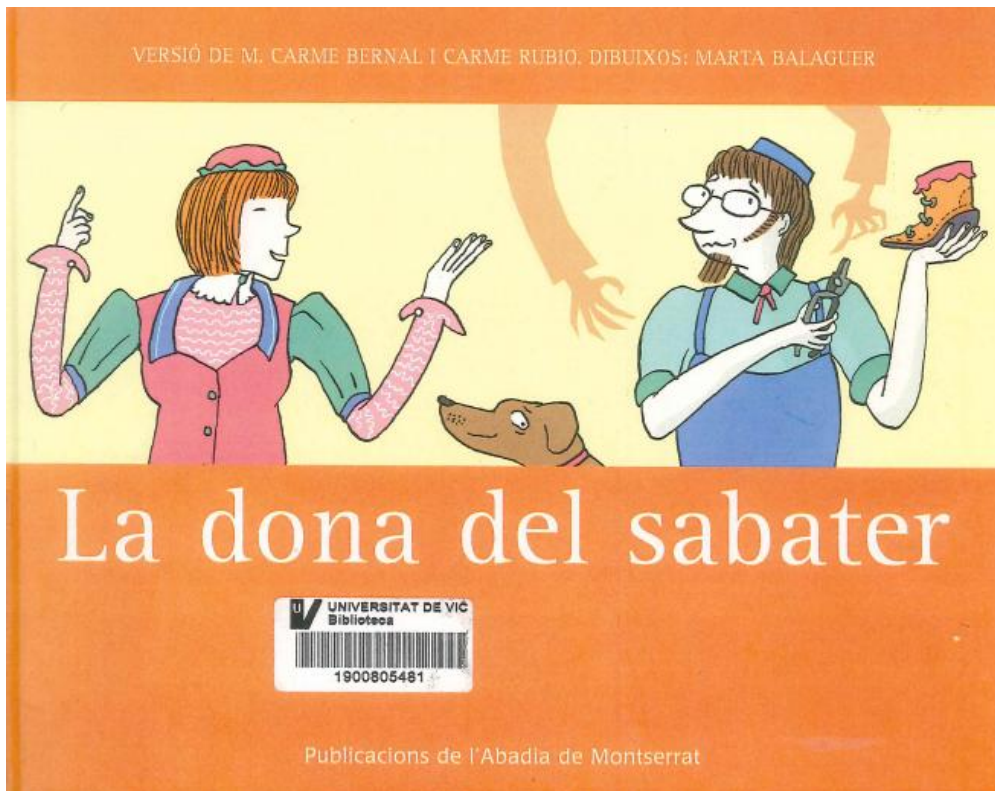
		sí	No	Altres
El disseny i la impressió	La coberta atrau	X		El disseny de la coberta està format per un dibuix de Dobrunca, la protagonista de la història, corrent pel bosc. Les lletres del títol són grosses i de color blanc sobre un fons verd
	La coberta dóna la informació bàsica sobre la obra: títol, autor, il·lustrador, editorial.	X		
	La contracoberta genera curiositat i desig per llegir l'obra	X		Ens proporciona un resum molt breu de tres frases amb un dibuix del bosc. A més, hi trobem el logo de LF i el logo de la col·lecció amb una petita explicació sobre aquesta
	S'utilitzen com a màxim dos tipus de lletres	X		Només s'utilitza un tipus de lletra
	La lletra és clara	X		
	S'utilitza una mida de lletra grossa	X		
	No s'utilitzen majúscules ni cursives en el text per ressaltar	X		
	No s'usa la impressió invertida (text clar sobre fosc)	X		

		Sí	no	Altres
L'edició	La versió o adaptació conserva l'essència dels textos originals	X		
	La pàgina legal presenta les dades sobre drets d'autor, registre en l'ISBN, impressió.	X		A més, també hi trobem el logo de LF

Annex 2. Fotocòpia i graella d'anàlisi de *La dona del sabater*

2.1. Fotocòpia

Aquesta obra ha estat publicada amb una subvenció de la Dirección General del Libro, Archivos y Bibliotecas del Ministerio de Cultura, per al seu préstec públic a Biblioteques Públiques, d'acord amb el que preveu l'article 37.2 de la llei de Propietat Intel·lectual.

Primera edició, maig de 2009

© M. Carme Bernal Creus i Carme Rubio Larramona, 2009, per al text

© Marta Balaguer Julià, 2009, per als dibuixos

Disseny de la col·lecció: Jordi Avia

Lectura Fácil. Aquest logotip identifica els materials elaborats d'acord amb la normativa internacional de l'IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions), adreçats a col·lectius amb dificultats lectores i de comprensió.

La propietat d'aquesta edició és de Publicacions de l'Abadia de Montserrat

Ausiàs Marc, 92-98 - 08013 Barcelona

ISBN: 978-84-9883-119-1

Dipòsit legal: B. 13.862-2009

Impress a Gràfiques 94, S.L. - Pol. Can Casablanques - Garrtxa, nau 5

08192 Sant Quirze del Vallès

La dona del sabater

VERSIO DE M. CARMÉ BERNAL I CARMÉ RUBIO
DIBUIXOS: MARTA BALAGUER

Publicacions de l'Abadia de Montserrat

UVIC Universitat de Vic
Biblioteca

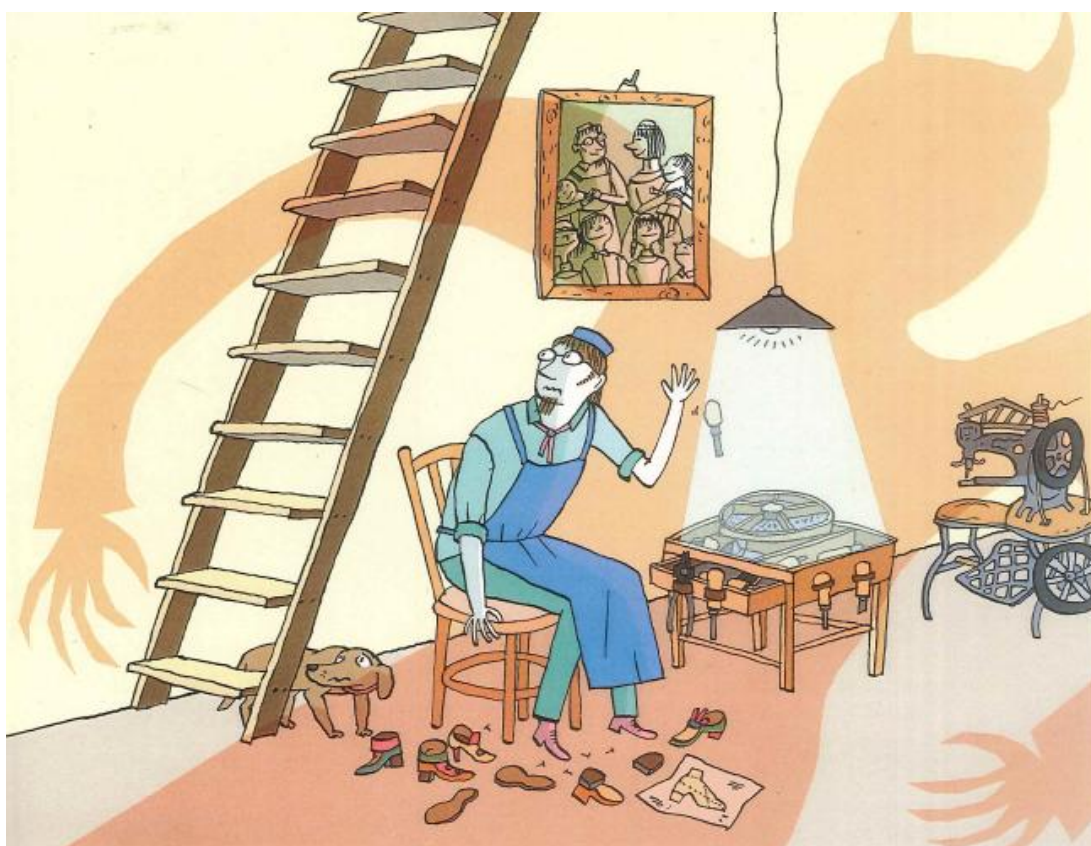
Una vegada, al poble de Torregrossa,
hi havia un sabater que vivia amb la seva dona
i un grapat de criatures.

L'home treballava de dia i de nit,
però amb prou feines podia mantenir la família.

Un dia, trist i desesperat, va pensar:
«Què puc fer per guanyar-me la vida?
Sóc capaç de qualsevol cosa.
Mira, si convé, em vendré l'ànima al dimoni.»

Encara no havia acabat de pensar això,
que ja va tenir el dimoni al seu davant.
Anava mudat com un senyor
amb un vestit negre i un barret de copa:
–M'has cridat, oi? Doncs, aquí em tens.

El pobre sabater va quedar sense paraules.
Llavors, el dimoni, impacient, va dir:
–Saps què? Com que no em dius res, me'n vaig.
Però el sabater de seguida va reaccionar:

—No, no, espera't. Sí que t'he cridat, sí.
És que tinc un problema molt gros.

El dimoni, que era molt murri
i coneixia bé els homes, va dir baixet:

—Mira, si vols, et donaré molta feina.

—Això, suposant que ens entenguem

—va contestar l'altre.

—I tant, que ens entendrem tu i jo!

Però m'has de donar una cosa a canvi.

—Demana'm el que vulguis

—va dir el sabater tot espantat.

—Doncs mira, només vull... la teva ànima!

—Això sí que no —va exclamar el sabater—.

A més, si em dónes tanta feina,

no sabré com fer-la,

i encara serà molt pitjor que abans.

El dimoni, que reia per sota el nas,
a la fi va dir:

8

—Saps què farem, bon home?
Et portaré tres treballadors que et faran la feina.
I tu no hauràs de patir per res.

Però el sabater no es fiava del dimoni:

—I l'ànima, quan me la prendràs?
—Quan no tinguis feina per a donar als treballadors.
—Doncs va, fem tractes —va dir el sabater.
—D'acord —va contestar el dimoni—,
però sobretot recorda que has pactat amb mi.
I dient això, se'n va tornar cap a l'infern.

Encara no havia passat una hora
que van arribar tres homes amb un cabàs ple d'eines.
El sabater, estranyat, els va dir:

—Qui sou vosaltres?
—És aquí on heu fet un pacte amb el dimoni?
—va preguntar el més vell.

Nerviós, el sabater va contestar:

—Ep!, no parleu tan alt que, si em sent la dona,
s'ha acabat el pacte.

10

–Feina, feina! –cridaven aquells homes allora.
–Calma, calma –va contestar el sabater–,
ara mateix us tallo uns quants parells de sabates.

Allò sí que era treballar de valent:
el sabater anava tallant sabates,
els treballadors les anaven cosint.
I, mentre treballaven, feien tant d'enrenou

que la sabatera va obrir la porta del taller i va dir:

–Què és aquesta cridòria?

–No res, són aquests homes que he llogat

–va contestar-li el sabater dissimulant.

–I com és que no me n'has dit res?

–Mira, perquè tinc feina i no he tingut temps.

La sabatera, que no acabava d'entendre què passava,
se'n va anar cap a la cuina.

12

El sabater, talla que tallaràs,
anava donant sabates als treballadors.
Els cosien, enganxaven soles, posaven talons...
i en un moment ja les tenien enllestides.
Primer, un parell de sabates;
després, un altre, i al cap de poc, un aparador sencer.
Ben aviat va córrer la veu
i tothom parlava d'aquella botiga de sabates.

14

Venia gent de tot arreu a comprar-ne:
un comerciant molt ric,
una noia presumida,
i, fins i tot, un regiment de soldats...
I al taller, vinga a fer sabates, tantes,
que el sabater en poc temps es va fer ric.

Així anaven passant els dies,
fins que un matí, l'home va pensar:
«N'estic tip. Només faig que treballar!»
Però del taller arribaven unes veus:

–Feina, feina!

Un dia, desesperat, va pujar a les golfes,
volia estar sol i que ningú no l'atabalés.

La sabatera, que havia vist el seu home
escales amunt, el va seguir.

Quan el va veure tan amoïnat, va dir sorpresa:

–I ara, es pot saber què et passa?

–Que treball massa! –va contestar ell.

–Doncs això rai, no treballis tant.

–Sí, mira, i què en faré dels treballadors?

–Despatxa'ls –va contestar la dona.

Quan va sentir aquestes paraules,
el sabater ja no va poder dissimular més
i es va posar a plorar com una criatura.

Fins que ho va confessar tot a la dona.

–Jesús, Maria! –va dir ella.

16

Però tot seguit va afegir:

—Escolta, no et preocupis, ja ho arreglarem.
I van baixar tots dos cap al taller.

Abans d'obrir la porta, ja van sentir:

—Feina, feina, volem feina!

—Feina? —va dir la dona—. No patiu,
ja us en donaré, que ara mano jo.

—Sí, sí, la qüestió és que tinguem feina

—va dir el més jove dels homes.

—I tant us fa fer sabates com una altra cosa?

—La qüestió és treballar —va contestar un altre home.

—Doncs, feina voleu, feina tindreu! —va dir ella.

La sabatera va manar al primer treballador:

—Vés a la cuina i porta'm la cistella grossa.

Quan l'home va tornar, li va dir:

—Saps què? Com que hi ha molta roba per rentar,
vés al pou i omple la cistella d'aigua.

Després porta-la al safareig que farem bugada.

I així va ser com va tenir enfeinat el primer home.

18

20

Tot seguit, va dir al segon treballador:
–Vols feina tu també, oi que sí?
–I tant, mestressa!
–Doncs no pateixis, que te'n trobaré.
I dient això va entrar a dins d'una habitació.
Quan en va sortir, portava un nadó a coll:
–Té –va dir–, guaita que n'és de bufó,
té tres mesos i encara no diu res de res.
Vine, seu aquí i li ensenyes de parlar.
I així va ser com va tenir enfeinat el segon home.

La sabatera va anar a trobar el tercer treballador:
–A tu, et tinc preparada una feina especial.
La dona se'n va anar cap a la cuina
i en va sortir carregada amb una pell negra:
–Veus aquesta pell tan negra? –va dir a l'home–.
Doncs, agafa aquest sabó i aquest raspall
i no paris de rentar-la fins que es torni blanca.
I així va ser com va tenir enfeinat el tercer home.

Quan va haver repartit la feina, ben satisfeta,
la sabatera va anar a trobar el seu home:
—Saps què podríem fer, tu i jo?
Anem a buscar la canalla, que sortirem a passejar.
I tu ja no has de tenir més por del dimoni.

Quan van tornar, la dona se'n va anar a l'hort.
Allà hi havia el primer treballador ben atrafegat:
omplia la cistella al pou i la portava al safareig,
però pel camí l'aigua s'escolava pel reixat.
No en quedava ni una gota,
així que l'esforç d'aquell home era inútil.

Després se'n va anar a veure el segon.
Només arribar, el treballador li va dir:
—És ben difícil això d'ensenyar a parlar.
Aquest nen no em fa gens de cas.
La dona, aguantant-se el riure, va contestar:
—Sí que és difícil, sí, però s'hi fixa, l'angelet;
se li veu que té ganes d'aprendre.

I, dient això, se'n va anar a veure el tercer home.
Quan hi va arribar, el va trobar ben atabalat:
vinga ensabonar i esbandir la pell,
però res, seguia negra com abans.

—Com va la feina, noi?

Frega, frega fort, fins que quedi ben blanca!

Els dies anaven passant
i els treballadors vinga a fer feina inútil.
El dimoni, cansat d'esperar l'ànima del sabater,
va pujar altra vegada a la terra.

Al taller no va veure ningú enlloc,
i va pensar: «Què estrany, on deuen ser?»

En veure el sabater, li va demanar:

—On són els meus treballadors?

—A l'hort en veuràs un —li va contestar.

I sí, a l'hort hi havia un home amb una cistella
que vessava aigua pertot arreu.

24

–I els altres dos? –va dir el dimoni empipat.
–Anem cap a dintre –va contestar el sabater.
I sí, a dins la casa hi havia un home desesperat
ensenyant de parlar un nadó.
–I el tercer? –va preguntar el dimoni,
que ja treia foc pels queixals.
Se'n van anar tots dos cap a la cuina
i allí hi havia un home moll de dalt a baix
intentant fer tornar blanca una pell negra.

26

Llavors el dimoni, furiós, va dir:
–Els has donat una feina que no s'acaba mai.
–Però treballen! –va contestar el sabater.
–Mira –va dir el dimoni–, això s'ha d'acabar.
Aquests treballadors són els millors que tinc,
i ara mateix els necessito.
Saps què? Et faré una proposta.
–Parlem-ne –va afegir el sabater.
–Tu em tornes els dimonis,
i jo et deixo amb la teva ànima.

—Fet! —va dir molt content el sabater—.
Aneu-vos-en tots quatre en nom de Déu!
Quan va sentir aquestes paraules,
el dimoni va fer un bot i va dir:
—Ep, tu!, això no ho diguis davant meu.

I així va ser. Els dimonis se'n van tornar a l'infern.
Des d'aquell dia, el sabater i la seva família
van poder viure tranquils i feliços.

28

Aquí teniu un conte tradicional català
on la dona d'un sabater soluciona
els problemes del seu marit amb
astúcia i enginy.

L'ONADA DONES
PROTAGONISTES

L'Onada - Dones protagonistes
és una col·lecció de contes peculiar:
totes les protagonistes són noies
i totes tenen qualitats diferents.
Cada història us descobrirà un món fantàstic.
Deixeu-vos emportar per la força d'aquesta onada.

ISBN 978-04-9883-115-1

9 788498 831151

0 5 4 0 4

2.2. Graella d'anàlisi

Títol: La dona del sabater

Versió de: M. Carme Bernal i Carme Rubio

Il·lustrador/a: Marta Balaguer

Llengua i país d'origen: Català. Espanya.

Ciutat: Sant Quirze del Vallès

Editorial: Publicacions de l'Abadia de Montserrat

Col·lecció: Onada - Dones protagonistes

Data d'edició: maig de 2009

A continuació, s'exposaran un seguit de criteris classificats en apartats i es valoraran amb un sí/no si és en positiu o en negatiu. A més, s'inclourà l'apartat "Altres" per afegir-hi comentaris, si s'escau. Aquests elements són una ajuda per elaborar un comentari crític del llibre que es valora.

		sí	no	Altres
El tema i el seu tractament	Commou, diverteix i interessa al lector	X		És una història divertida perquè la dona de sabater aconsegueix superar els problemes amb enginy i humor
	És versemblant i creïble		X	És una història inversemblant perquè tracta sobre personatges de la mitologia com són els dimonis
	És innovador	X		
	És evocador i suscita reflexions	X		Es pot reflexionar sobre temes com la importància dels diners, el poder i el paper de la dona a la societat

	Ofereix diferents perspectives	X	

		sí	no	Altres
El llenguatge	S'usa un llenguatge senzill i directe	X		
	S'eviten els conceptes abstractes	X		
	S'empren vocables curts relatius al llenguatge quotidià parlat	X		
	S'utilitzen oracions curtes majoritàriament	X		
	S'inclou una sola idea principal en cada oració	X		
	Cada línia del text forma un sentit	X		
	Hi ha veu directa dels personatges (diàleg)	X		Al llarg de la història es combina narració i diàleg
	S'empra preferentment la veu activa enfront de la passiva	X		
	S'utilitza un llenguatge positiu	X		
	No es donen per assumits coneixements previs sobre la història	X		
	S'utilitzen signes de puntuació senzills	X		S'utilitzen punts, comes, signes d'exclamació i d'interrogació, guions, dos punts, punt i coma i tres punts
	No s'utilitza el subjuntiu	X		No s'utilitza el subjuntiu
	No s'utilitzen paraules d'un altre idioma	X		No s'utilitzen paraules d'un altre idioma
	S'utilitzen sinònims		X	No s'utilitzen sinònims
	S'utilitzen onomatopeies		X	No s'utilitzen onomatopeies
Hi ha ajudes textuais o de vocabulari		X	No hi ha ajudes textuais o de vocabulari	

		sí	no	Altres
L'estructura	La seqüència narrativa és coherent	X		La història es desenvolupa a partir d'un plantejament, nus i desenllaç
	La situació inicial genera expectativa	X		La situació inicial del sabater amb el dimoni genera expectativa
	La història planteja un o diversos conflictes que conviden a seguir amb la lectura	X		La història planteja un problema inicial i un final
	El final de la història és convincent	X		Els problemes sorgits durant la història s'acaben resolent

		sí	no	Altres
El narrador	Guia el lector al llarg de la història	X		El narrador explica el que està passant en tot moment
	Presenta els personatges, l'espai/temps/època	X		Presenta als personatges, l'espai i el temps, però no l'època
	Té una veu i un to personal i es diferencia dels personatges	X		
	La seva narració és coherent	X		

		sí	no	Altres
La protagonista	Té definits atributs psicològics i físics	X		No se la defineix directament però pel text es pot intuir que és una persona segura i amb les coses clares
	Representa paràmetres socials i culturals del context de la història	X		Es tracta el tema dels diners i la riquesa, del poder i del que és per a nosaltres la felicitat
	Pateix una transformació al llarg de la història		X	La personalitat de la protagonista és la mateixa durant tota la història. La personalitat que varia és la del sabater que al final de la història passa de l'angoixa a la tranquil·litat
	Genera empatia	X		Es poden despertar sentiments d'empatia en alguns moments de la història
	Es construeix a través de diàlegs clars i àgils	X		

		sí	no	Altres
L'època	Permet reconèixer en quines etapes de la vida dels personatges transcorre el relat		X	L'època no influeix. Transcorre a l'etapa adulta del matrimoni i a l'etapa infantil dels fills
	Es reflexa en el comportament i les accions dels personatges		X	

		sí	no	Altres
El temps	Permet seguir la cadena d'esdeveniments	X		
	Permet percebre el pas de les hores, els dies, els anys...	X		Gràcies a l'ús de paraules com un dia de gener, l'endemà, eren les deu del matí, després, al cap d'una estona...
	Marca el ritme i la intensitat del text	X		

		sí	no	Altres
L'espai	Ubica al lector en els escenaris en els que transcorre la història	X		L'escenari és la casa, on es troba també el taller de sabates
	Influeix en les actituds i decisions dels personatges	X		
	Contribueix a crear l'atmosfera del relat, a reforçar sensacions i situacions	X		

		sí	no	Altres
Les il·lustracions	Les il·lustracions ajuden i complementen el text		X	Les il·lustracions són clares i ajuden a entendre la informació del text. No afegeixen més informació
	Són clares i no confonen el lector	X		No afegeixen informació que no prové del text
	No contenen detalls	X		Són molt bàsiques i senzilles
	Es centren en el tema principal de cada pàgina	X		
	Les il·lustracions són nítides	X		
	S'utilitza color per als dibuixos	X		S'utilitzen colors vius i majoritàriament verds, blaus i roses. També s'utilitza el gris, marró i granat per representar el dimoni
	No s'utilitzen dibuixos com a fons del text	X		

		sí	No	Altres
El disseny i la impressió	La coberta atrau	X		El disseny de la coberta està format per un dibuix del sabater, la seva dona i el seu gos que dona informació sobre la història. Les lletres del títol són grosses i de color blanc sobre un fons taronja
	La coberta dona la informació bàsica sobre la obra: títol, autor, il·lustrador, editorial.	X		
	La contracoberta genera curiositat i desig per llegir l'obra	X		Ens proporciona un resum molt breu de tres frases amb dibuixos de sabates. A més, hi trobem el logo de LF i el logo de la col·lecció amb una petita explicació sobre aquesta
	S'utilitzen com a màxim dos tipus de lletres	X		Només s'utilitza un tipus de lletra
	La lletra és clara	X		
	S'utilitza una mida de lletra grossa	X		
	No s'utilitzen majúscules ni cursives en el text per ressaltar	X		
	No s'usa la impressió invertida (text clar sobre fosc)	X		

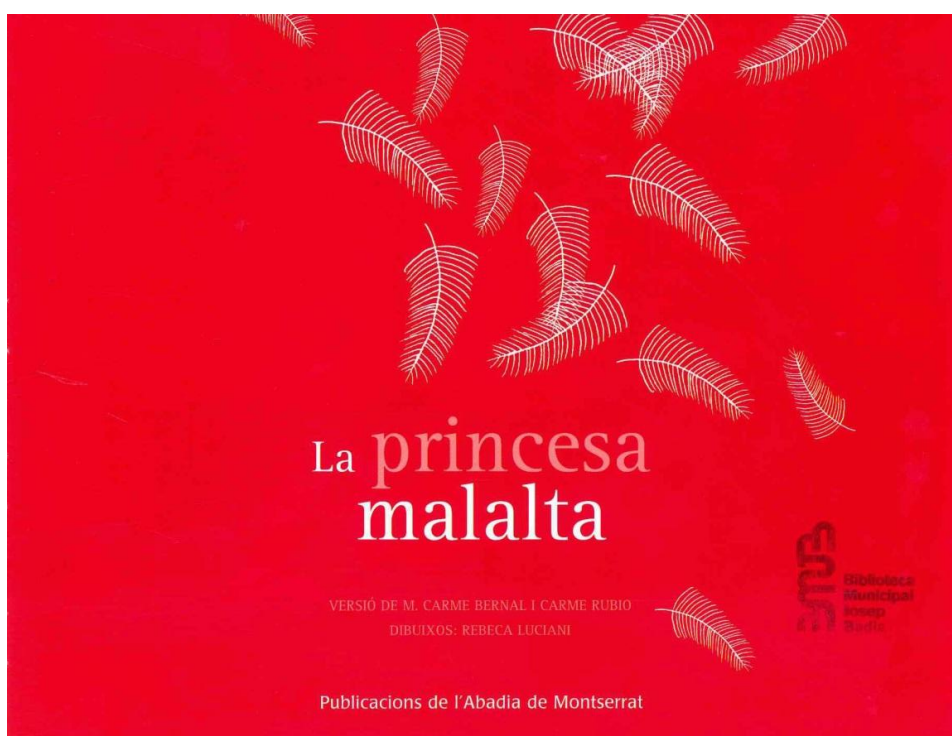
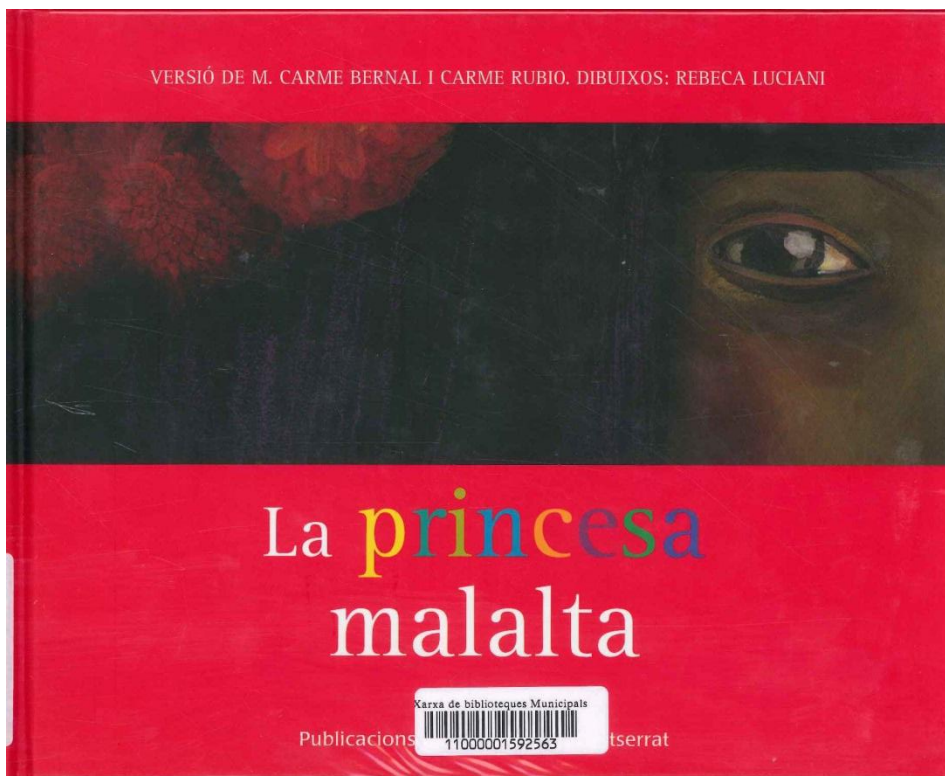
---

		sí	no	Altres
L'edició	La versió o adaptació conserva l'essència dels textos originals	X		
	La pàgina legal presenta les dades sobre drets d'autor, registre en l'ISBN, impressió.	X		També hi trobem el logo de LF

Annex 3. Fotocòpia i graella d'anàlisi de *La princesa malalta*

3.1. Fotocòpia

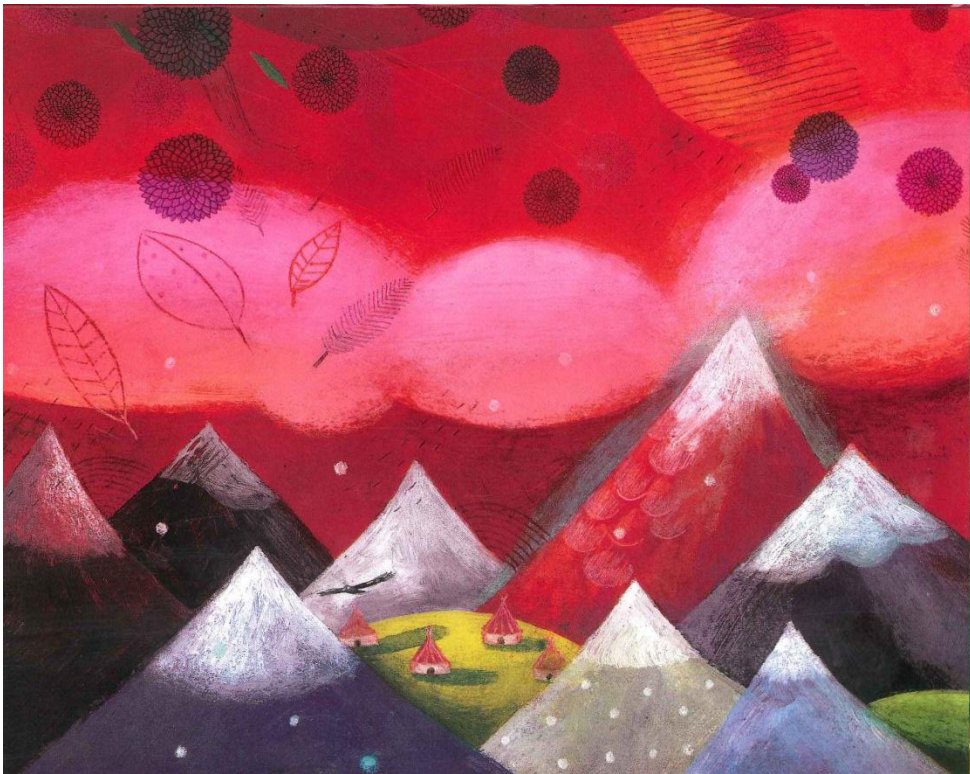
Fa molts, molts anys, a les muntanyes dels Andes
el déu Xes va voler donar un premi
al rei dels indis timotes.

El va fer venir davant seu i li va dir:
–Agafa aquesta àguila d'or que,
a partir d'ara, serà el símbol de la teva gent.
Mentre la conservis,
mai ningú no us podrà fer mal.

6

I així va ser. Durant molt de temps,
els indis timotes van viure en pau.
L'àguila d'or anava passant de rei en rei,
de generació en generació,
fins que va arribar a les mans d'una princesa.

Però les tribus veïnes no van acceptar
que una dona governés un poble,
i, per això, van declarar la guerra als timotes.
Ara bé, com que la princesa conservava l'àguila,
els seus guerrers guanyaven tots els combats.

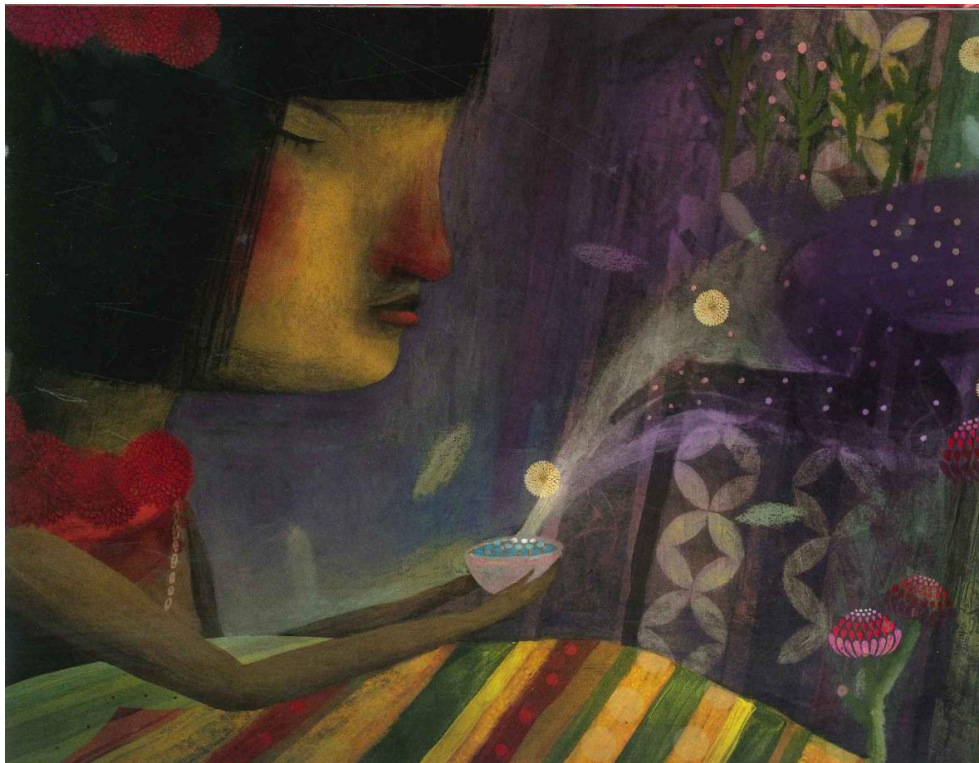

Des d'aquell moment,
totes les tribus la van respectar i estimar.

Un dia la princesa es va posar molt malalta.
Els bruixots van provar tots els remeis,
però cap no la curava.
També pujaven a la muntanya sagrada
per a fer ofrenes al déu Xes,
però la noia no millorava gens.
Tenia molta febre i els ulls
havien perdut la brillantor de sempre.

La princesa tenia una ajudant, Mistafà,
que no es movia del seu costat
i que hauria fet qualsevol cosa per salvar-la.
Cada matí, la malalta li demanava:

—Mistafà, les nostres ofrenes han agradat a Xes?
—No, estimada senyora —responia—,
avui no hi ha hagut cap resposta.

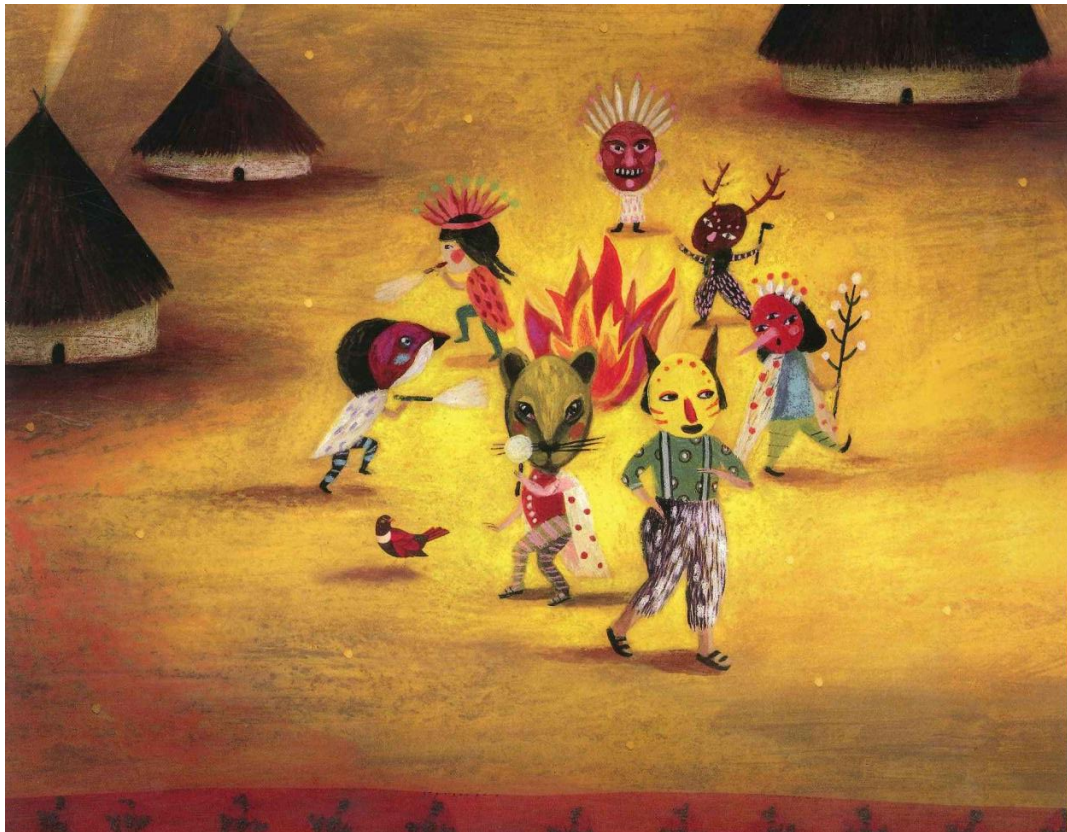
Fins que un dia la princesa va pensar:
«Potser el déu vol alguna cosa meva.»
I així, l'endemà, va manar a Mistafà
que portés als bruixots un bol de mantega de cacau.
Però Xes tampoc no va respondre.

—Digue'm, Mistafà, has vist algun senyal?
—demanava la malalta.

L'ajudant callava, però a la fi va contestar:
—Demà la nostra tribu oferirà una dansa al déu.
Segur que això li agradarà.

I l'endemà, tal com Mistafà havia dit,
els guerrers es van pintar el cos de vermell
i van ballar una dansa sagrada.
Però Xes tampoc no va comunicar res.

Mistafà estava molt trista.
Quina resposta donaria ara a la princesa?
Però la princesa no va preguntar res,
sabia molt bé què volia dir el silenci de Xes.

Tot d'una un colom es va aturar
damunt la cabana reial.
En sentir el parrupeig de l'animal,
les dues noies es van mirar espantades:
aquell crit anunciava la mort!
Llavors es van abraçar i van plorar en silenci.

Al final, la princesa va reaccionar:
—No ploris més, Mistafà, i escolta'm bé.
Veig que Xes ha decidit la meva mort.
Però jo encara no em vull morir.
Així és que li oferiré una cosa molt valuosa,
i aquesta vegada m'escoltarà.

Mistafà no entenia les paraules de la princesa:
—Si esteu tan malalta —va dir—,
com pujareu al lloc del sacrifici?

12

Allà només hi arriben els bruixots!
—Hi aniràs tu, estimada Mistafà.
Perquè tu estàs bé i pots caminar.

Mistafà es va espantar molt,
perquè coneixia bé la llei:
«Qui pugui a la muntanya sagrada
es perdrà dins la boira i no tornarà mai més.»

14

Mentrestant la princesa continuava parlant:
—Jo no puc caminar, ja ho veus,
oi que m'ajudaràs, Mistafà?
I, tremolant, ella va respondre:
—Però, si pujo, Xes em castigarà
i desapareixeré per sempre dins la boira.
Llavors la princesa va dir:
—Tens raó, amiga, només penso en mi.
Deixem que passi el que anuncia el cant del colom.

16

En veure la princesa tan trista,
Mistafà va sentir una gran força dins seu.
No podia acceptar de cap manera
la mort de la seva senyora,
i per això, va dir sense por:
—Pujaré a la muntanya
i oferiré el que vulguis al nostre déu Xes.

Lavors la princesa, emocionada,
va posar l'àguila d'or damunt una manta:
—Mistafà, veus aquesta àguila?
Xes la va donar als meus avantpassats,
i ha arribat fins a mi.
Ha protegit el nostre poble de tots els mals.
Si la perdo, el meu poder desapareixerà.

Mistafà mirava aquella àguila amb respecte:
—Aquesta és l'ofrena que vols fer a Xes?
—Sí —va respondre la princesa—,
és el tresor més valuós que tinc.
Quan el déu rebí l'àguila, voldrà curar-me.

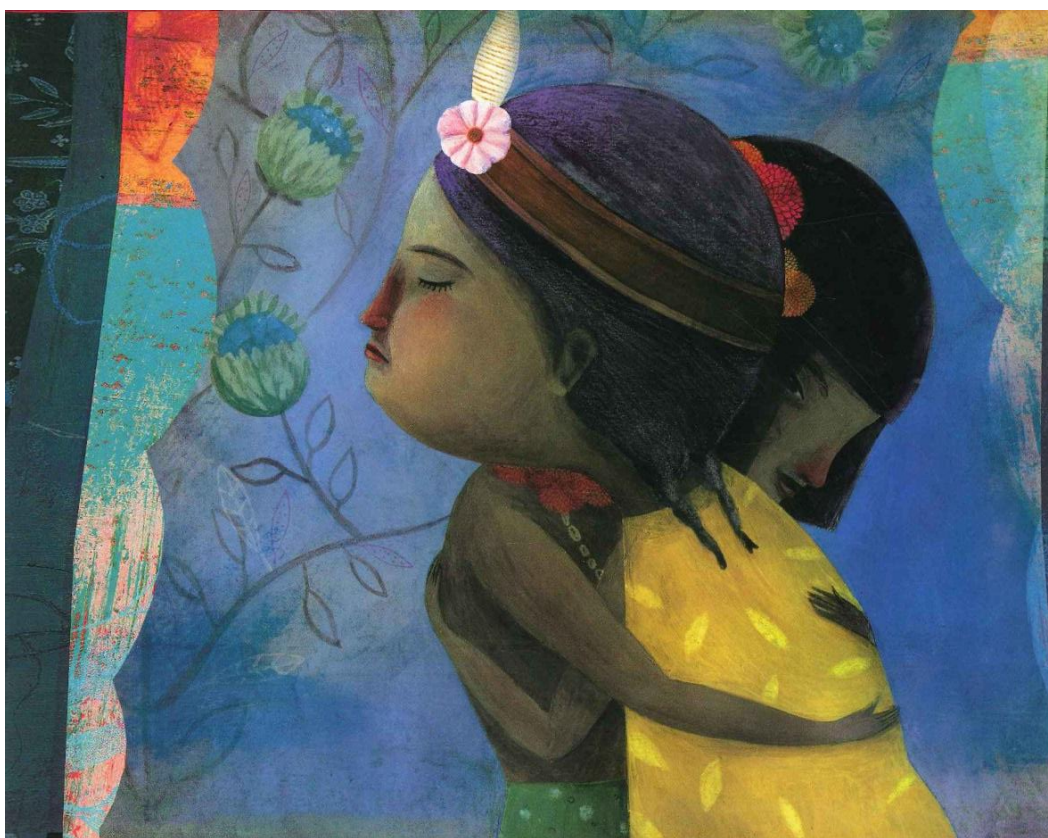

La princesa va donar l'àguila d'or a Mistafà:
–Té, porta-la al déu dels Andes.
Hi has d'anar abans que surti el sol.

Aquella nit la noia no podia dormir d'emoció.
Quan es va llevar, la lluna encara brillava.
Abans d'anar-se'n, la princesa li va dir:
–Pren el meu arc i les fletxes,
t'ajudaran en els moments difícils.

18

I Mistafà va començar a caminar.
Seguia l'ombra de la muntanya de Xes
sense mirar mai enrere.
El camí era molt perillós.
Sentia el soroll del torrent a baix
i s'agafava a la paret de les roques
vigilant de no caure pel cingle.

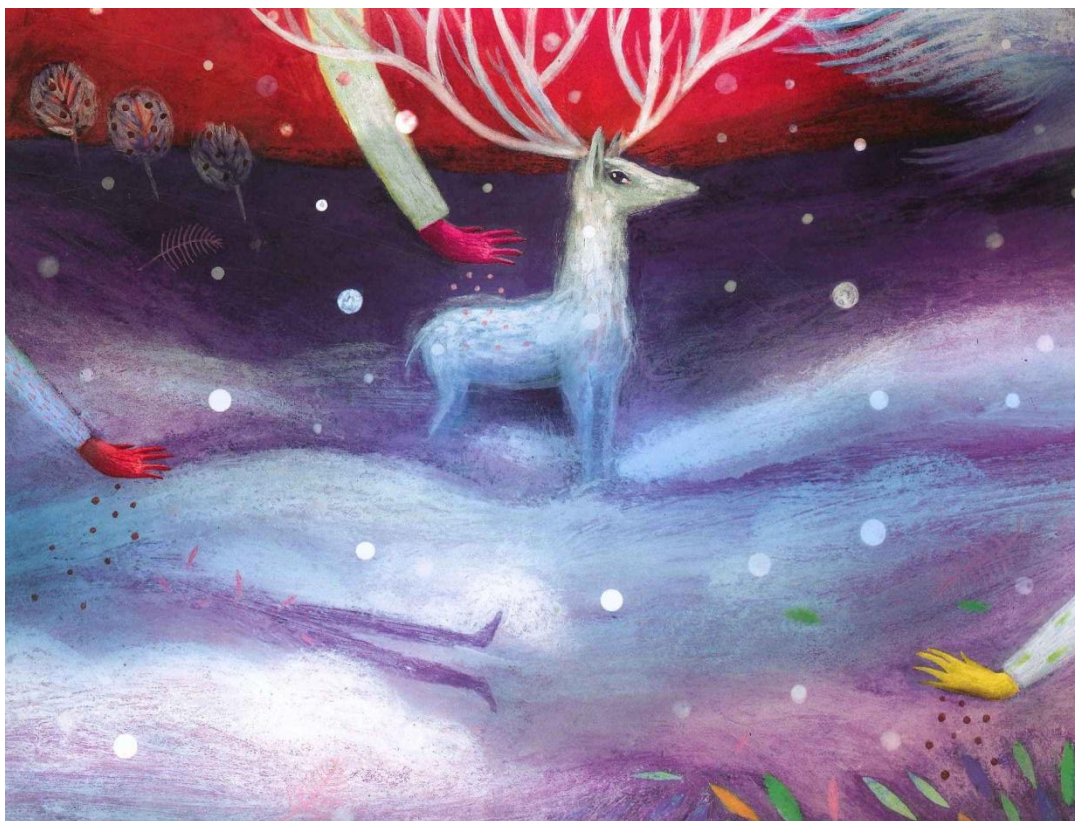

Caminant poquet a poquet,
va arribar a una plana deserta.
Allà va veure persones amb mantes blanques
que li barraven el pas.

La jove es va aturar.
Tremolava tant que no tenia forces
ni per sostenir l'arc:
«Què puc fer —pensava—
tota sola davant de tanta gent?
Però no sembla pas que vulguin atacar-me.»

De mica en mica es va anar calmant.
Quan el sol va sortir per darrere la muntanya,
va veure que allò que li feia tanta por
no eren persones, sinó pedres cobertes de neu.
I el seu cor es va alegrar.

20

Seguint el camí va descobrir un pas molt estret
que conduïa fins al temple de Xes.
Encara tenia por, perquè era un lloc prohibit
on només podien entrar els bruixots.
Des de petita, havia sentit explicar històries
de gent desapareguda en aquella muntanya.

I espantada va pensar:
«Potser no tornaré mai més al poblat
ni podré veure els meus amics.
Però si no segueixo endavant,
la meva senyora no es curarà».

Va esperar durant molta estona,
sense atrevir-se a caminar.
El silenci era impressionant.
La princesa li havia dit:
–Fes tres crits forts que ressonin per la vall
perquè Xes et senti bé.
Però la noia encara no gosava dir res.

22

A la fi va llançar el primer crit,
que li va sortir fluixet i trencat.
La muntanya el va repetir moltes vegades.
Però no va passar res.
Va cridar un segon cop i un tercer,
i cada vegada el crit era més fort.
Tampoc no hi va haver cap resposta.
Després Mistafà va agafar una fletxa
i va fer un forat a terra tot cridant:
—Gran esperit, escolta les meves paraules
i rep aquesta ofrena.
I va colgar l'àguila d'or dins el forat.
Tot seguit va escampar uns cabells de la princesa
damunt la terra remoguda.

Ja havia complert la promesa,
i ara només calia esperar un senyal del déu.
Com que estava molt cansada,
es va quedar ben adormida a terra.

Al cap d'una bona estona,
un soroll estrany la va despertar.
Era un cérvol que corria cap a les roques.
«Què deu significar aquest senyal?»
—va pensar Mistafà.

I, mirant cap al lloc on havia colgat l'àguila,
va quedar meravellada:
els cabells s'havien transformat
en una herba fresca i nova
que el cérvol s'estava menjant.

Mistafà va comprendre que, ara sí,
Xes li enviava un senyal.
—L'herba del cérvol! —va dir en veu alta—.
Aquest és el remei que curarà la princesa.
Va anar a arrencar-ne uns brins
i va baixar corrents muntanya avall.
Volia arribar al més aviat possible a la cabana.

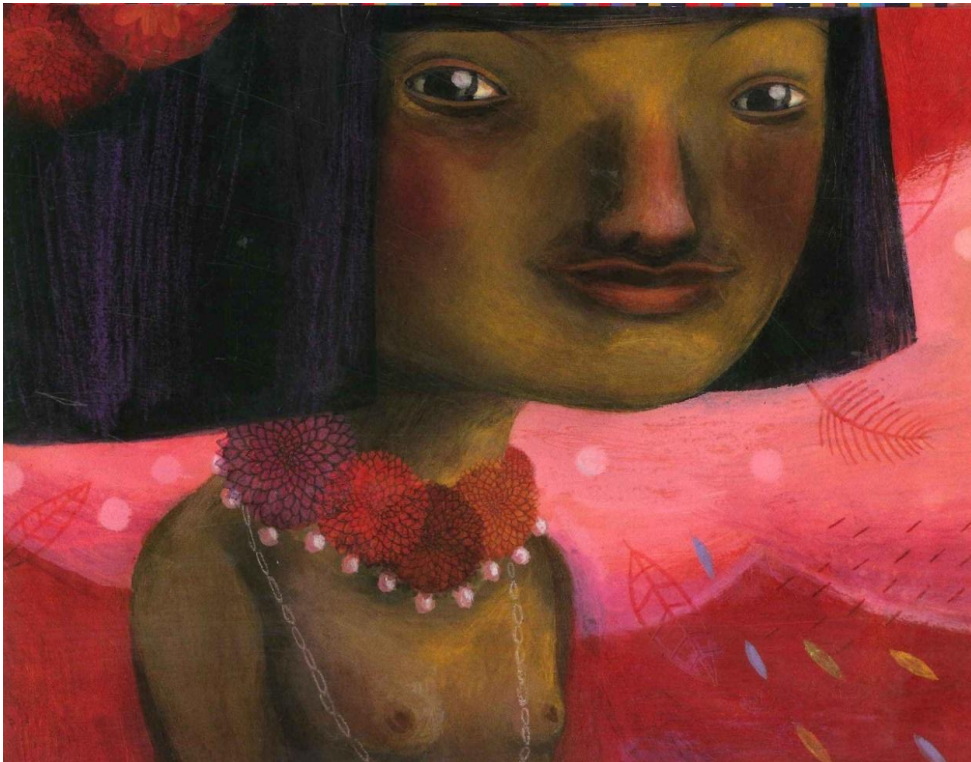

Però quan ja era a tocar del poblat
va tornar a sentir el colom
parrupejant la cançó dels morts.
Llavors Mistafà va córrer com el vent
fins al llit de la malalta.
Així que la princesa va prendre aquelles herbes,
els ulls li van brillar de nou.

28

Des d'aquell dia, als Andes d'Amèrica
creix una herba remeiera anomenada dictam.
Es diu que sota les seves arrels
hi reposa una àguila d'or.
Si per casualitat algú desenterrés aquest objecte,
la planta desapareixeria per sempre.

La princesa malalta
és un conte tradicional
dels Andes d'Amèrica.
Explica com l'amistat
entre dues noies permet
superar totes
les dificultats.

L'Onada - Dones protagonistes
és una col·lecció de contes peculiar:
totes les protagonistes són noies
i totes tenen qualitats diferents.
Cada història us descobrirà un món fantàstic.
Deixeu-vos emportar per la força d'aquesta onada.

3.2. Graella d'anàlisi

Títol: La princesa malalta

Versió de: M. Carme Bernal i Carme Rubio

Il·lustrador/a: Rebeca Luciani

Llengua i país d'origen: Català. Espanya.

Ciutat: Sant Quirze del Vallès

Editorial: Publicacions de l'Abadia de Montserrat

Col·lecció: Onada - Dones protagonistes

Data d'edició: setembre de 2010

A continuació, s'exposaran un seguit de criteris classificats en apartats i es valoraran amb un sí/no si és en positiu o en negatiu. A més, s'inclourà l'apartat "Altres" per afegir-hi comentaris, si s'escau. Aquests elements són una ajuda per elaborar un comentari crític del llibre que es valora.

		sí	no	Altres
El tema i el seu tractament	Commou, diverteix i interessa al lector	X		És una llegenda tradicional dels Andes d'Amèrica molt interessant i emocionant, que parla del valor de l'amistat entre dues noies, una princesa i la seva serventa
	És versemblant i creïble		X	És una història inversemblant perquè es tracta d'una llegenda en la que apareixen éssers mitològics com són els déus
	És innovador	X		
	És evocador i suscita reflexions	X		Es pot reflexionar sobre temes com l'amistat i la mort i sentiments com la valentia i la gratitud

	Ofereix diferents perspectives	X		

		sí	no	Altres
El llenguatge	S'usa un llenguatge senzill i directe	X		
	S'eviten els conceptes abstractes	X		
	S'empren vocables curts relatius al llenguatge quotidià parlat	X		
	S'utilitzen oracions curtes majoritàriament	X		
	S'inclou una sola idea principal en cada oració	X		
	Cada línia del text forma un sentit	X		
	Hi ha veu directa dels personatges (diàleg)	X		Hi ha combinació de narració i diàleg
	S'empra preferentment la veu activa enfront de la passiva	X		
	S'utilitza un llenguatge positiu	X		
	No es donen per assumits coneixements previs sobre la història	X		
	S'utilitzen signes de puntuació senzills	X		S'utilitzen punts, comes, signes d'exclamació i d'interrogació, guions i dos punts
	No s'utilitza el subjuntiu	X		No s'utilitza el subjuntiu
	No s'utilitzen paraules d'un altre idioma	X		No s'utilitzen paraules d'un altre idioma
	S'utilitzen sinònims		X	No s'utilitzen sinònims
	S'utilitzen onomatopeies		X	No s'utilitzen onomatopeies
Hi ha ajudes textuais o de vocabulari		X	No hi ha ajudes textuais o de vocabulari	

		sí	no	Altres
L'estructura	La seqüència narrativa és coherent	X		La història es desenvolupa a partir d'un plantejament, nus i desenllaç
	La situació inicial genera expectativa	X		La princesa es posa malalta i Mistafà ha d'anar fins a la muntanya sagrada per entregar l'àguila d'or al déu Xes
	La història planteja un o diversos conflictes que conviden a seguir amb la lectura	X		La història planteja un conflicte que s'acaba resolent al final de la història
	El final de la història és convincent	X		El conflicte s'acaba solucionant al final de la història

		sí	no	Altres
El narrador	Guia el lector al llarg de la història	X		El narrador ens orienta al llarg de la història explicant el que passa en tot moment
	Presenta els personatges, l'espai/temps/època	X		Presenta els personatges, l'espai i el temps, però no l'època
	Té una veu i un to personal i es diferencia dels personatges	X		
	La seva narració és coherent	X		

		sí	no	Altres
La protagonista	Té definits atributs psicològics i físics	X		Les protagonistes de la història són una princesa, que es troba malalta, i la seva ajudant, que se la defineix com una persona valenta i entregada a la seva princesa
	Representa paràmetres socials i culturals del context de la història	X		La princesa és la que governa el poble i per tant, té el màxim càrrec i Mistafà és la seva servent
	Pateix una transformació al llarg de la història	X		Al principi de la història la princesa està malalta, però els esdeveniments provoquen que la princesa s'acabi curant. Els esdeveniments que succeeixen també fan variar la personalitat de Mistafà, que s'ha d'omplir de valentia i coratge per aconseguir que la princesa es curi
	Genera empatia	X		Se'ns poden despertar sentiments d'empatia cap a la princesa i Mistafà
	Es construeix a través de diàlegs clars i àgils	X		

		sí	no	Altres
L'època	Permet reconèixer en quines etapes de la vida dels personatges transcorre el relat	X		L'època no influeix. La princesa i Mistafà viuen a l'etapa adulta
	Es reflexa en el comportament i les accions dels personatges	X		

		sí	no	Altres
El temps	Permet seguir la cadena d'esdeveniments	X		
	Permet percebre el pas de les hores, els dies, els anys...	X		Gràcies a l'ús de paraules com fa molts, molts anys, des d'aquell moment, i l'endemà, aquella nit...
	Marca el ritme i la intensitat del text	X		

		sí	no	Altres
L'espai	Ubica al lector en els escenaris en els que transcorre la història	X		Els escenaris són el poblat de la tribu i la muntanya sagrada
	Influeix en les actituds i decisions dels personatges	X		
	Contribueix a crear l'atmosfera del relat, a reforçar sensacions i situacions	X		

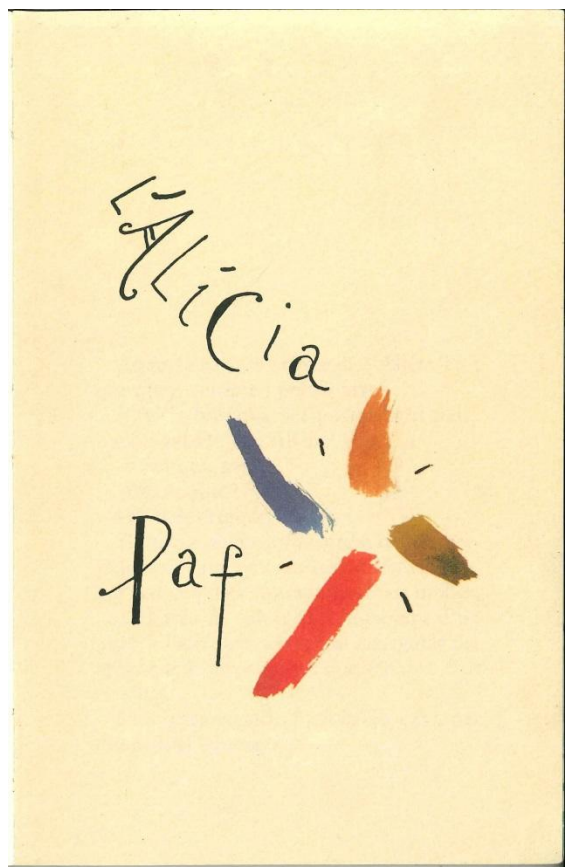
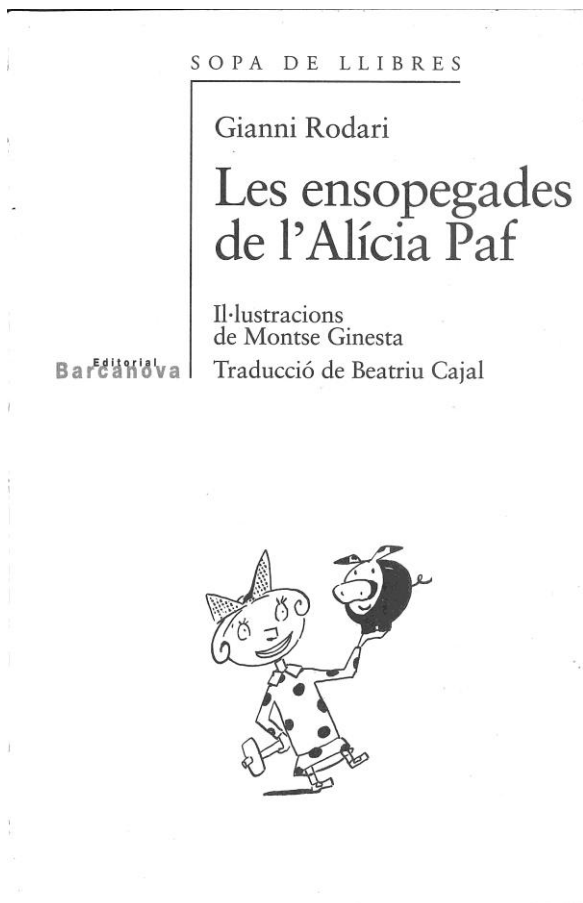
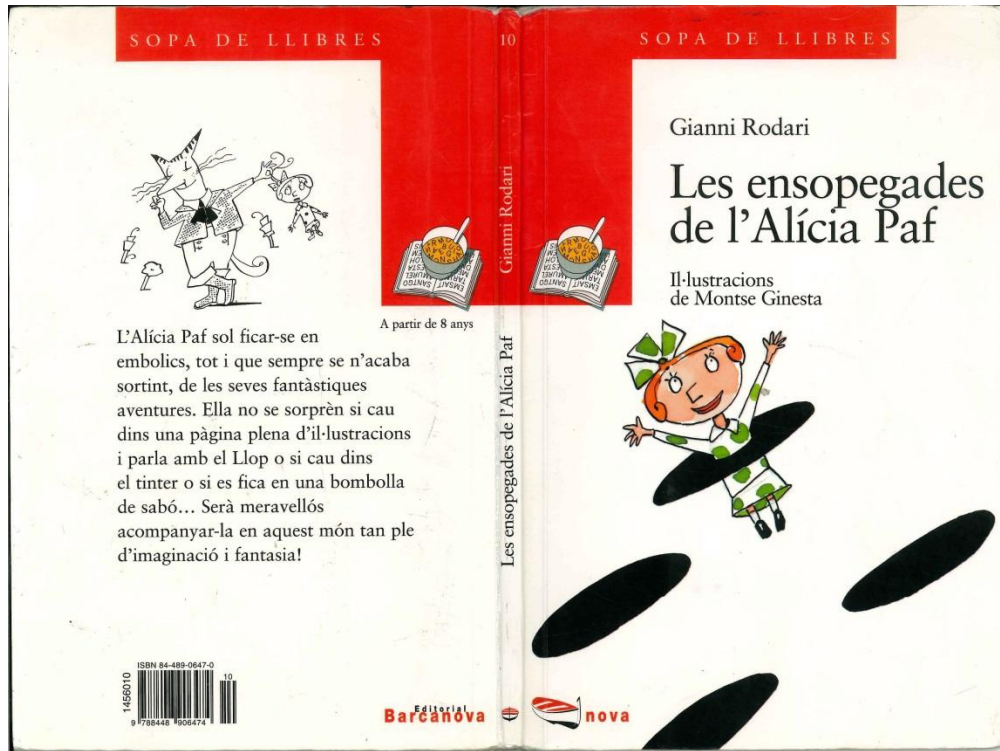
		sí	No	Altres
Les il·lustracions	Les il·lustracions ajuden i complementen el text		X	Les il·lustracions són molt descriptives i acurades i poden arribar a complementar la informació del text
	Són clares i no confonen el lector		X	Poden afegir informació que no prové del text
	No contenen detalls		X	Les il·lustracions són molt particulars, contenen molts detalls
	Es centren en el tema principal de cada pàgina	X		
	Les il·lustracions són nítides		X	Poden arribar a ser imprecises i confuses
	S'utilitza color per als dibuixos	X		S'utilitzen majoritàriament colors foscos barrejats amb altres de més vius com el lila, vermell, granat, groc, taronja, marró, blau...
	No s'utilitzen dibuixos com a fons del text	X		

		sí	no	Altres
El disseny i la impressió	La coberta atrau	X		El disseny de la coberta està format per un dibuix de la princesa. Les lletres del títol són grosses, i pel que fa al color, el nom de princesa està escrit amb una lletra de cada color i la resta en blanc. Les lletres estan escrites sobre un fons vermell
	La coberta dóna la informació bàsica sobre la obra: títol, autor, il·lustrador, editorial.	X		
	La contracoberta genera curiositat i desig per llegir l'obra	X		Ens proporciona un resum molt breu de l'obra, escrit amb lletres vermelles sobre un fons negre sense dibuix. També hi trobem el logo de LF i el logo de la col·lecció amb una petita explicació
	S'utilitzen com a màxim dos tipus de lletres	X		Només s'utilitza un tipus de lletra
	La lletra és clara	X		
	S'utilitza una mida de lletra grossa	X		
	No s'utilitzen majúscules ni cursives en el text per ressaltar	X		
	No s'usa la impressió invertida (text clar sobre fosc)	X		

---

		sí	no	Altres
L'edició	La versió o adaptació conserva l'essència dels textos originals	X		
	La pàgina legal presenta les dades sobre drets d'autor, registre en l'ISBN, impressió.	X		A més, també hi trobem el logo de LF

Annex 4. Fotocòpia de *Les ensopegades de l'Alicia Paf* (només les dues primeres pàgines)

Aquesta és la història de l'Àlicia Paf, que queia sempre i pertor arreu. 9

L'avi la buscava per portar-la al parc.

-Àlicia! On ets, Àlicia?

-Sóc aquí, avi.

-On és aquí?

-Al despertador.

Sí, havia obert la finestreta del despertador per tafanejar una mica i havia acabat darrere dels engranatges i les molles, i ara havia de saltar contínuament d'un punt a l'altre per no ser arrossegada per tots aquells mecanismes que saltaven fent tic-tac.

Una altra vegada l'avi la buscava per donar-li el berenar:

-Àlicia! On ets, Àlicia?

-Sóc aquí, avi.

-On és aquí?

-Doncs, de fet, aquí, a l'ampolla. Tenia set i hi he caigut a dintre.

I heu-la allà, nedant i afanyant-se per mantenir-se a flor d'aigua. Sort que l'estiu anterior, a Sperlonga, havia après a fer la granota.

-Espera, que et repesco.

L'avi va fer baixar un cordonet per dintre de l'ampolla, l'Àlicia s'hi va aferar i s'hi va enfilat amb destresa. Era bona en gimnàstica.

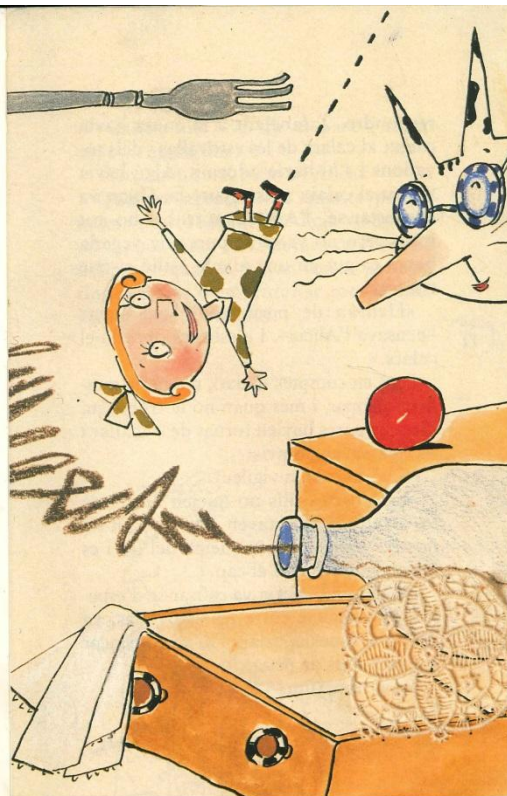
Una vegada més, l'Àlicia va desaparèixer.

La buscava l'avi, la buscava l'àvia, la buscava una veïna que sempre anava a llegir el diari de l'avi per estalviar-se unes quantes lires.

-Ai de nosaltres si no la trobem abans que els seus pares tornin de treballar -mormolava l'àvia, espantada.

-Àlicia! Àlicia! On ets, Àlicia?

Aquesta vegada no responia. No podia

Annex 5. Entrevista a Carme Rubio

- Com us va sorgir la idea de començar a crear col·leccions de Lectura Fàcil?

No va ser idea nostre, va ser una proposta de l'editorial.

Montse Ginesta, la directora de la col·lecció, ens va proposar si volíem crear una col·lecció de Lectura Fàcil sobre rondalles de diferents països on la dona fos la protagonista. Així que el tema també el va escollir ella, nosaltres ens vam encarregar de buscar les rondalles.

- M'he informat que a més de la col·lecció Onada de dones heu creat la de Tant de gust..., teniu pensat escriure més llibres de Lectura Fàcil?

De moment no. Teníem pensat adaptar més llibres sobre rondalles per la col·lecció Onada - Dones protagonistes. Però, fa uns anys, al 2007-2008, va haver-hi una crisi a l'editorial en la que no se sabia si els eBooks acabarien substituint el llibre escrit i ho vam descartar.

- Quin criteri seguia a l'hora d'escollir les històries?

Per escollir les històries seguim tres criteris. El primer criteri és que siguin rondalles de diferents llocs del món. El segon criteri és que les protagonistes de les històries siguin dones. El tercer i últim criteri és que ens agradin les històries. Jo crec que aquest últim és primordial.

- Les versions o adaptacions conserven l'essència dels textos originals?

Si, intentem que no perdin l'essència.

- Les protagonistes de les històries tenen alguna relació?

No, l'única relació que tenen entre elles és que són dones.

- Us sentiu identificades amb alguna de les històries?

Si sentir-se identificada significa enganxar-se, emocionar-te i sentir empatia per la història i la protagonista si que em sento identificada.

- Heu agafat com a referència algun/a autor/a de LF?

No, simplement ens hem guiat per les directrius internacionals de l'IFLA.

- Què feu per adaptar els textos? Com treballau el text?

Adaptem els textos tenint en compte les directrius internacionals de l'IFLA i redactant-ho amb les nostres pròpies paraules.

Moltes vegades hem hagut de modificar paraules o expressions que han sigut "massa col·loquials" pel text i no ens les han acceptat.

- Totes les obres de la col·lecció segueixen la mateixa estructura?

No, cada una d'elles és diferent i única i té les seves particularitats.

- Havíeu pensat d'incorporar ajudes al text?

No. Si un text està adaptat per ser de Lectura Fàcil no hauria d'incloure ajudes. A més, és un requisit que et demanen a l'hora de redactar el text.

- Les il·lustracions també segueixen unes pautes de LF?

Nosaltres no tenim cap decisió sobre les il·lustracions, però crec que sí. (Anècdota) En el llibre de *La princesa malalta*, un dels personatges de la història és una cérvola i a la il·lustració hi surt un cérvol. Quan vam assabentar-nos de l'error de la il·lustració, vam comunicar-ho a la directora, Montse Ginesta, però ens va dir que ja era massa tard i que no es podia modificar.

- Teniu decisió sobre quin il·lustrador s'encarrega dels llibres o és una decisió presa des de l'editorial?

No, és una decisió de la directora de l'editorial. Nosaltres no proposem ni decidim res.

- La Lectura Fàcil és coneguda a les escoles? Sabeu si s'utilitzen les seves col·leccions?

No és gaire coneguda, s'haurien d'utilitzar i donar més protagonisme a les escoles.

- Què creieu que es necessita perquè s'utilitzi més a les escoles?

És necessari que hi hagi interès i motivació per part dels docents.

És impossible que els nens i nenes utilitzin la Lectura Fàcil si els mestres no ho donen a conèixer i ho promouen.

- Sabeu si s'utilitzen fora de les escoles? (biblioteques, aules d'acollida, escoles d'adults ...)

Sé que la Lectura Fàcil ha tingut molt d'èxit en clubs de LF per gent adulta i en clubs de lectura per a nouvinguts.

- Quina creieu que és la millor manera de treballar aquestes col·leccions?

La millor manera és a través del gust per la lectura. Són contes que expliquen històries meravelloses i que els nens i nenes han de conèixer i llegir.

Annex 6. Transcripció de les activitats pràctiques

6.1. Primera activitat escola Can Manent:

Alumne 1: Transcripció de la lectura del llibre sense adaptacions específiques

Les ensopegades de l'Àlícia Paf

Aquesta és la histò-rria de l'Àlícia Pafff,
que que (pausa) que-queia sempre i pe-perrtot arreu.

“L'àvia” la bu-bus (pausa) “duscava” perr portar-la al parrc (remarca la c).

- Al-Al-Àlícia! On ets, Àlícia? (no fa l'entonació)
- Sóc aquí, avi.
- On és a-aquí? (no fa les exclamacions)
- “La” des (pausa) desper (pausa) tadorr.

Sí, havia (pausa) havia obert la “finestra” del despertador per tafanejar una mica i (pausa) i havia ac (pausa) aca-cabat darrrrere dels “enjanatjes” i “el” mo-molles, i ara havia de saltar (remarca la r) contínuament d'u-d'un pu-punt a a l'altre per no serr arrossegada per tots “aquell” me (pausa) me-me-ca-canisme que “satraven” fent (remarca la t) tic-tac.

“Un” altra vegada “l'àvia” la “duscava” per “donatri” el berenar:

- Àlícia! On ets, Àlícia? (no fa l'entonació)
- Sóc aquí, “àvia”. (no fa l'entonació)
- On és, aquí? (no fa l'entonació)
- Doncs, de fet, aquí, a l'am-l'ampolla. Tenia sse-sset i hi i he caigut a “dintrer”.
I heu-la allà, ne-nedant i ef (pausa)“efrenyantse” per men-mentre (pausa) “mentrenir-se” a “flors” d'aigua. Sot (pausa) sorrrt que l'estiu an (pausa) anterior, a Ses (pausa) Sessperrlon (pausa) ga, havia “prés” a ferr la granota.

- Espera, que et “reposco”

L'àvia va fer baixar un “codroner” per dintre de l'ampolla, l'Àlícia s'hi va aferrar i s'hi va enfilar amb de-de-des (pausa) trrresa. Era bona en “gimastica”.

Una vegada més, l'A-l'A-l'Àlícia va desaparèixer (remarca la r).

La “duscava” l'àvia, la “duscava” l'àvia, la bb-bbuscava una viena- viena- veïna que sepre ana (pausa) anava a llegir el diari de l'avi per “estelviar-se” unes quantes lirres.

- Ai de nosaltres si no “el” “tornàvem” ab-ad-abans que els seus pares tornin de trro-trro-treballar - morrrmolava l'àvia, “esperada”. (no fa l'entonació)
- Àlícia! Àlícia! On ets, Àlícia? (fa l'entonació remarcant el signe d'interrogació)

Aquesta vegada no dre (pausa) “dresponia”. No podia.

Alumne 1: Transcripció de la lectura del llibre de Lectura Fàcil *Dobrunca*

Una vegada, cap a les muntanyes de Mo-Mo-Moldàvia,
hi vivia una “víuda”, la Naninca,
que tenia una filla que es deia Zo-Zo (pausa) “Zologa”
i una fillastra, la “Dobruca”.
“Era” molt po-“podres”, perquè el primer “mati”,
el pare de la “Ddddoruca” ,
només els havia “dexat” una casssa vella i dos “caps”
que amb caps, que amb prou feines ddddonaven per (remarca molt la r) viure.
La Dobrunca tenia molt bon cor,
Però les “atres” dues eren cruels i dolentes.
La noia feia tota la feina de la casa,
en canvi, la “madasta” i la germanastra,
es passaven el dia sencer (remarca la r) fer rrrres.

Com sol (pausa) com sol “passava” a les ro-rondalles;
la “Doruga” que era molt “donica”;
en “candi”, la Zobloga era lletja com un pecat.
Marrre i filla tenien (pausa) molta enveja de noia,
i semprrre la renyava sense motiu.
Quan la mare es mirava la “Doruga”, pensava:
“Avita” tots els nois es vo-vo-voldran casssar (remarca la r).
No n’hi haurrrra cap que vulgui la “Zzzzzo-Zodloga”.

- Un dia de gener (pausa) que feia molt fre-fred,
la “Zodloga” va crrrridar la seva “grema” i li va dirrrr:
- Vés al “dddddosc” (pausa) bosc i porta’m un pom (pausa) pom de violetes,
que vull posar-me’n unes quantes al “kit” (pausa) al pit. (no fa l’entonació)
La Dobrunca va mirar per la finestra i va dirrr:
  - “Zologa”, com és que vols violetesss a l’hivern? (no fa l’entonació)
  - Calla i “odeeix”, estúpida! – va cridarr la germana. (no fa l’entonació)
La madddraastre va agafar (remarca la r) pel pel bbbbraç
I la va fer forra (pausa) forra empipada:
  - “Ia” de tu, si tornes sense violetes! (no fa l’entonació)

La nena se'n va anar cap al bosc.

Tenia tanta por que va pensar:

“Po-poters” en un racó (pausa) racó “porrtegit” “tarrabré” alguna violeta.

Erren les deu del matí i e-estava a punt (remarca la t) nevar.

“Te-terremolant” de fred, la “Dorruga”

va començar (remarca la r) a caminar mu-muntanya amunt.

Alumne 2: Transcripció de la lectura del llibre sense adaptacions específiques

Les ensopegades de l'Àlícia Paf

Aquesta és la història de l'Àlícia Paf,

que queia sempre i porta (pausa) per tot arreu.

“L'àvia” la buscava per portar-la al parc.

- Àlícia! On ets, Àlícia? (fa l'entonació)
- Sóc aquí, “àvia”. (fa l'entonació)
- On és aquí? (fa l'entonació)
- Al (pausa) despertador. (fa l'entonació)

Sí, havia obert la “finestra” del despertador per tafanejar una mica i havia acabat darrere dels en-en dels engranatges i les molles, i ara havia de saltar contínuament d'un punt a l'altre “però” no ser arrossegada per tots aquells mecanismes que saltaven fent (pausa) tic-tac.

Una altra vegada “l'àvia” la buscava per donar-li el berenar:

- Àlícia! On ets, Àlícia? (fa l'entonació)
- Sóc aquí, “àvia”. (fa l'entonació)
- On és aquí? (fa l'entonació)
- Doncs, de fet, aquí, a (pausa) l'ampolla. Tenia set i hi he caigut a “dins”. (fa l'entonació)

I “hau-la” allà, neda - nedant i afa (pausa) afanyant-se per mantenir-se a flor d'aigua. Sort que l'estiu anterior, a Sss- Sperlonga, havia après a fer la granota.

- Espera, que et re (pausa) repesco. (fa l'entonació)

“L'àvia” va fer (pausa) baixar un “cordill” per dintre de l'ampolla, l'Àlícia s'hi va “afegir” i s'hi va enfilat amb destresa. Era bona en gimnàstica.

Una vegada més, l'Àlícia va “desparèixer”.

La buscava “l'àvia”, (pausa) la buscava l'àvia, la buscava una veïna que sempre anava a llegir el diari de l'avi per estalviar-se unes quantes lires.

- Ai de nosaltres si no la trobem abans que els seus pares tornin de treballar
– “marmolava” l’àvia, (pausa) es-espantada. (fa l’entonació)
- Alícia! Alícia! On ets, Alícia? (fa l’entonació)
Aquesta vegada no responia. No podia.

Alumne 2: Transcripció de la lectura del llibre de Lectura Fàcil *Dobrunca*

Una vegada, cap a les muntanyes de Mol (pausa) Moldàvia,
hi “havia” una vídua, la (pausa) “Aninca”,
que tenia una “filla” que es deia “Zoblaga”
i “un” “fill” (pausa) una fillastra, la “Dobranca”.
“Era” molt pobres, perquè el primer matí (pausa) marit,
el pare de la “Doblanca”,
només els havia deixat una casa vella una ca-casa vella i dos camps
de (pausa) que amb prou feines donaven per viure.

La “Dobranca” tenia molt bon cor,
però les altres dues eren cruels i dolentes.
La noia feia tota la feina de casa,
en canvi, la madrastra i la germanastra,
es passaven el dia sense fer res.

Com sol passar a les ron (pausa) rondalles,
la Dobrunca era molt bonica;
en canvi, la “Zoblonga” era lletja com una (pausa) com un pecat.
Mare i filla tenien molta enveja de la noia,
i sempre la renyaven sense motiu,
Quan la mare es mirava la “Dobranca”, pensava:
Aviat tots els nois es voldran casar amb ella.
No n’hi haurà cap que vulgui la “Zoblonga”.

- Un dia de gener que feia molt fred,
la “Zoblonga” va cridar a la seva germana i li va dir:
- Vés al bosc (pausa) vés al bosc i porta’m una “poma” de violetes,
que vull posar-me’n unes quantes al pit. (fa l’entonació)
La Dobrunca va dir per la finestra i va dir:
  - “Zoblonga”, com és que vols violetes a l’hivern? (fa l’entonació)

- Calla i obeeix, estúpida! – va cridar la germana. (fa l'entonació)
La madrastra va agafar la “Dobranca” pel braç
i la va fer fora empipada:
- Ai (pausa) ai deu de tu si tornes sense violetes! (fa l'entonació)

La nena se'n va anar cap al bosc.

Tenia tanta por que va pensar:

Potser en un racó protegit trobaré alguna violeta.

Eren les deu del matí i (pausa) i estava a punt de nevar.

Tremolant de fred, la Dobrunca

va començar a caminar muntanya amunt.

6.2. Segona activitat escola Can Manent:

Conversa lectora sobre el llibre de Lectura Fàcil *La dona del sabater*:

1. Què li passava al sabater al principi de la història?
Alumne 1: Que volia un treball. Alumne 2; Que volia clients, més diners.
2. Què va dir el sabater perquè se li aparegués el dimoni?
Alumne 1: El va cridar, però no se el que li va dir. Alumne 2: Que li vendria l'ànima al dimoni. Alumne 1: I el dimoni sempre està atent.
3. Què li va passar posteriorment al sabater quan es va trobar amb el dimoni?
Alumne 2: Van fer un pacte, de que li donaria tres dimonis i que si es quedaven sense feina li prendria l'ànima.
4. Com anava vestit el dimoni?
Alumne 2: Amb un barret. Alumne 1: Amb una camissa, una corbata i unes sabates de taló d'home.
5. Què va succeir a partir de llavors?
Alumne 1: Que li va donar els tres dimonis i ell deia que tenia massa feina.
Alumne 2: Tenia feina infinita.
6. Quins són els personatges del llibre? Me'ls podries descriure?
Alumne 2: El sabater, la sabatera, els seus fills. Alumne 1: I els tres dimonis.
7. Quants fills té?
Alumne 1. Quatre. Tres nens i dos nenes. Alumne 2: I un altre nen petit,
8. La família coneixia el pacte que havia fet el sabater i el dimoni?
Alumne 1: No. No li explica perquè sinó es preocuparien. Alumne 2: Perquè si els hi diu que els despatxin, llavors li traurien l'ànima.

9. Així que la família no sap res? Alumne 2: No ho explica, però al final li diu a la dona.
10. El sabater va passar a tenir molta feina però, com estava el seu humor?
Alumne 1: Està trist. Bueno jo no el veig trist del tot, però se que en el fons ho està. Alumne 2: Com desanimat.
11. Com va reaccionar la sabatera quan el sabater li ho va explicar tot?
Alumne 1: Doncs, no es va preocupar ni molt ni molt poc. Alumne 2: No es va preocupar molt, però el va ajudar.
12. Quina idea va tenir la sabatera? Em podeu dir una de les feines que va manar de fer la sabatera als seus treballadors?
Alumne 1: Despatxar-los. Alumne 2: Els hi dóna molta feina.
Alumne 1: No ho recordo això. Alumne 2: Els hi donarà una feina que mai la puguin acabar, com per exemple ensenyar a parlar un nadó de tres mesos, rentar una samarreta negra fins que es fiqui blanca i portar cistells d'aigua.
Alumne 1: Només hi havien tres feines infinites, una per cada dimoni.
13. Què feien la família de sabaters mentre els seus treballadors s'encarregaven de fer tota la feina?
Alumne 1: No ho se. Alumne 2: Descansaven, jugaven.
14. Quin pacte li va proposar el dimoni al sabater al final de la història?
Alumne 2: Que ell li tornaria els tres dimonis perquè sinó li trauria l'ànima.
Alumne 1: El mateix que han fet al principi, però del revés. Ell ja tenia molts diners.
15. Com va acabar la història? La família es va poder desfer del dimoni? Van ser feliços tot i no tenir tanta feina? Quin reflexió/missatge en traieu?
Alumne 1: La família es va poder desfer del dimoni i van ser molt feliços.
Alumne 2: Es van fer rics.
Alumne 1: Que si treballaven en equip també ho podrien aconseguir. Alumne 2: No fiar-se de tothom i de les coses que diuen. Alumne 1: I que la família és més important que els diners perquè si no tens família ets infeliç. Hi ha gent que és rica, però fa servir els diners en coses bones, hi han rics que ajuden, no tots són dolents. Alumne 2: Però hi ha alguns que no ho fan i són dolents.
16. Per què es titula així?
Alumne 2: Perquè el sabater té un problema... Alumne 1: I la seva dona l'ajuda.
Alumne 2: És bàsicament el més important, perquè si no hi hagués la dona qui l'ajudaria? Per això es diu la dona del sabater, la dona. (remarca la paraula dona)

17. Quin personatge us sembla més interessant? Per què?

Alumne 2: El sabater, perquè és un dels més importants.

Alumne 1: Per mi la protagonista és la dona del sabater perquè li passen coses i les soluciona.

18. Heu entès el conte? Creieu que heu entès millor aquest conte que altres que heu llegit? Per què?

Alumne 1: Sí, perquè hi ha llibres que no t'ho expliquen bé i aquest sí. Alumne

2: Perquè les il·lustracions t'ho expliquen molt bé. Alumne 1: Clar, és un llibre il·lustrat, i en canvi un llibre que no té dibuix no t'ho explica. Alumne 2: Per

exemple, quan parla del dimoni et surt un dibuix d'ell. Alumne 1: Un llibre il·lustrat, si no hi hagués lletra tu ho entendries, en canvi un llibre que no és

il·lustrat i no té dibuixos i només té lletra potser no l'entens. I jo he llegit molts llibres i a vegades no recordo el principi i en aquest sí. Alumne 2: Cada pàgina

té una il·lustració mes o menys del que surt a la lletra. Per exemple, aquí surten els tres dimonis fent la feina. (pàg. 19)

19. Us han agradat les il·lustracions?

Alumne 1: Sí, molt. Alumne 2: M'agraden els colors que fan servir perquè aquests no s'utilitzen molt. Alumne 1: Si fiquessin un de molt llampant, tampoc

quedaria molt bé, són colors fluixets. Alumne 2: Tota la família va conjuntada.

Alumne 1: Sí, tots els nens van igual.

20. Us heu trobat amb alguna paraula que no entengueu?

Alumne 1: No. La majoria les he escoltat totes. Alumne 2: Crec que no.

21. Us heu fixat en què surt dibuixat al costat de cada text?

Alumne 1: No. Alumne 2: Sí, una sabata, totes són diferents. Al principi em pensava que eren iguals.

6.3. Primera activitat escola Mil·lenari:

Alumne 1: Transcripció de la lectura del llibre sense adaptacions específiques

Les ensopegades de l'Àlícia Paf

Aquesta és la història de (pausa) l'Àlícia Paf,

que a-que queia sempre i "porto" arreu.

L'avi la "busca" per portar-la al parc.

- Àlícia! On ets, (pausa) Àlícia? (fa l'entonació)
- Sóc aquí, avi. (fa l'entonació)
- On és aquí? (fa l'entonació)

- Al despertador. (fa l'entonació)
Sí, havia obert la "finestra" del despertador per tafanejar una mica i "va" acabat darrere dels en-gra-natges i les (pausa) molles, i ara havia de saltar contínuament d'un punt a l'altre per no ser arrossegada (pausa) per tots aquells meca (pausa) mecanismes que saltaven fent tic-tac.
Una altra vegada l'avi (pausa) la buscava per donar-li el berenar:
- Alícia! On ets, Alícia? (fa l'entonació)
- Sóc aquí, avi. (fa l'entonació)
- On és aquí? (fa l'entonació)
- Doncs, (pausa) de fet, aquí, a l'ampolla. "Tinc" set i hi he caigut a dintre. (fa l'entonació)
I heu (pausa) la (pausa) heu-la allà, nedant i afa-afanyant-se per mantenir-se a flor d'aigua. "Sota" que l'estiu anterior, a "Sotlonga", havia après a fer la granota.
- Espera, que et re-repesco. (fa l'entonació)
L'avi va fer baixar un "cordill" per dintre de l'ampolla, l'Alícia s'hi va fer (pausa) aferrar i s'hi "havia" "enfilat" amb "destres". Era bona en gimnàstica.
Una vegada més, l'Alícia va (pausa) "desenparèixer".
La buscava (pausa) l'avi, (pausa) la buscava l'àvia, la buscava un una veïna que sempre anava a llegir el diari de l'avi per es-estalviar-se unes quantes lires.
- Ai de nosaltres si no la trobem abans que els seus pares tornin de treballar – mor-mooorr-mormolava mormolava l'avi (pausa) l'àvia, espantada.
- Alícia! Alícia! On ets, Alícia? (fa l'entonació)
Aquesta vegada no responia. No podia.

Alumne 1: Transcripció de la lectura del llibre de Lectura Fàcil *Dobrunca*

Una vegada, cap a les muntanyes de Mol (pausa) d'Àvia,
hi "havia" hi vivia una ví (pausa) dua, la Naninca,
que tenia una fe filla que es deia Zo (pausa) blo (pausa) ga
i una "fillestra" (pausa), la "Dobruca".
Eren molt pobres, perquè "els primers matís",
el pare de la (pausa) "Domeuca",
només els havia deixat una casa vella i dos "caps"
que amb prou feines do- donaven per "veure" (pausa) per "veure".

La “Dobruca” tenia “molta” (pausa) molt bon cor,
però les altres dues eren “crouels” i dolentes.

La noia feia tota la feina de la casa,
en canvi, la ma-mad-drastra i la germanastra,
es “pensaven” el dia sense fer res.

Com sol passar a “la” (pausa) les ron (pausa) rondalles,
la Dome-“Dobruca” era molt bonica;
en canvi, la Zobloga era lletja com un (pausa) “paquet”.
“Mere” (pausa) mare i filla tenien “moltes enveges” de la noia,
i sempre la renyaven (pausa) sense motiu,
Quan la mare es mirava la “Dobruca”, pensava:
“Avia” (pausa) Aviat tots els nois es voldran casar amb ella.
No n’hi “hauria” cap que vulgui la Zobloga.

Un dia de gener que feia molt fred,

la Zobloga va cridar a la seva germana i li va dir:

- Vés al bosc i “porta” un (pausa) pom de violetes,
que vull posar-me’n unes quantes al pit. (fa l’entonació)
- La “Dobruca” va mirar per la finestra i va dir:
- “Zobloga”, com és que vols violetes a l’hivern? (fa l’entonació)
  - Calla i obeeix, (pausa) estúpida! – va cridar la germana. (fa l’entonació)
- La madrastra va agafar la “Dobruca” pel braç
i la va fer (pausa) fora empipada:
- Ai de tu, (pausa) ai de tu, si tornes sense violetes! (fa l’entonació)

La nena (pausa) se’n va anar cap al bosc.

Tenia tanta por que va pensar:

Potser en un racó protegit trobaré alguna violeta.

Eren les “dues” del matí i estava a punt de nevar.

Tremolant de fred, la “Dobruca”

va començar a caminar muntanya amunt.

Alumne 2: Transcripció de la lectura del llibre sense adaptacions específiques

Les ensopegades de l'Àlícia Paf

Aquest-Aquesta és la història de l'Àlícia Paf,
que queia sempre i per tot arreu.

"L'àvia" (pausa) "l'àvia" la buscava per portar-la al parc.

- Àlícia! On "estàs", Àlícia? (no fa l'entonació)
- Sóc aquí, avi (pausa) avi. (no fa l'entonació)
- On és aquí? (no fa l'entonació)
- Al "depertador" (pausa) al despertador. (no fa l'entonació)

Sí, havia obert la "finestra" del despertador per tafanejar una mica i havia acabat da-darrere dels engranatges i "la" molles, i "era" "aviat" "del" saltar contínuament d'una (pausa) d'un punt a l'altre per no ser arrossegada per tots aquells mecanismes que saltaven fent tic-tac.

Una altra vegada "l'àvia" la buscava per do-do-donar-li el berenar:

- Àlícia! On "estàs", Àlícia? (no fa l'entonació)
- Sóc aquí, "àvia" (pausa) avi. (no fa l'entonació)
- On és aquí? (no fa l'entonació)
- Doncs, de fet, aquí, a (pausa) l'am-ampolla. Te- tenia set i "havia" caigut a dintre. (no fa l'entonació)

I "hau-la" allà, nedant i afanyant-se per mantenir-se a flor d'aigua. Sort que l'estiu anterior, a Sssperlonga, "ja" après a fer la granota.

- Espera, que et repesco. (no fa l'entonació)

"L'àvia" va fer baixar "cordament" per dintre de l'ampolla, l'Àlícia (pausa) i s'hi va aferrar i s'hi va "infilat" amb destresa. Era bona en gimnàstica.

Una vegada més, l'Àlícia va desap-desaparèixer.

La buscava l'avi i la buscava l'àvia, la buscava "a un" "vei" que sempre anava a llegir el diari de l'avi per estalviar-se unes quantes "litres".

- Ai de nosaltres si no la tro-trobem abans els seus pares tornin de treballar
  - mormolava (pausa) mormolava l'àvia, espantada. (fa l'entonació)
- Àlícia! Àlícia! On "estàs", Àlícia? (fa l'entonació)

Aquesta vegada responia. No podia.

Alumne 2: Transcripció de la lectura del llibre de Lectura Fàcil Dobrunca

Una vegada, cap a les muntanyes de Mol (pausa) dàvia,
hi vivia una vídua, la “Nanica”,
que tenia una “família” que es deia Zobloga
i un i una fillastra, la Dobrunca.
Eren molt pobres, perquè el primer ma (pausa) marit,
el pare de la Dobrunca,
només els havia deixat una casa vella i dos camps
que amb prou “feina” donaven per viure.

La “Dabrunca” la “Dabrunca” tenia molt bon cor,
però “els” altres dues eren cruels i dolentes.
La noia feia “tot” la feina de la casa,
en canvi, la madrastra i la germanastra,
es passaven el dia sense fer res.

Com sol passar a les ron (pausa) ron-rondalles,
la (pausa) Don-Dobrunca era molt bonica;
en canvi, la Zobloga era lletja (pausa) com un pe-pecat.
Mare i filla tenien “moltes enveges” de la noia,
i sempre la renyaven sense motiu,
“Que” la mare es mirava la “Drobruca”, pensava:
Aviat tots els nois es voldran casar amb ella.
No hi haurà (pausa) no “hi” haurà cap que vulgui la “Zoblonga”.

- Un dia de ge-gener que feia molt fred,
la “Zoblonga” va cridar a la seva germana i li va dir:
- Vés al bosc i porta’m un pom (pausa) un pom de violetes,
que vull posar-me’n “una” quantes al pit. (no fa l’entonació)
- La “Dobronca” va mirar per la finestra i va dir:
- Zobloga, com és que vols violetes a l’hivern? (no fa l’entonació)
  - Calla i “obedeix”, estúpida! – va cridar la germana. (no fa l’entonació)
- La madrastra va agafar la Dobrunca del (pausa) pel braç
i la va fer fora empi-empi-pipada:
- Ai (pausa) ai de tu, si tornes sense violetes! (no fa l’entonació)

La nena se'n va anar cap al bosc.
Tenia "tant" por que va pensar:
Potser en un racó protegit "trobar" alguna violeta.
Eren les deu del matí i estava a punt de nevar.
Tre- tremolant de fred, la "Dubronca"
va començar a caminar muntanya amunt.

6.4. Segona activitat escola Mil·lenari:

Conversa lectora sobre el llibre de Lectura Fàcil *La dona del sabater*:

1. Què li passava al sabater al principi de la història?
Alumne 1: Crec que eren pobres, però no ho se segur. Alumne 2: No ho recordo.
2. Què va dir el sabater perquè se li aparegués el dimoni?
Alumne 1: Li va demanar ajuda, el va cridar.
3. Què li va passar posteriorment al sabater quan es va trobar amb el dimoni?
Alumne 1: Que van fer el pacte. Alumne 2: Li va fer una proposta.
4. Quin pacte van fer el sabater i el dimoni?
Alumne 1: El pacte era que el dimoni li donaria tres treballadors a canvi de la seva ànima, i si no treballaven li trauria l'ànima. Alumne 2: Si, el dimoni li va dir que i dones la seva ànima i ell l'ajudaria amb treballadors.
5. Com anava vestit el dimoni?
Alumne 2: Com un home, amb un barret, una samarreta. Els colors eren negres, grisos, colors forts. Alumne 1: Recordo que portava un barret de copa i un vestit negre. Va vestit de negre perquè és el dimoni i ha de portar colors foscos.
6. Què va succeir a partir de llavors?
Alumne 1: El sabater estava preocupat perquè volien més feina. Alumne 2: Els treballadors estaven demanant més feina.
7. Quins són els personatges del llibre? Me'ls podries descriure?
Alumne 1: Un gos, el sabater i la dona, els seus fills, el dimoni i els treballadors.
Alumne 2: Si, el sabater, la sabatera, la resta de família, el dimoni i els tres treballadors.
8. La família coneixia el pacte que havia fet el sabater i el dimoni?
Alumne 1: No li explica perquè els hi dirien que no ho fes. Alumne 2: Si que li explica, però més tard.

9. El sabater va passar a tenir molta feina però, com estava el seu humor?
Alumne 1: Ell està trist perquè no vol que li treguin l'ànima. Alumne 2: Està trist, perquè encara recorda que el dimoni li vol prendre l'ànima.
10. Com va reaccionar la sabatera quan el sabater li ho va explicar tot?
Alumne 1: El va intentar ajudar, però es va enfadar. Alumne 2: El va ajudar i no es va enfadar ni es va posar trista.
11. Quina idea va tenir la sabatera? Em podeu dir una de les feines que va manar de fer la sabatera als seus treballadors?
Alumne 2: Els hi donava feines molt difícils, Alumne 1: Donar feines que no es poden fer. Per exemple, portar aigua en un escorredor o amb una tela marró, intentar treure-li el color. I fer-li parlar a un nen de tres mesos.
12. Què feien la família de sabaters mentre els seus treballadors s'encarregaven de fer tota la feina?
Alumne 1: Els ajudaven. Alumne 2: No, anaven a fer un passeig.
13. Quin pacte li va proposar el dimoni al sabater al final de la història?
Alumne 1: No recordo. Alumne 2: Que el sabater li havia de donar els tres homes i el dimoni al sabater li tornava l'ànima.
14. Com va acabar la història? La família es va poder desfer del dimoni? Van ser feliços tot i no tenir tanta feina? Quin reflexió/missatge en traieu?
Alumne 2: Si que es van desfer del dimoni i lo de si van ser feliços, en principi si, però no se sap si de veritat ho són i no els hi podem preguntar. A vegades semblen feliços i no ho estem. La reflexió que trec és que no t'has de fiar del dimoni.
15. Per què es titula així?
Alumne 2: Perquè el sabater té una dona. Alumne 1: Perquè ella l'ajuda a fer-ho tot.
16. Què és el que més us ha agradat/destacaríeu del conte?
Alumne 1: Quan li fan fer lo de l'escorredor. Alumne 2: El final, perquè acaba bé. I el que menys quan li diu el dimoni al sabater que li doni l'ànima perquè és trist.
17. Quin personatge us sembla més interessant? Per què?
Alumne 1: El gos. També m'ha agradat el dimoni perquè és dolent. Alumne 2: M'agrada la dona perquè s'assembla molt a mi. És responsable i crec que jo també ho soc. Per exemple, jo haig de netejar la meva habitació sempre i ajudo al meu germà a fer els deures.

18. Heu entès el conte? Creieu que heu entès millor aquest conte que altres que heu llegit? Per què?
Alumne 2: Dels que m'he llegit, aquest crec que és més fàcil. Alumne 1: Si, l'he entès millor que altres contes perquè són paraules més fàcils i la història és divertida.
19. Us heu trobat amb alguna paraula que no entengueu?
Alumne 1: Ànima. Alumne 2: Ànima i mudat.
20. Heu mirat les il·lustracions mentre llegíeu la història? Les il·lustracions us han ajudat a entendre el conte o us han confós?
Alumne 2: No, no els he mirat. Mai miro els dibuixos. Alumne 1: Si, les he mirat totes i m'han ajudat a entendre millor. Sempre que sortia el dimoni es veia dibuixada la sevaombra. Crec que és perquè així queda més interessant i més xulo.
21. Us heu fixat en què surt dibuixat al costat de cada text?
Alumne 1: Ho sabia, però no m'he fixat, no m'interessava. Alumne 2: En aquests dibuixos si que m'he fixat i m'han agradat.